

Jussi Stenroos

OPAS YYTERIN ALUEEN TAPAHTUMAJÄRJESTÄJILLE

Matkailun koulutusohjelma

2012

OPAS YYTERIN ALUEEN TAPAHTUMAJÄRJESTÄJILLE

Stenroos, Jussi
Satakunnan ammattikorkeakoulu
Matkailun koulutusohjelma
Tammikuu 2012
Ohjaaja: Blomroos, Marja-Leena
Sivumäärä: 53 + 66
Liitteitä: 2

Asiasanat: tapahtuma, tapahtumajärjestäminen, Natura 2000, luonnonsuojelu

Tämän opinnäytetyön aiheena oli luoda opas Yyterin alueen tapahtumajärjestäjille. Yyteristä on kirjoitettu aikojen saatossa paljon, mutta aluetta ei ole koskaan aiemmin käsitelty tapahtumajärjestäjän näkökulmasta. Työn tilaajana toimi Top Camping Yyteri, joka toimii Yyterinsantojen alueen vuokraajana. Opas on saatavissa Top Camping Yyterin leirinnästä sekä Porin Seudun Matkailu Oy MAISAn toimipisteestä.

Opinnäytetyö koostuu teoriaosuudesta ja toiminnallisesta tuotoksesta eli oppaasta. Teoriaosuuksessa käsiteltiin Yyterin aluetta ja tapahtumatuotantoa yleisellä tasolla ja oppaassa tämä yleinen teoria kohdennettiin Yyterin alueeseen. Molemmissa osioissa käsiteltiin Yyterin alueen luonnonhistoriaa, aluetta tapahtumapaikkana sekä Yyterin kuulumista osaksi Euroopan laajuista Natura 2000-luonnonsuojeluverkostoa. Oppaassa on käsitelty tapahtumajärjestämisen prosessia lupamenettelystä tapahtuman suunnitteluun, toteuttamiseen ja jälkitoimenpiteisiin. Oppaassa on käsitelty Yyterinsantojen soveltuvuutta tapahtumajärjestämiseen myös alueen teknisten ominaisuuksien osalta.

Työn tavoitteena ja tarkoituksena oli selvittää tuleville tapahtumajärjestäjille asioita jotka tulee ottaa huomioon suunniteltaessa tapahtumaa Yyteriin. Olen itse ollut mukana järjestämässä Yyteriin juhannustapahtumaa vuonna 2010 sekä Yyteri BeachFutis -tapahtumaa vuosina 2010 ja 2011. Minulla on siis omakohtaisia kokemuksia alueen tapahtumajärjestämisestä ja olen näitä omakohtaisia tietoja hyödyntänyt oppaassa muiden lähteiden lisäksi.

Toiminnallinen tuotos eli opas Yyterin alueen tapahtumajärjestäjille toimii käytännönläheisenä apuna ja työkaluna Yyterissä järjestettävän tapahtuman eri tuotantovaiheissa. Suurtapahtumien järjestäminen alueelle on hankalaa, mutta tarkoilla ennakko-suunnitelmilla ja yhteistyössä eri viranomaisten kanssa voidaan suurtapahtumia myös jatkossa järjestää Yyterinsantojen alueella.

GUIDE TO THE EVENT ORGANISERS OF THE YYTERI REGION

Stenroos, Jussi

Satakunta Ammattikorkeakoulu, Satakunta University of Applied Sciences

Degree Programme in Tourism

January 2012

Supervisor: Blomroos, Marja-Leena

Number of pages: 53 + 66

Appendices: 2

Keywords: Yyteri, event, event organizing, Natura 2000, nature protection

The objective of this thesis was to compile a guide for the event organisers of the Yyteri region. Much has been written about Yyteri over the years. However, the region was never been surveyed from the perspective of event organisers. The customer of this thesis is Top Camping Yyteri, the licensor of Yyteri Beach area. You can get the guide for free from Top Camping Yyteri and from Pori Regional Tourist Agency MAISA.

The thesis consists of theory and an operational part, i.e. the guide. The theory covers the Yyteri region and its event production on a general level, and in the guide this general theory was targeted at the Yyteri region. Both the theory and the guide surveyed the natural history of the Yyteri region, the region as a venue and as a part of the Europe-wide Natura 2000 nature conservation network. The guide covers the event organizing process from licensing procedure to planning, implementing and follow-up of an event. In addition, the guide studies the suitability of the Yyteri Beach as a venue from the perspective of the region's technical features.

The objective and purpose of this thesis was to discover issues that new event organisers should take into consideration when planning an event at Yyteri. I have taken part in organising the Midsummer Event at Yyteri in 2010 and the Yyteri Beach-Futis-beach football event in 2010 and 2011. This gave me personal experience of event organisation in the region. In addition to other sources, I used this knowledge to compile the guide.

An operational part i.e. the guide for the event organisers of the Yyteri region acts as a practical tool to assist organisers in different stages of event production. Organizing major events in Yyteri Beach area has been made difficult, but with the precise pre-plans and co-operation with different authorities can make possible to organize major events in Yyteri Beach area.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	5
2	OPINNÄYTETYÖN TAVOITTEET, TARKOITUS JA TUTKIMUSTEHTÄVÄ....	7
2.1	Opinnäytetyön tarkoitus ja tavoitteet	7
2.2	Työn tarpeellisuus	8
2.3	Tiedonkeruu ja tausta-aineiston käyttö	9
2.4	Työn rakenne ja rajaus	10
3	YYTERIN ALUE.....	12
3.1	Luonnonhistoria	13
3.2	Yyteri historiallisena tapahtumapaikkana.....	14
3.3	Natura 2000.....	16
3.3.1	Yyterin alueen Natura – luontotyytit.....	17
3.3.2	Deflaatioalueet	22
3.4	Alueen palvelut ja käyttö	24
3.5	Yyterin alueen tapahtumat 2000 – luvulla.....	25
3.6	Yyterin profiloituminen tapahtumapaikkana	27
4	TAPAHTUMAJÄRJESTÄMINEN	28
4.1	Tapahtuman määrittely	28
4.2	Yleisötapahtumien nykytila Suomessa	30
5	TAPAHTUMA PROSESSINA	31
5.1	Tapahtuman suunnittelu.....	31
5.1.1	Tapahtumatuotannon budjetointi sekä menot ja tulot	33
5.1.2	Markkinointi ja myyntityö	37
5.2	Tapahtuman toteuttaminen	38
5.3	Jälkitoimenpiteet.....	39
6	TOIMINNALLINEN TUOTOS: OPAS YYTERIN ALUEEN TAPAHTUMAJÄRJESTÄJILLE	41
6.1	Toiminnallinen opinnäytetyö	41
6.2	Oppaan luomisen prosessi ja toimeksiantajan terveiset valmiista oppasta.....	42
7	TYÖN YHTEENVETO	43
8	LUOTETTAVUUSTARKASTELU	46
9	POHDINTA.....	47
	LÄHTEET.....	51
	LIITTEET	
	LIITE 1 Opas Yyterin alueen tapahtumajärjestäjille	
	LIITE 2 Lupahakemus Yyterin ranta-alueen käytöstä yleisötapahtumissa	
	LIITE 3 Kartan käyttö lupa	

1 JOHDANTO

Opinnäytetyön aiheena oli oppaan luominen Yyterin alueen tuleville tapahtumajärjestäjille. Yyteri on Porissa sijaitseva alue, joka sijaitsee noin 20 kilometrin päässä kaupungin keskustasta luoteeseen. Alue on nimensä puolesta tuttu valtaosalle suomalaisista ja monet ovat siellä myös vierailleet. Alueella on järjestetty paljon eri suuruusluokan tapahtumia aina sotia edeltävästä ajasta nykypäivään saakka. Ongelmana Yyterin alueen tapahtumajärjestämisessä on kuitenkin se, ettei alueesta ole yhtään yleispätevää teosta, joka käsittelisi aluetta tapahtumajärjestäjän näkökulmasta.

Idea aiheeseeni syntyi vuonna 2010 suorittaessani työharjoitteluani Oy Semi Event Ltd – nimisessä yrityksessä. Yritys järjesti samana vuonna kaksi suurtapahtumaa Yyterissä (Yyteri BeachFutis ja Yyteri Juhannus). Opinnäytetyön myöhemmissä vaiheissa käytän nimitystä Yyteri BeachFutis – organisaatio, koska yritys muodostui ydinryhmästä, jota kutsuttiin organisaatioksi. Tapahtumatuotannon aikana minulle tuli monesti vastaan tilanteita, joissa oli selvitettävä pieniä seikkoja Yyterin alueesta sekä projektimuotoisesta tapahtumajärjestämisestä. Huomasin että pienien asioiden selvittäminen vei minulta hirveästi aikaa ja energiaa. Ymmärsin, että alueen tulevat tapahtumajärjestäjät joutuvat etsimään paljon samoja tietoja järjestäessään tapahtumaa kyseisellä alueella, koska tietoja ei ole koottu mihinkään yksien kansien väliin. Tästä syntyi idea Yyterin alueen tapahtumajärjestäjän oppaan luomiseen. Keskustelin tämän jälkeen aiheesta Porin Seudun Matkailu Oy Maisan myynti- ja markkinointijohtaja Maria Sunin kanssa. Keskustelimme asiasta ja lopputuloksena oli, että kyseiselle oppaalle on todella tarvetta, koska Yyterissä järjestetään niin paljon erilaisia tapahtumia ympärivuotisesti (Suni henkilökohtainen tiedonanto 22.9.2010).

Opinnäytetyöni on toiminnallinen ja se jakautuu kahteen osaan, raporttiosioon sekä kirjalliseen tuotokseen, joka on opas Yyterin tapahtumajärjestäjille. Oppaan ideana oli koota yhteen tietoa Yyterin alueesta sekä sen mahdollisuuksista ja rajoitteista tapahtumajärjestämisen kannalta. Opas sisältää karttatietoja sekä omakohtaisia käytän-

nön ohjeita ja vinkkejä tuleville alueen tapahtumajärjestäjille. Oppaassa on sivuttu myös tapahtumajärjestämisen keskeisintä lainsäädäntöä.

Työn tilaajana ja valmiin oppaan jakajana toimii Yyteri Top Camping – leirintä, joka vuokraa Porin kaupungin omistamaa Yyterinsantojen aluetta tapahtumajärjestäjien käyttöön. Heidän tehtävänä on myös jakaa kyseinen opas lähialueen yrittäjille sekä halutessaan lisätä ja päivittää oppaassa olevia tietoja. Työn tilaaja on osa Porin Seudun Matkailu Oy MAISAA, jonka vuoksi työ on saatavissa myös Maisan keskustan toimipisteestä. Opas on liitetty kokonaisuudessaan tämän raportointiosion liitteeksi.

2 OPINNÄYTETYÖN TAVOITTEET, TARKOITUS JA TUTKIMUSTEHTÄVÄ

Opinnäytetyöni on luonteeltaan toiminnallinen. Työni keskeisenä tutkimustehtävänä on kartoittaa Yyteriä alueena tapahtumajärjestäjän näkökulmasta ja luoda tältä pohjalta opas tuleville alueen tapahtumajärjestäjille. Oppaan kohderyhmänä ovat kaikki yksityishenkilöt, yritykset ja yhteisöt, jotka suunnittelevat järjestävänsä tapahtumaa Yyterin santojen alueella ja sen läheisyydessä. Idea kyseisen oppaan luomiseen lähti suorittaessani työharjoitteluni Yyteri BeachFutis – organisaatiossa keväällä 2010. Nyt minulla on taustalla kaksi järjestettyä Yyteri BeachFutista joista jälkimmäinen eli vuoden 2011 – tapahtuma pidettiin lopulta vaiherikkaan lupamenettelyn jälkeen Porin Raviradalla.

2.1 Opinnäytetyön tarkoitus ja tavoitteet

Suorittaessani työharjoitteluni minulle tuli usein vastaan tilanteita, joissa oli selvitettävä pieniä seikkoja Yyterin alueesta sekä projektimuotoisesta tapahtumajärjestämisestä. Ymmärsin, että samat asiat tulevat vastaan kaikille sellaisille henkilöille, yhteisöille ja organisaatioille, jotka suunnittelevat järjestävänsä tapahtumaa Yyterissä. Huomasin, että pienien asioiden selvittäminen yksittäin vei minulta hirveästi aikaa ja energiaa ja toivoin, että jossain olisi ollut valmiina sellainen yleinen opas, joka käsittelee Yyteriä tapahtumajärjestämisen näkökulmasta. Yyteristä on kyllä kirjoitettu aikojen saatossa paljon, mutta aihetta ei ole aiemmin käsitelty tapahtumajärjestäjän näkökulmasta.

Opas sisältää tietoja Yyterin alueesta tapahtumajärjestäjien käyttöön pääpainona alueen tekniset valmiudet ja alueen soveltuvuus tapahtumien käyttöön luontonäkökulmien kannalta. Se käsittelee myös pääpiirteissään sellaiset asiat, jotka tapahtumajärjestäjän on syytä huomioida suunnitellessaan tapahtuman pitopaikaksi Yyteriä. Esi-tän nämä asiat sekä faktatietojen, että omien kokemuksieni perusteella. Opas ei ole täydellinen ja Yyteri Top Camping vastaanottaakin oppaaseen liittyviä kehitysehdotuksia ja lisäyksiä. Opas on rakennettu helposti päivitettäväksi ja Yyteri Top Campingilla on valta ja vastuu oppaan tietojen päivittämisestä ja niiden lisäämisestä.

Koska olen ollut kahtena viimeisenä vuonna mukana Yyteri BeachFutis – tapahtuman järjestäjäorganisaatiossa, oli minulle alusta saakka selvää, etten tee opasta kyseisen organisaation edustajana vaan yksityishenkilönä. En sisällyttänyt opinnäytetyöhöni mitään sellaista tietoa, joka olisi ollut työni puolesta salaista. Oppaassa esitetyt tutkimustulokset ovat sellaisia, jotka kuka tahansa aiheeseen perehtynyt henkilö voisi tietää, vaikka ei olisi kuulunut tapahtumaorganisaatioon. Käsittelin työssäni BeachFutista muutoinkin hyvin objektiivisesti, jotta minua ei voida syyttää puolueellisuudesta tapahtumaa kohtaan.

Työn tavoitteena oli selvittää tuleville tapahtumajärjestäjille asiat, jotka kannattaa huomioida järjestettäessä tapahtumaa Yyterissä. Asetin henkilökohtaiseksi tavoitteekseni opinnäytetyössä sen, että pystyn jatkossa hyödyntämään saamiani uusia tietoja Yyteristä sekä tapahtumajärjestämisen prosessista järjestäessäni uusia tapahtumia Yyterissä sekä muissa paikoissa. Tapahtumatuotannon prosessihan on tapahtumapaikasta riippumatta hyvin samanlainen eli pitää sisällään tapahtuman suunnittelun, toteutuksen ja jälkitoimenpiteet. Koin myös opinnäytetyöprosessin sellaisena henkisen kasvun paikkana, jossa vastuu työn tekemisestä ja sen laadusta on työn teijällä itsellään.

Oppaan tarkoituksena on olla käytännönläheinen apu ja työkalu Yyteriin järjestettävän tapahtuman eri suunnitteluvaiheissa. Järjestäjät voivat hakea oppaasta apua järjestämisen eri vaiheissa alun suunnitteluvaiheesta tapahtuman jälkiselvittelyihin saakka.

2.2 Työn tarpeellisuus

Yyterissä järjestetään vuosittain kymmeniä eri suuruusluokan tapahtumia, mutta mistään ei ole löydettävissä kunnon ohjeistusta siitä, mitä alueella saa ja mitä ei saa tehdä. Tapahtumajärjestäjät tarvitsevat tietoa tapahtumapaikan mahdollisuuksista ja rajoitteista tapahtumajärjestämisen kannalta.

Selvitin oppaan tarpeellisuutta tältä pohjalta ja päädyimme Porin Seudun Matkailu Oy Maisan myynti- ja markkinointijohtaja Maria Sunin kanssa siihen, että kyseiselle oppaalle on todella tarvetta (Sunin henkilökohtainen tiedonanto 22.9.2010). Työn tilaajana ja valmiin oppaan jakajana toimii Yyteri Top Camping – leirintä, joka vuokraa Porin kaupungin omistamaa Yyterinsantojen aluetta tapahtumajärjestäjien käyttöön. Oppaassa on lisäksi paljon perustietoa Yyteristä, joka hyödyttää myös paikallisia yrittäjiä. Tämän vuoksi sovimme työn tilaajan kanssa, että he toimittavat kopiot kyseisestä oppaasta myös niille paikallisille 19 yrityksille, jotka on mainittu oppaassa alueen palveluntarjoajina.

2.3 Tiedonkeruu ja tausta-aineiston käyttö

Lähdeaineisto opinnäytetyöraporttiini koostuu pääasiassa kirjallisuus- ja Internet-lähteistä. Hannes Tiiran kirja Yyteri – Hiekkarantojen kuningatar vuodelta 2005 on toiminut hyvänä tausta-aineistona Yyterin alueeseen ja sen historiaan liittyvissä kappaleissa. Tutkimusalueeni kuuluu lähes kokonaisuudessaan Natura 2000 – luonnonsuojeluverkostoon sen Suomen oloissa harvinaisten luontoarvojen vuoksi. Santtu Ahlman ja Tua Nylén ovat tehneet loistavaa työtä kartoittaessaan aluetta kyseisten Natura-luontoarvojen näkökulmasta. Heidän näkemyksensä ovat toimineet ensisijaisina lähteinä Yyterin Naturaa käsittelevissä osioissa.

Tapahtumajärjestämisen teoriasta on löydettävissä paljon lähteitä. Tutkimukseni kannalta soveltuvinta lähdeaineistoa olivat kaksikon Vallo & Häyrynen kirjoittamat tapahtumajärjestämiseen liittyvät kirjat vuosilta 2003 ja 2008.

Keskustelin Yyterin alueen tapahtumajärjestämisestä usean henkilön kanssa opinnäytetyöprosessin aikana. Keskustelemieni henkilöiden joukossa on ollut Yyterin alueen yrittäjiä sekä asukkaita, Porin kaupungin päättäjiä, ympäristöaktivisteja, alueen tapahtumatuotantoon liittyviä henkilöitä sekä eri tapahtumien kävijöitä. Olen siis saanut tätä kautta valtavan potentiaalini hyödynnettäväkseni työssäni. Päätin jättää keskusteluista saamani runsaan materiaalin kuitenkin käyttämättä sellaisenaan, sillä Yyterin tapahtumatuotanto aiheuttaa suuria tunteita sekä tapahtumien puolesta että vastaan. En halunnut, että opinnäytetyöni muuttuisi spekuloinniksi tapahtumien järjes-

tämisoikeuksista Yyterissä, sillä tällaista keskustelua käydään tällä hetkellä tarpeeksi paljon ilman, että minun piti ottaa kantaa aiheeseen työni kautta. Olen ollut itse kuitenkin osaltani vahvasti vaikuttamassa kyseisen alueen tapahtumatuotannossa, joten minulla on ymmärrettävästi omat mielipiteeni aiheeseen liittyen. Koen, etten olisi pystynyt käsittelemään asiaa tarpeeksi puolueettomasti ulkopuolisen henkilön silmin.

Käytin varsinaisen oppaan teoriaosuudessa pääosin samaa materiaalia kuin opinnäytetyöraportissa. Opasta varten minulla on itselläni paljon sellaista taustatietoa, jota olen saanut työharjoitteluni kautta. Tämä on osittain kokemusperäistä ja osittain työperäistä tietoa, jota ei ole mihinkään kirjalliseen lähdeoteeseen dokumentoitu eikä tätä tietoa välttämättä muilta henkilöiltä aiheeseen liittyen edes löydy. Pyrin oppaassa juuri siihen, että tällainen useasta lähteestä ajan kuluessa keräämäni hiljainen tieto siirtyisi oppaan välityksellä eteenpäin. Olen hankkinut sekä piirtänyt itse useita karttoja Yyterin alueesta opasta varten. Toivon näiden karttojen helpottavan tapahtumajärjestäjiä, kun useat tapahtumajärjestämisessä tarpeelliset kartat löytyvät samojen kansien välistä. Käytin oppaassa yhtenä pääteoksena Jari Lampisen ja Tapio Välikylän kirjoittamaa Yleisötilaisuuden järjestämisopasta vuodelta 2009. Olen keskustellut molempien henkilöiden kanssa opaskirjan käytöstä omassa työssäni.

2.4 Työn rakenne ja rajaus

Opinnäytetyöni koostuu raporttiosasta, jossa on kerrottu tapahtumajärjestämisen teoriaa ja Yyterin alueen erikoispiirteitä. Näiden tietojen pohjalta tein tuotoksen, joka on Opas Yyterin alueen tapahtumajärjestäjille. Opas sisältää käytännön asioihin liittyvää opastusta tuleville alueen tapahtumajärjestäjille. Toteutusmuoto on sähköinen PDF ja se on saatavissa Yyteri Top Camping leirinnästä sekä Porin Seudun Matkailu Oy MAISAn toimipisteestä. Sähköinen opas oli sekä työn tilaajan että tekijän yhteinen toteutustoive. Oppaasta ei tässä vaiheessa haluttu tehdä painettua versiota, sillä painetun oppaan tiedot vanhenevat hyvin nopeasti varsinkin alati muuttuvassa Yyterissä. Sähköinen opas on siis paremmin päivitettävissä ja näin ollen ajantasaisempi. Sähköisestä versiosta ei myöskään muodostu painokuluja ja se on myös ekologisempi sekä nykyaikaisempi vaihtoehto. Leirintä saa tulevaisuudessa itse päättää oppaan mahdollisesta myöhemmästä paperiversion painannasta. Opas on julkaistuna koko-

naisuudessaan myös opinnäytetyöraportissa. Top Camping Yyterillä on valta ja vastuu oppaan päivittämisestä jatkossa. Heillä on PDF – tiedoston lisäksi alkuperäinen Word – dokumentti oppaasta, joten he pystyvät halutessaan tulevaisuudessa helposti päivittämään oppaan tietoja sekä lisäämään sinne uusia tekstikappaleita.

Tutkimuksessa ei voida havainnoida, eikä esseitä voida laatia niin, että tarkasteltava asia tulisi kaikin mahdollisin puolin käsitellyksi. Aihepiirin ollessa väljä paras tapa rajata se on tutustua aiheesta aiemmin kirjoitettuun tuoreeseen kirjallisuuteen ja pyrkiä löytämään katsaustyyppisiä tai muita omaa aihetta lähellä olevia artikkeleita. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 85.) Koska aihetta ei voida tarkastella kaikin mahdollisin puolin, päätin käsitellä aihetta tapahtumajärjestäjän näkökulmasta.

Raporttiosan teoriaosio etenee vastaamalla ensin siihen, miten tapahtuma määritellään. Samalla käsittelen yleisötapahtumien nykytilaa Suomessa sekä sitä, millainen bisnes tapahtumajärjestämisestä on muodostunut. Seuraavaksi aihepiiri siirtyy Yyteriin, jonne oppaani kohdentuu. Tarkennettuna keskityn Yyterinsantojen alueella sijaitsevan surfkeskuksen, leirintäalueen ja lomakylän väliselle alueelle (kartta 1 s. 13), koska se on tapahtumajärjestämisen kannalta paras alue Yyterissä alueen valmiista infrastruktuurista (valmiita rakennuksia, teitä, viemäröintejä) sekä läheisistä majoitus-, paikoitus- ja ravintolapalveluista johtuen.

Tutkimusalue on liitetty osaksi Euroopan Yhteisön Natura 2000 – luonnonsuojeluhanketta. Alueella järjestettävien suurempien tapahtumien lupamenettely lähtee aina liikkeelle Naturan luonnonsuojeluarvojen kunnioittamisesta ja luonnonsuojelullisten kohteiden säilyttämisestä. Luonnonsuojelualue koostuu erillisestä luonto- ja lintudirektiivistä. (Valtion ympäristöhallinnon www-sivut 2011) Koska oma tutkimusalueeni luokitellaan pelkästään Naturan luontodirektiivin mukaiseksi kohteeksi, käsittelen työssäni lintudirektiiviä hyvin minimaalisesti. Esittelen Yyterinsantojen yleisimmät ja opinnäytetyön kannalta tärkeimmät dyynityypit. Näiden lisäksi alueen suojelutuihin dyynityyppeihin kuuluvat vedenalaiset hiekkasärkät, vaihettumissuot ja rantasuot, lehdot sekä metsäluhdet. Jätän nämä dyynityypit erikseen käsittelemättä, koska kyseisiä dyynityyppejä ei löydy varsinaiselta tutkimusalueeltani.

Seuraavaksi käsittelen tapahtumaa projektimuotoisena prosessina, jossa on kolme eri vaihetta; suunnittelu, toteutus ja jälkitoimenpiteet. Käsittelen pintapuolisesti tapahtumatuoannon kustannuksia ja budjetointia, jotta lukija saa käsityksen niiden merkityksestä tapahtumatuoannon kannalta. Kerron festivaalien budjetoinnista sekä meno – ja tulorakenteesta tutkimustuloksen sekä siihen pohjautuvien kaavioiden avulla. Aiheet eivät kuitenkaan ole opinnäytetyöni kannalta keskeisessä osassa, joten käsitteelen aiheita vain pintapuolisesti.

Näiden osioiden jälkeen on teoreettisen osuuden yhteenveto, jossa niputan yhteen raportissa käsittelemäni yksittäiset aihealueet. Lopuksi kerron vielä lyhyesti toiminnallisen opinnäytetyön ja oppaan luomisen prosessista. Lisäksi kerron oppaan sisällöstä ja viimeiseksi arvioin toiminnallisen tuotoksen eli oppaan toteutusta ja työlle asettamieni tavoitteiden toteutumista ja opinnäytetyöprosessia kokonaisuutena.

Yyterin edustalle perustettiin eduskunnan lakipäätöksellä 8.3.2011 Suomen suurin merellinen kansallispuisto nimeltään Selkämeren kansallispuisto. Kansallispuisto avautui uuden lain myötä 1.7.2011. Kyseessä on maamme suurin Itämeren suojelualue ja ensimmäinen varsinaisia vesialueita ja merenpohjaa suojeleva puisto, joka ulottuu etelästä Kustavin edustalta Merikarvialle. (Metsähallituksen [www](http://www.metsa.fi)-sivut 2011.) Yyterin edusta kuuluu myös kyseiseen suojelualueeseen, mutta koska varsinaisen tutkimusalueeni ei sijaitse kansallispuiston alueella, jätän aiheen tämän tarkemmin käsittelemättä.

3 YYTERIN ALUE

”Joka inhoaa hiekkaa, hän pysyköön poissa Yyterin sannoilta. Yyteriä ei voi hyväksyä hyväksymättä tuota valuvaa, kaikkialle tunkeutuvaa ainetta.” (Satakunnan Kansa, 25.6.1982). Poiminta Satakunnan Kansan juhannusartikkelista on vanha, mutta edelleen Yyteriä hyvin kuvaava lause. Yyteri ei olisi paikkana Suomen oloissa ainutlaatuinen ilman kyseistä kaikkialle tunkeutuvaa ainetta.

Yyterin alue on määriteltävissä monella eri tavalla. Opinnäytetyön kannalta keskeinen alue on Yyterinsantojen alue rajattuna Yyterin Surfkeskukseksi etelään Yyteri Beach – lomakeskukselle ja idässä Yyteri Top Camping – leirintään (kartta 1 s. 13). Kyseinen alue soveltuu parhaiten Yyterin alueen tapahtumajärjestämiseen, koska alueella on kehittyneimmät tekniset valmiudet ja keskitetyimmät palvelut.

Alaluvuissa kerron Yyterin luonnonhistoriasta ja Yyterissä historian aikana järjestetyistä suuremmista tapahtumista. Käyn kappaleessa läpi Yyterin Natura 2000 – suojelukohteet ja Naturan merkityksen alueelle tapahtumajärjestäjän näkökulmasta. Yyterin kuuluminen osaksi Natura 2000 -luonnonsuojeluverkostoa vaikuttaa suurelta osin siellä järjestettävien tapahtumien käytännönjärjestelyihin ja lupamenettelyihin. Kappaleessa käsitellään alueelta löytyvät palvelut ja alueen käyttö sekä Yyterin profiloituminen tapahtumapaikaksi.

Kartta 1. Yyterin alueen kartta. Tutkimusalue on rajattu tähän karttaan punaisella katkoviivalla. (Kartan tehnyt Jussi Stenroos käyttäen karttapohjaa osoitteesta kartta.pori.fi) © Porin kaupunki, kaupunkimittaus 2011, lupa nro 382. Kartankäyttölupa LIITE 3.

3.1 Luonnonhistoria

Yyterin sannot ovat alkujaan jääkauden tuotosta. Jään vetäytyessä Yyterin länsipuolella yli 15 000 vuotta sitten jäätikkövirrat kasasivat alueelle hiljalleen hiekkaa. Hienompi aines hieta ja hiesu kulkeutuivat kauemmas jääden tuhansiksi vuosiksi meren

pohjaan, josta se on aikojen saatossa paljastunut maankohoamisen ansiosta. (Tiira, 2005. 8.) Dyynien materiaali on rantavoimien ja tuulen lajittelemaa hienoa harjuhiekkaa ja – hietaa, joka koostuu lähes yksinomaan kvartsista (Hellemaa, 1998. 87, 126). Materiaali ei siis ole hiekka, kuten ihmisten yleinen käsitys on.

Yyteri nykymuodossaan on syntynyt, kun merenpohjassa levännyt hietamatto on tullut hiljalleen esiin merestä maankohoamisen myötä. Yyterinsannat on aktiivinen lentohiekka-alue, joka on Suomen oloissa harvinainen. Syynä tähän on se, että kyseisiä lentohiekka-alueita voi syntyä vain harvoin paikkoihin Suomessa. Vaaditaan aivan tietynlaiset olosuhteet: maa-aineksen pienirakeisuus, voimakas tuuli ja seudun vähäkasvisuus, jotta lentohiekka kinostuisi dyyneiksi. (Tiira, 2005. 8-9.)

Yyterinsantojen avoin dyynialue on Etelä-Suomen laajin yhtenäinen ja yhä aktiivinen dyynialue, jonka pituus on noin kolme kilometriä ja leveys 50–300 metriä. Yyterin korkein dyyni, Keisarinpankki, muodostaa noin 2,5 kilometriä pitkän yhtenäisen dyynin. Sen korkein kohta on koko santojen alueen korkein dyyni ja se kohoaa noin 20 metriä merenpinnan yläpuolelle. Kokonsa lisäksi Keisarinpankin erikoisuutena on sen kasvillisuuden sitoma suojanpuoleinen sivu, joka on osittain ylijyrkkä. (Valtion ympäristöhallinnon [www-sivut](#) 2011.)

Yyterinsannoilla on runsaasti edustavia rantadyynejä, rantavalleja ja niiden yhdistelmiä. Alue on yksi harvoista paikoista Suomessa, jossa on nähtävissä kaikki dyynikehityksen vaiheet. (Valtion ympäristöhallinnon [www-sivut](#) 2010.)

3.2 Yyteri historiallisena tapahtumapaikkana

Kaikki porilaiset nuoresta vanhaan ovat varmasti kuulleet joskus kerrottavan Yyterin juhannusjuhlista ja monet ovat niihin itse myös osallistuneet. Tiira (2005. 46, 55) mainitsee kirjassaan, että vanhin merkintä Yyterissä järjestetyistä juhannusjuhlista on vuodelta 1937, jolloin Meriravintola on kutsunut viettämään ”perinteistä juhannusjuhlaa kokonpolttoineen”. Vuoden 1954 juhannusjuhlissa rikottiin yleisöennätys, kun laulaja Olavi Virta esiintyi Yyterissä keräten paikalle yli 5 000 henkilöä.

Miss Yyteri – kilpailu oli suosittu kesäinen kauneuskilpailu, joka järjestettiin vuosina 1950–2001. Vuosina 1951–1969 kilpailu kulki nimellä Hiekkarantojen kuningatar. Tapahtuma veti vuosittain runsaasti väkeä seuraamaan kilpailuja. Eräänä vuonna tapahtumaa kerrotaan seuranneen yli 7 000 henkeä (Tiira, 2005. 52–59).

”Dyynien taakse, metsän reunaan nousi värikäs telttakylä, joka vielä laajeni suurtaapahtumien yhteydessä. Nuotiot loimusivat, grammari soi... ..Tupakka, alkoholi ja eri puolilta Suomea tulleiden telttakuntien välienselvittelyt olivat Yyterin todellisuutta jo 1950 – luvun puolimaissa. Meriravintolasta tilattiin poliisivartio kesäksi 1955.” (Tiira, 2005. 55.) Meno kuulostaa hyvin samalta kuin tämän päivän Yyterissä. Eivätpä sen ajan nuoret siis ole sen siveämpiä alueen käyttäjiä olleet kuin nykyajan nuoret, mutta kehtaavatpa tuon ajan nuoret silti valittaa nykynuorison käyttäytymisestä samaisella alueella.

Vuonna 1956 Yyteriin rakennettiin Suomen suurin katettu tanssilava, jossa vietettiin lavatansseja joka kesälauantai, jonka lisäksi lavalla järjestettiin kesien mittaan myös muita suurempia tapahtumia. Juhannuksiin, suurtaapahtumiin ja lauantaitantsseihin osallistui kulta-aikana varovasti arvioiden yhteensä puoli miljoonaa nuorta. (Tiira, 2005. 61–62)

Juhannuksena 1965 yhtye nimeltä Rolling Stones esiintyi Yyterissä. Kävijämäärän odotettiin kohoavan 20 000 - 30 000 henkilöön. Supersuosittu yhtye sekä odotettu valtava kävijämäärä aiheuttivat sen, että tapahtumajärjestäjän oli tehtävä erityisjärjestelyjä alueelle. Yhtyettä varten pystytettiin kahden metrin korkuinen katettu esiintymislava, laajennettiin Keisarinpankin katsomoa ym. Kävijämäärätavoitteesta jäätin, mutta sen on kerrottu olleen silti noin 15 000 henkilöä. (Tiira, 2005. 67–68)

Yyterin Kylpylähotellilla järjestettiin avoin yleisötilaisuus 16.3.2011, jossa aiheena oli Yyterin alueen tulevaisuus. Alueen asukkaat kertoivat esille nousseessa keskustelussa, että Leningrad Cowboys – yhtyeen esiintyessä Yyterin juhannusviikonlopussa vuonna 1994 olisi kävijämäärä ollut viikonlopun ajalta jopa 20 000 henkilöä. Alueen asukkaat kertoivat myös, että tapahtumajärjestäjät jättivät jälkeensä maksamattomia palkkioita sekä siivoamattoman alueen, jonka lisäksi tapahtuman yleisorganisointi epäonnistui. Mainituista syistä johtuen seuraavan vuoden juhannusjuhlat eivät me-

nestyneet oletetulla tavalla ja tämän seurauksena kyseiset organisoidut juhannusjuhlat lopetettiin kokonaan. Tämä keskustelutilaisuudessa esille noussut tapaus on hyvä esimerkki tapahtumasta, jossa järjestäjä ei huolehtinut vastuistaan ja tämän johdosta hyvällä idea juhannusjuhlista kuihtui kasaan.

3.3 Natura 2000

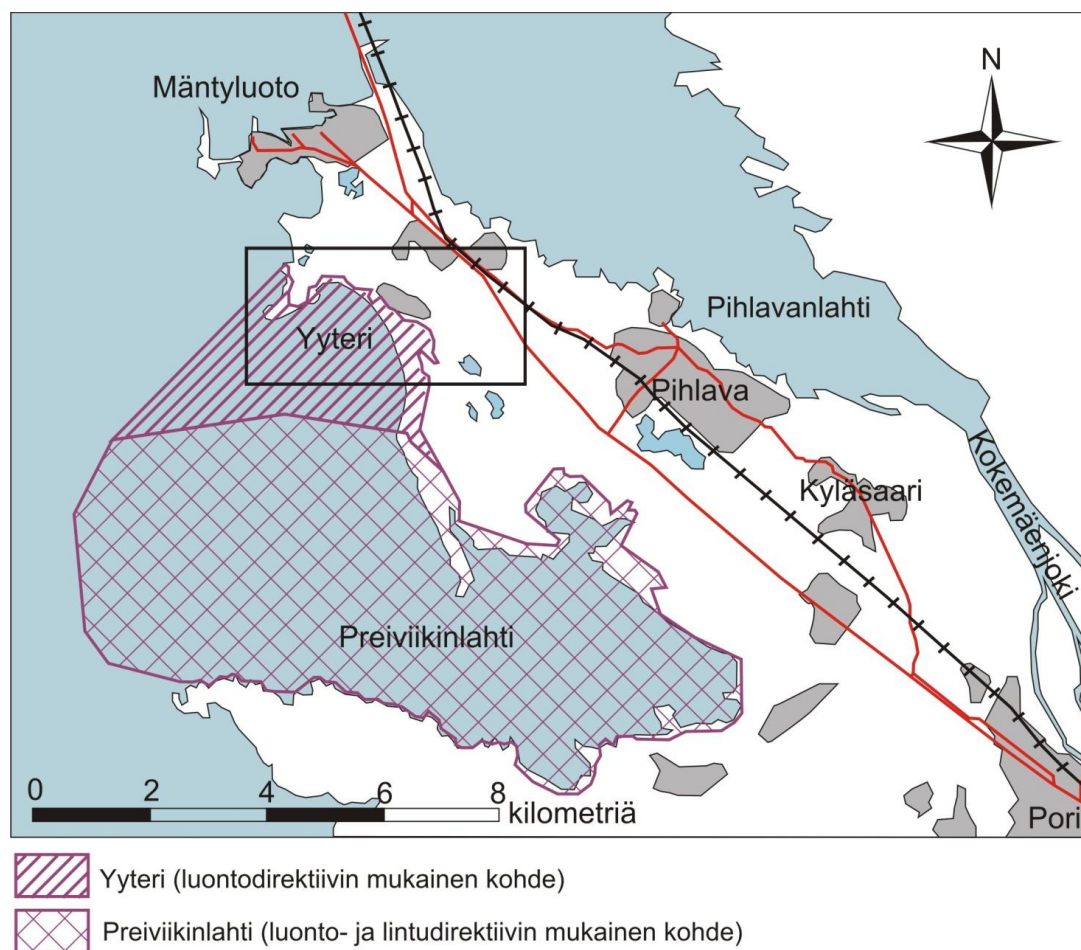
Vuonna 1992 Rio de Janeiron ympäristökokouksessa Euroopan yhteisöjen neuvosto päätti antamallaan luontodirektiivillä perustaa yhtenäisen eurooppalaisen ekologisen verkoston nimeltään Natura 2000 – verkosto. (Valtion ympäristöhallinnon www-sivut 2011.)

Luontodirektiivin (Euroopan Komissio, direktiivi 92/43/ETY. 1992) ensisijaisena tavoitteena on edistää luonnon monimuotoisuuden säilyttämistä. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi jäsenvaltiot perustivat suojelualueiden verkoston, jonka nimi on Natura 2000. Alueet on valittu kansallisissa instansseissa verkostoehdotusten pohjalta ja niitä on täydennetty tarpeen tullen myöhemmin. (Gustafsson E. ym. 2002. 7-8.) Verkoston tehtävänä on varmistaa, että luontotyyppien ja lajien elinympäristöjen suotuisa suojelutaso säilyy ja tarvittaessa saattaa ne ennalleen niiden luontaisilla elinalueilla erilaisin toimenpitein ja käyttörajoituksin. (Valtion ympäristöhallinnon www-sivut 2011.)

Säädetty direktiivi jakautuu kahtia luontodirektiiviin (Euroopan Komissio, direktiivi 92/43/ETY. 1992) ja lintudirektiiviin (Euroopan Komissio, direktiivi 79/409/ETY. 1992). Suomi on liitetty jälkeensä osaksi Natura – direktiiviä Suomen liittyttyä Euroopan Unioniin vuonna 1995. Suomessa Natura 2000 tarkoittaa käytännössä kansallisten suojeluohjelmien sisällyttämistä eurooppalaiseen verkostoon.

Preiviikinlahden Natura 2000 – alue (kartta 2 s. 17) sijaitsee Porissa, noin 20 kilometrin päässä kaupungin keskustasta luoteeseen. Alueen kokonaispinta-ala on 5552 ha ja se käsittää kaksi erityyppistä suojelualueutta. Preiviikinlahden alue on sekä luonto- että lintudirektiivin mukainen kohde. Yterinsantojen alue puolestaan luokitellaan SCI -alueeksi (Sites of Community Importance, luontodirektiivin mukaan Natura -

verkostossa), eli se on luontodirektiivin mukainen kohde, jossa ei ole merkittäviä linnustollisia arvoja. (Ahlman, 2010a. 6-7.)

Kartta 2. Preiviikinlahden Natura 2000 -alueet. Kartan 1 (s. 13) osoittama alue rajattuna tähän karttaan mustalla laatikolla. (Kartan piirtänyt Jussi Stenroos käyttäen karttapohjana Tua Nýlenin Yyterin Natura –luontotyyppiopasta vuodelta 2009.)

3.3.1 Yyterin alueen Natura – luontotyytit

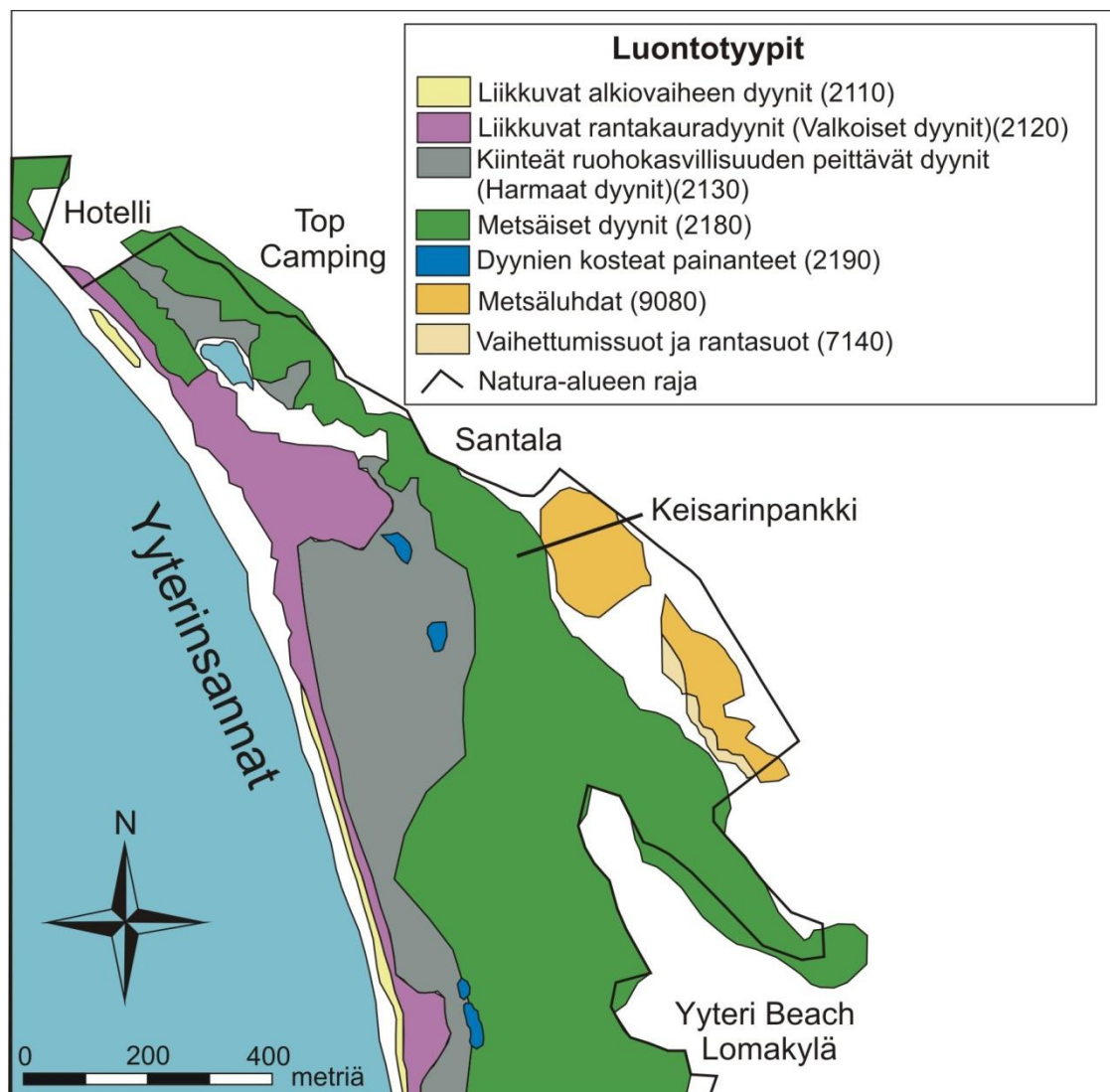
Yyterinsannat liikkuvine hiekkadyyneineen ja hyvin kehittyneine dyynisukessiosarjoihin (dyynisukessio= tietyllä paikalla ajan kuluessa tapahtuva lajiston muutos, joka toteutuu jatkumona tiettyä lajistokaavaa noudattaen) on Etelä-Suomen laajin edelleen aktiivinen dyynialue. Tämän tyyppiset luontoalueet ovat Suomessa harvinaisia ja tämä on pääsyy siihen, että alue on liitetty osaksi Natura-verkostoa. (Ahlman 2010a. 7.)

Tutkimusalueelta on löydettävissä viittä erilaista Natura -luontotyyppiä. Tapahtumajärjestäjän on tärkeää tunnistaa ja tietää nämä, koska niillä on suuri painoarvo tapahtuma-alueen ja kulkureittien suunnittelussa. Pahimmassa tapauksessa tietämättömyys näistä luontotyypeistä saattaa aiheuttaa sen, ettei suunniteltua tapahtumaa saada järjestää kyseisessä paikassa tai kyseisessä mittakaavassa juuri luontoarvojen huomiotta jättämisen vuoksi.

Alla esitettynä tyyppikohtaisesti Natura-luontotyypit (taulukko 1 s. 18) sekä niiden sijainti tutkimusalueella (kartta 3 s. 19). Näiden jälkeisissä kappaleissa on kerrottuna tutkimusalueella sijaitsevien luontotyyppien ominaispiirteistä sekä mahdollisista kuluksen aiheuttamista ongelmista kuhunkin dyynityyppiin.

Taulukko 1. Natura-luontotyypit ja pinta-alat. Lähde: Nýlen, 2009.

Luontotyyppi	Natura 2000 - koodi	Pinta-ala (ha)	Esiintyvyys tut- kimusalueella
Liikkuvat alkiovaiheen dyynit	2110	2,10	Kyllä
Liikkuvat rantakauradyynit (valkoiset dyynit)	2120	10,30	Kyllä
Kiinteät ruohokasvillisuuden peittämät dyynit (harmaat dyynit)	2130	24,98	Kyllä
Metsäiset dyynit	2180	55,24	Kyllä
Dyynien kosteat soistuneet painanteet	2190	0,41	Kyllä
Vedenalaiset hiekkasärkät	1110	196,17	Ei
Vaihattumissuot ja rantasuot	7140	0,49	Ei
Lehdot	9050	11,09	Ei
Metsäluhdut	9080	4,15	Ei

Kartta 3. Yyterin Natura luontotyytit. (Kartan piirtänyt Jussi Stenroos käyttäen karttapohjana Tua Nýlenin Yyterin Natura –luontotyyppiopasta vuodelta 2009.)

Kartasta numero 3 voidaan havaita, että lähes koko Yyterinsantojen alue kuuluu Natura 2000 –luonnonsuojeluohjelman piiriin. Suojelluilla alueilla tapahtumanjärjestäminen on hankalampaa, sillä suojellut alueet ovat erittäin alttiita ihmisen toiminnasta aiheutuvalle kulutukselle ja kyseisillä alueilla tapahtumajärjestämisen lupamenettely on sitä monivaiheisempi prosessi mitä suuremmasta ja pitkäkestoisemmasta tapahtumasta on kyse.

Liikkuvat alkiovaiheen dyynit

Liikkuvat alkiovaiheen dyynit (Kartta 3 s. 19) ovat dyynimuodostuksen ensiasteita Itämeren hiekkarannanmuodostuksessa. Ne koostuvat lainemaisiksi muodostelmiksi tai kohoumiksi rantatasanteen yläosaan tai korkeampien dyynien merenpuoleisille rinteille. Alkiovaiheen dyyni on rannan jälkeen ensimmäinen dyynityyppi, joka tulee vastaan liikuttaessa mereltä metsän suuntaan. Dyynityyppi on siis sukkessiovaiheen eli lajiston muutoksen ensimmäinen vaihe. Dyynisuksessio on Yyterin rantatyypille ominainen monivaiheinen muovautumisprosessi, joka käsittää kaikki tässä kappaleessa mainitut Yyterin dyynityypit ja niiden kehitysvaiheet. Yyterissä muovautumisprosessi on edelleen käynnissä, eli Yyterin hiekkaranta-alue on elävä dyynialue. (Nýlen, 2009. 12.)

Dyynityyppi on melko kestävä kulutukselle, mutta voimakkaasti talleantunut ranta estää uuden alkiovaiheen dyynin muodostumisen, joka puolestaan estää uuden dyynin muodostumisen. Tapahtumajärjestäjän onkin otettava huomioon, ettei alue kärsi liiaksi talleantumisesta kyseisillä dyynityypille suotuisilla kasvupaikoilla. (Ahlman, 2010a. 39.)

Liikkuvat rantakauradyynit

Liikkuvat rantakauradyynit eli ns. valkoiset dyynit (Kartta 3 s. 19), ovat dyynisukcession toinen vaihe. Ne muodostavat Yyterissä lähes yhtenäisen rannanmyötäisen esidyynin, jossa kasvaa paljon rantavehnää. Kasvusto ja dyynit yhdessä keräävät ja kasaavat tehokkaasti lentävää hiekkaa. (Nýlen, 2009. 13)

Dyynityyppi kestää jonkin verran kulutusta. Voimakas talleaminen saattaa aiheuttaa kuitenkin kasvillisuuden häviämisen ja hiekan rikkoontumisen myötä polkuuntumista, joka synnyttää dyynien halkaisevia aktiivisia tuulikäytäviä. (Nýlen, 2009. 13.)

Kiinteät ruohokasvillisuuden peittämät dyynit

Kiinteät ruohokasvillisuuden peittämät dyynit eli harmaat dyynit (Kartta 3 s. 19) ovat kiinteitä, liikkumattomia dyynejä. Niissä kasvaa pääsääntöisin monivuotista ruohokasvillisuutta sekä erilaista sammalkasvustoa. (Nýlen, 2009. 14.)

Kyseinen dyynityyppi on priorisoitu luontotyyppi joka tarkoittaa, että se on erityissuojelua vaativa kohde. Harmaat dyynit luokitellaan erityissuojelua vaativaksi kohteeksi, koska sitä on vain vähän jäljellä Suomessa ja koska se on hyvin altis kulumiselle. Harmaita dyynejä arvioidaan Suomessa olevan vain noin 300 hehtaaria, joten Yyteri käsittää noin 8,3 % maamme kyseisestä luontotyyppistä. (Ahlman, 2010a. 41.)

Metsäiset dyynit

Metsäiset dyynit (Kartta 3 s. 19) ovat dyynisukcessiosarjan viimeinen vaihe. Alue sijaitsee yleisimmin avointen dyynialueiden ja varsinaisen metsän välissä kuten Yyterissä. Metsäiset dyynit ovat melko vakaita eikä niissä tapahdu suuria muutoksia. Alue on Yyterissä laaja ja monin paikoin levinnyt. Metsäisten dyynien humuskerros on kuitenkin hyvin ohut ja se rikkoontuu helposti eikä kestä suurta tallomista. Tämän vuoksi kyseinen dyynityyppi on myös suojeltavien kohteiden listalla. (Nýlen, 2009. 16.)

Toinen akuutimpi uhka metsäisille dyyneille on Tähtikudospistiäinen (*Acantholyda posticalis*), jonka toukat syövät männynneulasia kutomansa seittikudoksen suojissa. Neulasten syönnin seurauksena syntyy kasvutappioita, puiden kuivumista ja niiden altistumista seuraustuhoille. Tuholaisena se on harvinainen, ja Yyteri onkin ensimmäinen paikka Suomessa, jossa Tähtikudospistiäisten joukkoesiintymä on havaittu. Pistiaisten tuhojen jäljiltä on kaadettu jo yli 200 hehtaaria metsää Yyterinsantojen lähialueilta, mutta ainakaan toistaiseksi pistiäiset eivät ole iskeneet joukolla metsäisten dyynien alueelle. (Metsäntutkimuslaitoksen www-sivut 2011.) Pistiaisten toukkien biologinen torjunta aloitettiin toukokuussa 2011, jolloin alueelle levitettiin noin 210 miljoonaa sukkulamatoa. Sukkulamatojen toimivuudesta Yyterissä ei ole vielä

varmoja näyttöjä, mutta toivottavaa toki on, että pistiäiskanta saadaan kuriin, jotta mäntymetsät saadaan suojeltua. (Metsäkeskuksen www-sivut 2011.)

Pistiäiset eivät suoranaisesti vaikuta Yyterin tapahtumatuotantoon, mutta jo suoritettua ja vielä tulevaisuudessa tehtävät avohakkuut ja jatkuva pistiäisvaara saattavat tulevaisuudessa vaikuttaa suotuisasti esimerkiksi uuden infrastruktuurin kuten lisäparkkipaikkojen ja huvialueiden rakentamiseen Yyterinsantojen läheisyyteen.

Dyynien kosteat painanteet

Dyynien kosteat painanteet (Kartta 3 s. 19) ovat dyynien väleihin muodostuneita kosteita painanteita joissa pohjaveden pinta on lähellä painannetta. Painanteet ovat hyvin ravinteikkaita ja siksi niissä esiintyy monimuotoista sammal- ja heinäkavillisuutta. Kosteita painanteita on Yyterissä määrällisesti vain kuusi kappaletta. Ne onkin valtakunnallisesti arvioitu juuri vähyytensä takia erittäin uhanalaisiksi. (Ahlman, 2010a. 42.)

3.3.2 Deflaatioalueet

Yyterinsannoilla on paljon sellaista aluetta, joka on helposti muokattavissa tapahtumien järjestämispaikaksi. Tällaista aluetta on rannanpuoleinen tasaisen hiekkarannan alue kokonaisuudessaan. Lisäksi tutkimusalueella on sellaisia alueita joista käytetään nimitystä deflaatioalue. Ahlmanin (2010a, 12) mukaan Deflaatioalueet ovat vuosikymmenien voimakkaan tallaamisen seurauksena syntyneitä alueita, jotka eivät sisällä luonnonsuojelun kannalta tärkeitä luontoarvoja. Alueet ovat syntyneet kasvipeitteen rikkoonnuttua tallausten johdosta, jolloin pysyvää kasvillisuutta ei ole päässyt syntymään alueelle lentohiekan vaikutuksesta.

Tutkimusalueen kuluneimmat deflaatioalueet on merkitty karttaan numero 4 sivulla 23. Nýlenin (2009, 9-11) mukaan deflaatio on voimakkainta kylpylähotellin edustalla, uimarannan tuntumassa, uimamontun ympäristössä sekä nudistirannan ja lomakylän alueella. Deflaatio kuuluu myös luonnontilaisille dyynirannoille, mutta se lisääntyy voimakkaan kulutuksen seurauksena.

Deflaatioalueet ovat alueina hyviä tapahtumajärjestämiselle, koska ne eivät sisällä tärkeitä luontoarvoja eivätkä tämän vuoksi ole luonnonsuojelun kannalta tärkeitä. Deflaatioalueiden osalta luonnonsuojelijat kiistelevät kuitenkin siitä, pitäisikö kyseisten alueiden käyttöä rajoittaa, jotta alueita voitaisiin alkaa ennallistamaan takaisin luonnontilaansa.

Kartta 4. Tutkimusalueen deflaatioalueet. (Kartan piirtänyt Jussi Stenroos käyttäen karttapohjana Tua Nýlenin Yyterin Natura –luontotyyppiopasta vuodelta 2009.)

3.4 Alueen palvelut ja käyttö

Yyterin alue tarjoaa tänä päivänä monipuolisia palveluita alueen kävijöiden ympärivuotiseen käyttöön. Alla lueteltuna lista palveluista sekä palvelutuottajista, jotka Yyteristä löytyvät vuonna 2011.

Taulukko 2. Yyterin alueen palvelut ja palveluntarjoajat vuonna 2011. Lähde: Yyterin ja Porin Seudun Matkailu Oy MAISAn www-sivut 2011.

Majoituspalvelut	Virkistys- ja viihdepalvelut
Yyterin kylpylähotelli	Kylpylä Merenneito
Top Camping Yyteri	Yyteri Golf Links
Lomakylä Yyteri Beach	Hevospankin harrastetallit
Yyterin Kievari	Ratsastuskoulu Castello
Matkakoti Tiira	Surfkeskus
	Porin Ohjelmamestarit Oy
Ruokailu	Muita aktiviteetteja
Meriravintola	Minigolfrata, frisbeegolfrata, vesiliukumäki, lentopallokenttä, rantajalkapallokenttä, naturistiranta, retkeilyreittejä, taukotupia ja nuotiopaikkoja, motocross- ja speedwayrata, lintubongausreittejä, tenniskenttiä, avantouintia talvisin
Ravintola Yyterin Dyyni	
Yyterin kylpylä Seaside Restaurant	
Ravintola Sininen Laguuni	
Yyterin näkötorni	
Bikini Bar	

Alueen sesonkiaika ajoittuu kesäkuun alusta elokuun loppuun, jolloin valtaosa vuossittaisista kävijöistä käy alueella.

Pori on profiloitunut kesäiseksi tapahtumakaupungiksi. Yhtenä suurimmista Porin kesäisistä vetovoimatekijöistä toimii Yyterin sanna, joka on mm. äänestetty Suomen parhaaksi hiekkarannaksi Iltasanomien teettämässä nettiäänestyksessä vuonna 2007 (Iltasanomien www-sivut 2007. Julku). Sunin mukaan (henkilökohtainen tiedonanto 22.9.2010) matkailijat suuntaavatkin Poriin erilaisten kesätapahtumien sekä Yyterin itsensä vuoksi. Yyterissä kesän kävijäkunnan muodostavat paikkakuntalaiset sekä ulkomaiset ja kotimaiset matkailijat. Talvella Yyterin kävijät koostuvat pääsääntöisin paikallisista lähialueen asukkaista.

Yyterin käyttö ja käyttäjäkunta ovat hyvin monipuolisia. Kesäisin valtaosa ihmisistä lapsista vanhuksiin saapuvat paikalle auringonpalvonnan ja uimisen merkeissä. Surf- ja faaminen, ratsastus, kuntoilu eri muodoissa, naturistiranta, illanvietet grillauksineen, frisbeegolf, rentoutuminen rannalla, lintujen bongaaminen sekä osallistuminen erilaisiin kesätapahtumiin ovat muita syitä Yyteriin kesällä saapuville henkilöille. Talvella lähialueen asukkaat ovat suurimpia alueen käyttäjiä. Talvisiin aktiviteetteihin kuuluvat mm. ulkoilu, hiihtäminen, pulkkailu ja avantouinti. (Suni henkilökohtainen tiedonanto 22.9.2010.)

3.5 Yyterin alueen tapahtumat 2000 – luvulla

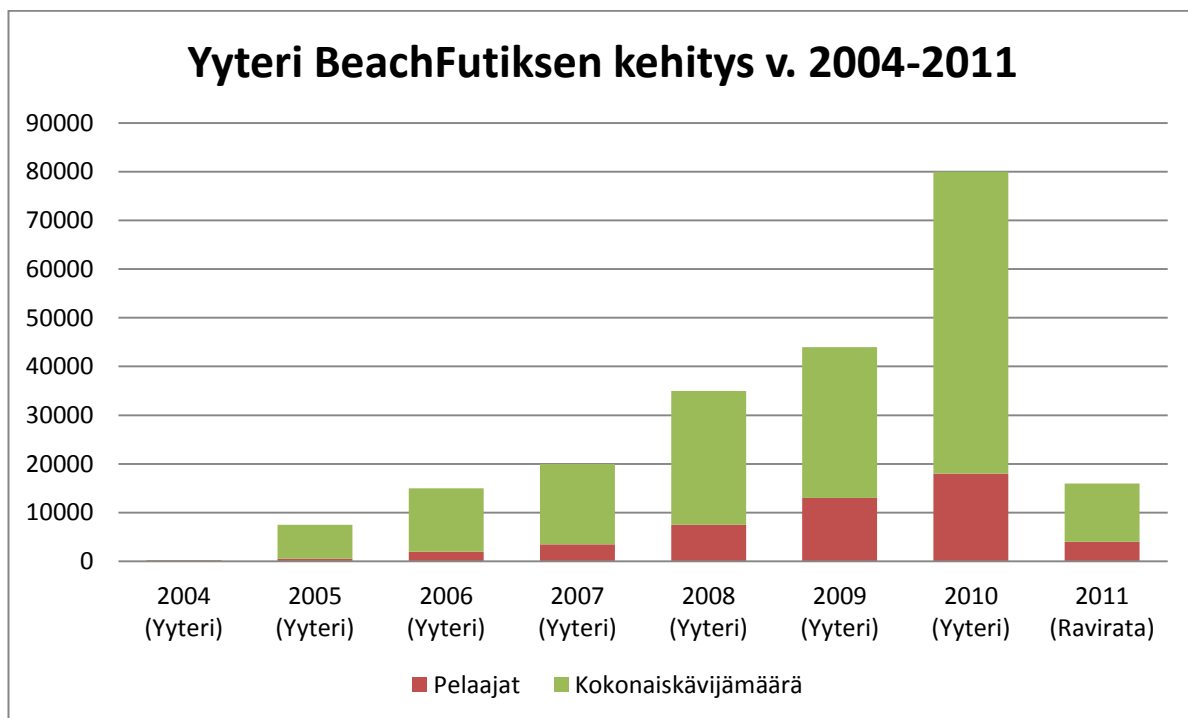
Miss Yyteri -kilpailut lopetettiin vuonna 2001. Tämän jälkeen Yyteri koki vuosien hiljaiselon, jonka aikana ainoat suuremmat tapahtumat olivat jokakesäiset koulunpäättäjäisjuhlat ja organisoimattomat juhannusjuhlat. (Suni henkilökohtainen tiedonanto 22.9.2010).

Sunin mukaan (henkilökohtainen tiedonanto 22.9.2010) vuosi 2004 on Yyterin tapahtumakehitykselle merkittävä vuosiluku. Tuona kesänä 12 kaverijoukkuetta ottivat leikkimielisesti mittaa toisistaan kaksipäiväisessä beachfutis- eli rantajalkapalloturnauksessa.

Tuosta kesästä on kulunut reilu seitsemän vuotta aikaa ja kyseinen kaveriporukan keskinäisestäittelöstä alkanut tapahtuma kasvoi räjähdysmäisesti niin, että vuoden 2010 tapahtuma oli yksi Pohjoismaiden suurimpia vuosittaisia urheilu- ja viihdetapahtumia. Vuonna 2011 tapahtumaorganisaatio ei saanut Ely – eli Elinkeino-, liikenne- ja ympäristövirastolta lupaa järjestää tapahtumaa Yyterissä, jonka johdosta kyseinen tapahtuma järjestettiin pienemmässä mittakaavassa Porin Raviradalla. Tapahtumaorganisaatio hakee lupaa järjestää tapahtuma vuonna 2012 jälleen Yyterissä. (Yyteri BeachFutiksen www-sivut 2011.)

Kaavio 1 sivulla 26 osoittaa Yyterin 2000 – luvun suurimman tapahtuman Yyteri BeachFutiksen kasvun konkreettisesti pylväskaaviona. Vuonna 2010 Yyterissä jär-

jestetyn tapahtuman joukkumäärä oli 885, pelaajamäärä 18 000 henkilöä ja kokonaiskävijämäärä noin 80 000 henkilöä.

Kaavio 1. Yyteri BeachFutiksen kehitys pelaajien ja kokonaiskävijämäärän osalta. (Yyteri BeachFutiksen www-sivut 2011.)

Yyteri oli vuonna 2010 vilkas tapahtumajärjestämispaikka, mutta suunta tulevaisuudelle on hyvin epävarma. Suurimpia tapahtumia Yyterissä vuonna 2010 (BeachFutiksen lisäksi) olivat Yyteri Juhannus 24.–26.6. (runsas 5 000 kävijää, Yyteri Juhannuksen www-sivut 2011), Yyteri Beach Volley 27.7.–1.8. (2 000 kävijää, Yyteri Beach Volleyn www-sivut 2011), The Baseballs – konsertti 8.7. (noin 2000 kävijää, Yle Satakunnan www-sivut 2011). Yyteri Juhannus – tapahtumaa ei järjestetty vuonna 2011, mutta Yyteri BeachVolley – tapahtuma puolestaan odottaa vuosittaista tasaista kävijämäärän kasvua.

Kaaviossa 1 selviää, että vuoden 2011 BeachFutis – tapahtuma järjestettiin Yyterin sijasta Porin Raviradalla. Yyteri BeachFutis 2010 – tapahtuma keräsi niin paljon negatiivista palautetta sekä alueen asukailta että luonnonsuojelijoilta suuren kävijämäärän aiheuttamien lieveilmiöiden vuoksi, että tapahtuma ei saanut suurista ennakkovalmisteluista huolimatta ELY – keskukselta lupaa järjestää vuoden 2011 tapah-

tumaa Yyterin luonnonsuojelualueella. ELY – keskus totesi lausunnossaan, että vuoden 2011 tapahtuma heikentäisi todennäköisesti niin merkittävästi alueen luonnonarvoja, ettei tapahtumalle myönnetty lupaa Yyteriin. (Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen verkkosivut 2011.) ELY – keskuksen antama päätös määrittä näin myös Yyterissä järjestettävien tapahtumien suunnan tulevaisuudelle. Päätöksestä voi päätellä, että Yyterissä on tulevaisuudessa järjestettävä pienimuotoisempia tapahtumia ja tapahtumien aiheuttamiin lieveilmiöihin on puututtava paremmin.

3.6 Yyterin profiloituminen tapahtumapaikkana

Porin Seudun Matkailu Oy MAISAn verkkosivuilla (Porin Seudun Matkailu Oy MAISAn www-sivut 2011) ja Porin kaupungin verkkosivuilla (Porin kaupungin www-sivut 2011) sekä yleisesti ottaen kaikissa Porin matkailua käsittelevissä aiheissa Yyteri nousee Pori Jazzin rinnalla Porin suurimmiksi matkailuvalteiksi. Kumpikaan verkkosivu ei kuitenkaan nosta Yyteriä esille tapahtumien vaan meren ja luonnon kautta. Mistä sitten kumpuaa Yyterin profiili tapahtumapaikkana?

Porilaiset ovat aina mieltäneet Yyterin enemmän ja vähemmän paikkana, johon mennään ottamaan aurinkoa ja pitämään hauskaa. Yyterissä järjestetyt tapahtumat ja etenkin perinteiset jokavuotiset juhannusjuhlat ovat muovanneet Yyterin imagosta tapahtumakeskeisen paikan erityisesti porilaisen nuorison keskuudessa. (Suni henkilökohtainen tiedonanto 22.9.2010).

Yyterin uudenlainen tapahtumakeskeinen imago on kuitenkin pitkälti Patrick Suveksen aikaansaannosta. Hän luotsaa Yyteri BeachFutis – tapahtumaa, jota on mainostettu valtakunnan suurimmissa medioissa (mm. radiokanava NRJ, Metro-lehti, Iltasanomat) ”Pohjoismaiden suurimpana urheilu – ja biletapatumana”. Tästä syystä Yyterin imago tapahtumapaikkana on korostunut etenkin nuorison keskuudessa. Vuonna 2010 järjestettiin lisäksi Suveksen toimesta Yyteri Juhannus 2010 – festivaalit, joita markkinoitiin ”Ibiza – tyyppisinä” rantabileinä. (Yyteri BeachFutiksen www-sivut 2011; Yyteri Juhannuksen www-sivut 2011.)

4 TAPAHTUMAJÄRJESTÄMINEN

Kappaleen alussa määritellään tapahtuman käsite. Kappaleessa käydään läpi tapahtumajärjestämisen taustaa ja nykytilaa Suomessa sekä kerrotaan, miten tapahtumien luonne on muuttunut pyyteettömästä tapahtumanjärjestämisestä kaupalliseksi bisnekseksi.

4.1 Tapahtuman määrittely

Tapahtuma on jotakin mitä tapahtuu, eikä vain ole olemassa (Watt 2001, 2). Opin näytetyön kannalta olennaista on keskittyä tarkastelemaan pelkästään organisoituja tapahtumia eli sellaisia joiden taustalla on jokin järjestävä henkilö, yhdistys tai organisaatio.

Tapahtuman tuottaminen on aina projekti. Projekti on aina ainutlaatuinen tapahtuma, jossa on selkeä alkua ja loppu. Projekteja voi olla useita, mutta niiden sisältö ja toteutustavat ovat aina erilaiset. Vaikka tapahtuman siis järjestäisi useana peräkkäisenä vuonna, on se aina uusi ja edellisestä eroava projekti. Projektiin liittyy useita toimintoja ja toimijoita ja näiden väliset suhteet ovat jokaisessa projektissa erilaiset. (Kauhanen, Juurakko & Kauhanen 2002, 24–25.)

Vallo ja Häyrinen (2003, 69–72) luokittelevat organisoidut tapahtumat järjestäjän näkökulmasta neljään kategoriaan niiden toteuttamistavan mukaan. Nämä neljä kategoriaa ovat itse rakennettu tapahtuma, ketjutettu tapahtuma, ostettu tapahtuma ja katotapahtuma.

Itse rakennettu tapahtuma sopii hyvin pienimuotoisen tilaisuuden järjestämiseen, jossa järjestäjiltä ei välttämättä vaadita laaja-alaisen kokonaisuuksien hallintaa. Mikäli tapahtuma on suuri, kannattaa vakaasti harkita joidenkin toimien ulkoistamista eri alojen ammattilaisille, koska omasta organisaatiosta ei useinkaan löydy joka alan ammattilaisia. (Vallo & Häyrinen. 2003, 69.) Ketjutetusta tapahtumasta on puolestaan kyse silloin, kun organisaatio ostaa eri ohjelmapalveluyrityksiltä tapahtuman osia ja kokoaa ne yhdeksi kokonaisuudeksi. (Vallo & Häyrinen. 2003, 71.)

Ostettu tapahtuma toteutetaan yhdessä tapahtumatoimiston kanssa, jolloin päävastuu järjestelyistä siirtyy tapahtumatoimistolle. Omaa sitoutumista tarvitaan kuitenkin myös tällöin, jotta tapahtumasta ei tule pelkkä tapahtumatoimiston markkinointitilaisuus. (Vallo & Häyrinen. 2003, 70.)

Kattotapahtumassa on jokin teema, jonka sisään järjestäjäorganisaatio sovittaa itse tapahtuman. Tällaisia kattotapahtumia ovat mm. jalkapallon MM-kisat, Euroviisut ja Turun Keskiaikaiset markkinat. Niissä on siis valmis teema ja ne toistuvat pääsääntöisin samanaikaisena, mutta niissä itse tapahtuma on kuitenkin luotava aina uudelleen. (Vallo & Häyrinen. 2003, 72.)

Järjestetyllä tapahtumalla on selvä teema, jonka perusteella asiakas useimmiten päättää osallistumisestaan tapahtumaan. Mikäli tapahtuma on jo aiemmin järjestetty, saat-
taa asiakkaalla olla jo vahva käsitys tapahtumasta joko kuulemansa, kokemansa tai lukemansa perusteella. Asiakkaalle tapahtuma on aina elämys, joko hyvässä tai pahassa ja se jättää useimmiten pitkän muistijäljen. (Iiskola-Kesonen. 2004, 16-17.)

Yksinkertaistettuna järjestetty tapahtuma on sellainen, jossa taustalla on järjestävä henkilö tai organisaatio, tapahtumakävijöitä sekä teema, jota tapahtuman ohjelmisto sekä muut mahdolliset oheistoiminnot tukevat. (Kauhanen, Juurakko & Kauhanen 2002, 25–26.) Vallo ja Häyrinen (2003. 74) puolestaan tiivistävät, että ”Tapahtuma on aina tilaisuus, oli se sitten minkä tyyppinen tai – kokoinen tahansa”.

Tapahtuma on yleisötilaisuus, oli se sitten yksityinen tai yleinen. Kokoon-tumislaki (530/1999) määrittää yleisötilaisuuden tarkoitamaan yleisölle avoimia huvitilaisuuksia, kilpailuja, näytöksiä ja muita niihin rinnastettavia tilaisuuksia, joita ei pidetä yleisinä kokouksina. Laki ei koske julkisyhteisöjen järjestämiä virallisia tilaisuuksia eikä uskonnollisia tilaisuuksia kuten jumalanpalveluksia. Yksittäistapauksissa poliisi määrittelee voidaanko tapahtumaa pitää yksityis- vai yleisötilaisuutena.

4.2 Yleisötapah-tumien nykytila Suomessa

Yleisötapah-tuman järjestäminen Suomessa vaatii aina poliisiviranomaisen hyväksynnän sekä muita erinäisiä lupia ennen varsinaisen tapah-tuman järjestämistä. Pienimuotoiset ja yksityisluontoiset tilaisuudet voidaan järjestää ilman ilmoitusmenettelyä. (Lampinen & Välikylä 2009, 12.)

Suuret yleisötapah-tumat painottuvat Suomessa pitkälti kesäkuusta elokuuhun, jolloin valtaosa suomalaisista pitää kesälomansa. Pienimuotoisemmista yleisötapah-tumista valtaosa sijoittuu myös kesäkuukausille, mutta niitä järjestetään enemmän myös muina vuodenaikoina. Vuonna 2010 suurimpia yleisötapah-tumia Suomessa olivat Helsingin juhlat (261 000 kävijää, Helsingin juhlatiikojen www-sivut 2011), Kotkan meripäivät (200 000 kävijää, Kotkan meripäivien www-sivut 2011) ja Pori Jazz (155 000 kävijää, Pori Jazzin www-sivut 2011).

Artikkelissa ”Festivaalit ovat lama-ajan sirkushuveja” (Taloussanomien www-sivut 2010, Puustinen.) kerrotaan, että lama ei laske festivaalikävijöiden määrää vaan pikemmin jopa kasvattaa niitä. Syynä tähän on se, että ihmiset matkustavat laskusuhdanteen aikana enemmän kotimaassa kuin noususuhdanteen aikana. Tapah-tumien kannalta elintärkeät sponsorit ovat myös artikkelin mukaan pysyneet hyvin mukana festivaaleilla taantumasta huolimatta. Samassa artikkelissa Pori Jazzin toimitusjohtaja Katja Leppäkoski toteaa, että ”Ihmiset tarvitsevat aina leipää ja sirkushuveja”. Tällä sanonnalla hän tarkoittaa, että lamasta huolimatta ihmiset käyvät entiseen tapaan yleisötapah-tumissa ja jopa enemmän kuin ennen laman alkua. Hänen mukaansa yleisötapah-tumien suosio ei siis ole hiipumassa.

Yrityssasiakkaat ja heille räätälöidyt yrityspaketit ovat olleet suuri tulonlähde tapah-tumajärjestäjille 2000-luvun yleisötapah-tumissa. Laman myötä yritysten kiinnostus tapah-tumia kohtaan on pienentynyt budjettileikkausten takia. Tämän seikan ovatkin myyntituloissaan huomanneet mm. Savonlinnan oopperajuhlat (Länsi-Savon sanomien www-sivut 2009.)

5 TAPAHTUMA PROSESSINA

Tapahtumajärjestäminen on kolmivaiheinen prosessi. Vaiheet ovat tapahtuman suunnittelu, järjestäminen ja jälkitoimenpiteet. Tarkkaa minimiaikaa tapahtuman järjestämiselle ei ole, mutta nyrkkisääntönä voidaan pitää sitä, että mitä suurempi ja moniulotteisempi tapahtuma on kyseessä, sitä aikaisemmin tapahtumavalmistelut on aloitettava. Sellaisten maailmanluokan tapahtumien, jotka vaativat uusien rakennelmien ja kaupungin infrastruktuurin kehittämistä ja parantamista, suunnittelu saatetaan aloittaa yli kymmenen vuotta ennen varsinaista tapahtumaa. (Iiskola-Kesonen 2004, 9-12.)

Liian lyhyt tapahtuman valmistelu-aika aiheuttaa sen, että tapahtuman toteutuksesta ja laadusta joudutaan tinkimään eikä kaikkia mahdollisia vastoinkäymisiä pystytä ottamaan huomioon. Hätiköiden valmisteltu tapahtuma ja liian pienet resurssit aiheuttavat usein toteutukseltaan huonon tapahtuman. Tällöin myös halutut tilat, laitteet, artistit tai muut vastaavat voivat jäädä saamatta myöhäisen varausajankohdan vuoksi. (Vallo & Häyrynen 2003, 178.)

5.1 Tapahtuman suunnittelu

Tapahtuman suunnittelu lähtee yleensä liikkeelle varsin mitättömästä asiasta, kuten kaverusten välisestä vitsistä järjestää tapahtuma tai yksittäisen henkilön mielessään pyörittelemästä ideasta. (Suni henkilökohtainen tiedonanto 22.9.2010). Tätä tyhjää tempaistua ideaa lähdetään usein hiljalleen kypsyttämään, ja kun on päästy siihen vaiheeseen, että suunnittelu käynnistetään toden teolla, pitäisi muutama tärkeä seikka käydä kunnolla läpi heti alussa.

Tärkeää on selvittää ensimmäiseksi tapahtuman ydin, eli se miksi tapahtuma järjestetään eli mikä on tapahtuman ”idea”. Esimerkkeinä kilpaurheilutapahtuma, jossa tapahtuman ydin on kyseinen urheilulaji ja kilpailu siitä kuka on lajin paras. Rockfestivaaleilla puolestaan tapahtuman ytimen muodostavat artistit ja heidän esittämänsä musiikki. Tapahtuman onnistumisen kannalta on tärkeää luoda tämän ydinpalvelun ympärille tukipalveluita, jotka nimensä mukaisesti tukevat ydinpalvelua. Tällaisia

palveluita ovat mm. lipunmyynti, turvallisuuspalvelut ja narikkapalvelu. Näiden lisäksi tapahtuma tarvitsee kokoluokasta riippuen erilaisen määrän muita toimintoja, joita kutsutaan lisäpalveluiksi. Tällaisia lisäpalveluita ovat mm. ruokamyyntipisteet, tuotepromootiot ja markkinakojut. Lisäpalveluiden tarkoituksena on luoda tapahtumalle lisäarvoa. (Iiskola-Kesonen 2004, 17.)

Tapahtuman järjestämisen syitä on moninaisia. Tärkeää on tunnistaa nämä syyt, jotta tavoitteet pystytään parhaiten saavuttamaan. Tapahtuman järjestämisen syyt voivat olla taloudellisia, imagollisia tai kilpailullisia, mutta tapahtumalla voidaan myös yrittää elävöittää paikkakuntaa tai tapahtuma-aluetta. Suunnittelemalla tapahtuma huolellisesti voidaan paremmin arvioida, ovatko asetetut tavoitteet realistisia. Lisäksi pystytään paremmin löytämään keinot, joilla asetetut tavoitteet pystytään saavuttamaan. Kyse on myös ajankäytön ja resurssien käytön tehostamisesta. Hyvä projekti-suunnitelma auttaa käsittämään, miten tapahtuma toteutetaan. (Iiskola-Kesonen 2004, 9-10.)

Kokemus on osoittanut, että suunnittelu pitää aloittaa riittävän ajoissa. Suunnittelu-vaiheen alussa on tapahtuman koosta riippumatta muodostettava ydinorganisaatio, joka on päävastuussa tapahtuman järjestelyistä. Tämän organisaation on oltava tiivis ja heidän on tultava hyvin toimeen toistensa kanssa, koska he ovat hyvin pitkälti vuorovaikutuksessa keskenään suunnittelun edetessä. Ydinorganisaation tulee olla hyvin perillä kunkin henkilön työpanoksesta ja henkilöiden käytettävissä olevista henkisistä ja fyysisistä resursseista. Tehtävät tulee jakaa ryhmän jäsenille hyvin selkeästi jo suunnittelun alkuvaiheessa, jotta tapahtuman lähestyessä ei synny tilannetta, että jokin asia olisi jäänyt kokonaan hoitamatta huolimattoman tehtävienjaon vuoksi.

Ydinorganisaation lisäksi tapahtuma tarvitsee aina henkilön, joka on päävastuussa koko tapahtuman järjestelyistä. Tämä henkilö kulkee yleensä nimellä tapahtumakoordinaattori, projektipäällikkö tai vastaava. Hänen tehtävänä on olla koko ajan selvillä kunkin asian hoidosta ja hänen tehtävänä on varmistaa, että tapahtuman suunnittelu etenee aikataulun mukaisesti. (Iiskola-Kesonen 2004, 38.)

Aikataulutus ja hoidettavien asioiden asettaminen aikajärjestykseen ovat kriittisiä asioita tapahtuman suunnittelun hallinnassa. Kun hoidettavia asioita on paljon ja ta-

pahtuma lähenee, niin asioita pitää hoitaa sieltä päästä, jotka on oltava ajallisesti ensimmäisenä tehtynä ja sovittuna. Aikataulutuksesta on pidettävä kiinni ja töitä on pystyttävä delegoimaan, mikäli oma työpanos ei riitä asioiden hoitamiseen ajallaan. (Iiskola-Kesonen 2004, 77–79.)

Kun sama tapahtuma on järjestetty useamman kerran, muodostuu aikataulutuksesta rutiininomainen eivätkä kaikki järjestelyt vaadi samanlaista työpanosta tulevissa tapahtumissa. Olen huomannut, että ollessani kahtena vuotena Yyteri BeachFutis – organisaatiossa mukana, jätin tietämättömyyttäni monta sellaista asiaa viime tippaan, jotka olisin voinut tehdä jo hyvissä ajoin ennen tapahtumaa. Ennakointi on ensimmäisellä kerralla hankalaa koska ei ole vertailukohtaa aiempien vuosien järjestelyihin. Ennakointi helpottuu seuraavilla järjestelykerroilla, kun vertailukohtina voi käyttää edellisvuosien tapahtumia.

Tapahtuma-alueen asukkaat sekä paikalliset yrittäjät on syytä huomioida heti suunnittelun alkuvaiheesta saakka ja heidät kannattaa pitää ajan tasalla tapahtuman järjestelyistä. Suotavaa olisi ottaa heidät mahdollisuuksien mukaan jollain tavalla projektiin mukaan, jotta heillä on tunne että heidät on huomioitu tapahtuman suunnittelussa ja järjestelyissä. (Sunni henkilökohtainen tiedonanto 22.9.2010).

Tapahtuman markkinointi on syytä aloittaa heti projektin alkuvaiheessa. Markkinointi ja etukäteen suoritettu myyntityö ovat tärkeässä osassa tapahtuman kävijämäärän maksimoimiseksi. Ajantasaiset verkkosivut ja tiedottaminen tasaisin väliajoin tapahtuman järjestelyistä on suotavaa. (Iiskola-Kesonen 2004, 54–57; Kauhanen, Juurakko & Kauhanen 2002, 60.) Talkootyöläiset ja muu työvoima kannattaa varmistaa hyvissä ajoin ennen tapahtumaa. Tuotantoon liittyvät seikat kuten lavarakenteet, vessat, jätehuolto, kulkureitit ym. on varmistettava monta kuukautta ennen tapahtumaa. (Lampinen & Välikylä 2009, 7-8.)

5.1.1 Tapahtumatuotannon budjetointi sekä menot ja tulot

Tapahtumien rahoituspohja on usein melko heikko johtuen tuottojen suuresta vuosittaisesta ja kausittaisesta vaihtelusta. Tapahtumatuottajalla saattaa tulla vastaan hetkit-

täisiä maksukyvyttömyyskausia, kun yritys on kiinnittänyt suuren summan rahaa tuotantokuluihin kuten artistipalkkioihin ja alueelle tehtäviin rakenteisiin, vaikka lippuym. tuloja ei virtaakaan vielä tuossa vaiheessa omaan kassaan. Tehokas ennakkomyynti onkin tärkeässä roolissa, jotta ennakkomaksuja ja suunnittelukustannuksia saadaan katettua. (Kauhanen, Juurakko & Kauhanen 2002, 60.)

Kokemuksesta tiedän kuinka hankalaa tapahtumien budjetointi on, koska tapahtuman lopullisia tuloja ja menoja on suunnitteluvaiheessa hyvin vaikea ennustaa. Kesätapahtumien tuloihin ja kävijämääriin vaikuttavat muun muassa sääolosuhteet, muut samanaikaiset tapahtumat ja ihmisten viime hetkeen saakka muuttuvat vapaa-ajanviettosuunnitelmat. Tuloja pystyy jokseenkin sitomaan ennakkoon myydyillä tapahtumalipuilla, mutta yleensä kaikkia lippuja ei saada ennakkoon myytyä. Ennakoon myydyt liput sitouttavat kävijöitä osallistumaan suuremmalla todennäköisyydellä tapahtumaan kuin sellaisia henkilöitä, jotka ostavat lippunsa vasta tapahtumapaikalta.

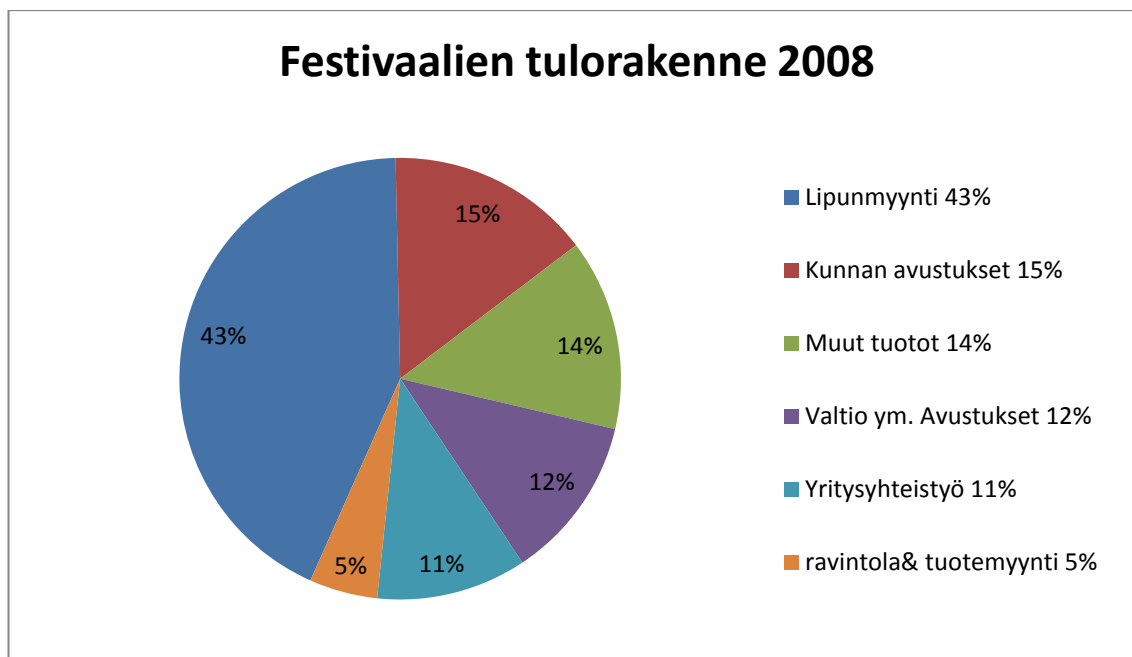
Tapahtumaa ennen, sen aikana ja jälkeen tulee paljon sellaisia yllättäviä kuluja, joita ei ole osattu budjettia tehdessä ajatella. Tämän vuoksi on hyvä laskea budjettiin tällainen rahasto ylimääräisiä menoja varten. Rahaston suuruus riippuu paljolti tapahtuman luonteesta, mutta mielestäni tällaisen puskurirahaston arvon pitäisi olla suuruudeltaan noin 10 % tapahtumatuotannon budjetista. Tällaiset kulut muodostuvat pitkälti viime hetken ostoista sekä tapahtuman aikana muodostuvista ylimääräisistä materiaali- ja työntekijäkustannuksista. (Kauhanen, Juurakko & Kauhanen 2002, 107–108.)

Julkkispromoottori Kalle Keskisen mukaan (Kauppalehden www-sivut 2011. Bhoose.) kiinteät kulut on pyrittävä pitämään tapahtumatuotannossa mahdollisimman alhaisina. Toimialassa ongelmana ovat hänen mukaansa tällä hetkellä alati kasvavat tuotantokustannukset sekä artistien nousevat hinnat. Tapahtumien tuottamisessa katteet jäävät usein liikevaihtoon nähden todella pieniksi. Keskinen antaa esimerkkinä, että yhdenkin tapahtuman tuloksen alittaessa odotukset saatetaan tarvita jopa viisi onnistunutta tapahtumaa kyseisen tapahtuman tappioiden kattamiseksi.

Finland Festivals ry toimii eri taiteenalojen kulttuuritapahtumia järjestävien jäsentensä välittäjänä sekä edunvalvojana. Sen tarkoituksena on edistää tapahtumien arvostusta, markkinointia ja tiedotusta sekä kotimaassa että ulkomailla. Yhdistys on kerännyt tietoa jäsenfestivaaliensa taloudellisista avainlukuista ja teettänyt niistä kattavan selvityksen. Viimeisin selvitys on vuodelta 2008. Tuolloin vastauksia kertyi 66 festivaalista, joka vastaa 84 % heidän kaikista jäsenfestivaaleistaan (Finland Festivalsin www-sivut 2008.) Tutkimusta voidaan siis pitää Suomen oloissa hyvin kattavana ja luotettavana lähteenä festivaalien kulu- ja rahoitusrakenteen selvittämisessä.

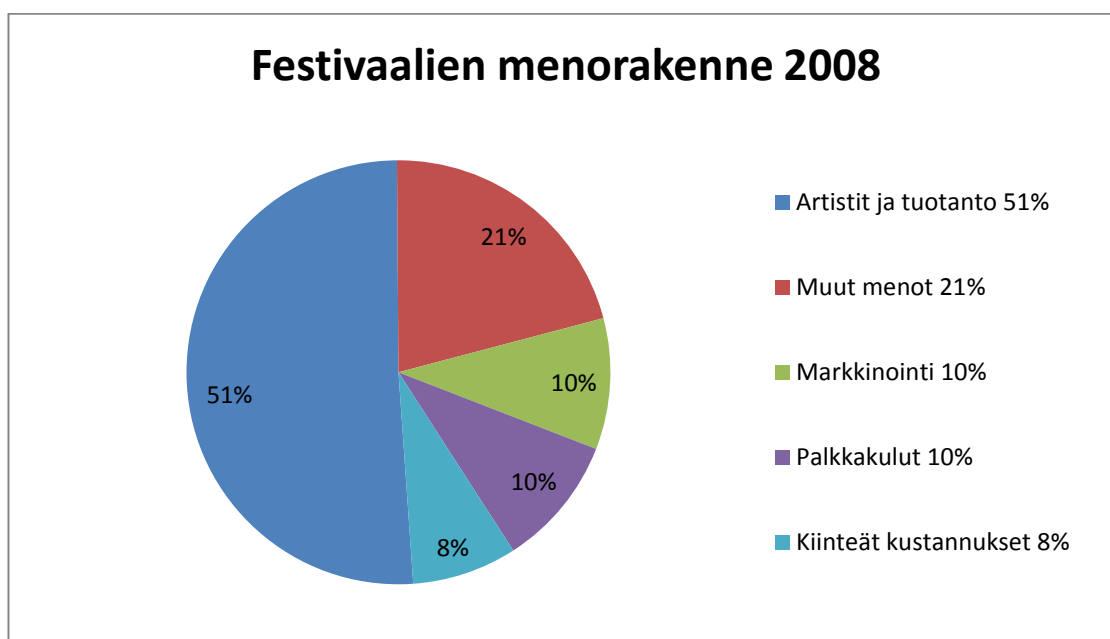
Vuonna 2008 Finland Festivals ry:n toimesta tehty tutkimus (Finland Festivalsin www-sivut 2008.) keskittyi selvittämään eri festivaalien meno- ja tulorakennetta. Kaaviot 2 ja 3 s. 36 auttavat lukijaa havainnollistamaan sitä rahallista kehystä, josta tapahtumatuotanto muodostuu. Kaaviot eivät mielestäni kerro kuitenkaan absoluuttista totuutta tapahtumien menoista ja tuloista, koska ne ovat ainoastaan keskiarvo 66 erillisestä ja erityyppisestä tapahtumasta (sisältää musiikki-, taide-, tanssi-, teatteri- ja kirjallisuustapahtumia).

Tapahtumien meno- ja tuloerät vaihtelevatkin suuresti mm. tapahtuman luonteen ja tapahtumapaikan mukaisesti. Musiikkifestivaaleilla keikkapalkkiot vievät suuren osan budjetista ja tulot muodostuvat suurelta osin lipputuloista. Vastaavasti suurissa urheilutapahtumissa suurimmat kuluerät muodostavat tuotannollisista kustannuksista, esimerkiksi uusien stadionrakenteiden, pukuhuoneiden ym. rakentamisesta. Urheilutapahtumat kiinnostavat myös nimekkäitä sponsoreita, jotka muodostavat suuren tuloerän isojen urheilutapahtumien budjettiin. (Iiskola-Kesonen 2004, 76–77; Kauhanen, Juurakko & Kauhanen 2002, 41–42.)

Kaavio 2. Festivaalien tulorakenne 2008. (Finland Festivalsin www-sivut 2008.)

Festivaalien tulorakennekaaviosta (Kaavio 2, s. 36) on havaittavissa, että lipunmyynnin osuus vastaa lähes puolta kokonaistuloista. Yli viidennes tuloista muodostuu erilaisista avustuksista (kunnat, valtio, EU, yksityiset avustukset). Muut erittelemättömät tuotot muodostavat tuloista reilun kymmenyksen kuten myös yritysyhteistyö erisidosyritysten kanssa. Ruoka- ja juomamyynnin tärkeyttä ei sovi aliarvioida, vaikka se muodostaakin vain 5 % kokonaismyynnistä.

Kaavio 3. Festivaalien menorakenne 2008. (Finland Festivalsin www-sivut 2008.)

Festivaalien menorakennekaaviosta (Kaavio 3, s. 36) on havaittavissa, että artistit ja tuotantokulut muodostavat noin 50 % festivaalituotannon kokonaismenoista. Tuotantokulujen suurimpina yksittäisinä kuluerinä ovat tilavuokrat, vuokralaitteet, ostetut ulkopuoliset palvelut sekä lupa- ja rakennuskulut. Tapahtumatuotannossa muodostuu paljon pieniä kulueriä, jotka ovat yksittäin pieniä menoeroja, mutta muodostavat kokonaisuutena suuren potin. Tällaiset menoerät kuuluvat ryhmään muut menot, jotka ovat kaavion toiseksi suurin kuluerä. Markkinointi-, palkka- ja kiinteät kustannukset muodostavat kuluista reilun neljänneksen.

5.1.2 Markkinointi ja myyntityö

Tapahtumamarkkinointi on Vallon ja Häyrisen (2008, 19–20) mukaan toimintaa, joka syntyy tapahtuman ja markkinoinnin yhdistämisellä. Käsitteenä se on vielä varsin uusi ja tämän vuoksi sille ei ole vielä vakiintunut tarkkaa määritelmää. Yleisimmin se nähdään kuitenkin pitkäjänteisenä toimintana yhteisön tai yrityksen muodostamien sidos- ja kohderyhmien välillä.

Tapahtumamarkkinoinnin on täytettävä tiettyjä ominaisuuksia, jotta sitä voidaan terminä käyttää oikeaoppisesti. Tapahtuman on oltava etukäteen suunniteltu ja sen tavoitteiden sekä kohderyhmien täytyy olla ennalta selvitettyinä. Lisäksi siinä täytyy toteutua elämyksellisyys, vuorovaikutteisuus ja kokemuksellisuus. Tapahtumamarkkinoinnin määritelmää käytetään joskus myös huomattavasti vapaammin: se voi olla mikä tahansa tilaisuus, joka tuo interaktiivisella tavalla yhteen yrityksen toimintaa ja potentiaalisia asiakkaita. Sen vahvuudet ovat hyvin merkittävät, esimerkkinä järjestäjien ja osallistujien välille muodostuva henkilökohtainen vuorovaikutteisuus. Tapahtumilla markkinoinnilla voi erottua myös positiivisesti kilpailijoista, koska se voi tuottaa asiakkaalle ainutlaatuisen muistijäljen elämyksellisen kokemuksen kautta. (Vallo & Häyrynen 2008, 20–22.)

Tapahtumamarkkinointi on onnistuneinta, kun se on mielletty osaksi koko organisaation markkinointistrategiaa. Sen avulla voidaan vahvistaa imagoa ja mielikuvaa tuotteista tai palveluista. Jokaisella tapahtumalla on syytä olla etukäteen mietitty tarkka

tavoite, jota tapahtumalla tavoitellaan. Nämä tavoitteet voivat koskea muun muassa yrityskuvan kehittämistä, näkyvyyden hankintaa tai asiakassuhteiden vahvistamista sekä uusien asiakassuhteiden luomista. Tapahtumamarkkinoinnin avulla voidaan esitellä myös uusia tai uudistettuja tuotteita sekä myydä niitä. Tavoitteiden on hyvä olla konkreettisia, jotta pystytään mittaamaan saavutettiin ko asetetut tavoitteet tapahtumayhteistyön kautta. (Vallo & Häyrinen 2008, 20–23.)

5.2 Tapahtuman toteuttaminen

Tapahtuman toteuttaminen on se vaihe kun pitkään hiotut suunnitelmat toteutetaan käytännössä. Vallon ja Häyrisen (2003, 184–185) mukaan tapahtuman toteutuksesta voidaan erottaa kolme vaihetta, jotka ovat aikataulullisesti rakennusvaihe, itse tapahtuma ja purkuvaihe. Aikaa vievin osuus on rakennusvaihe, joka kestää useimmiten päiviä. Tällöin tapahtuma-paikka asetetaan kuntoon tapahtumavieraita, työntekijöitä, mediaa, yhteistyökumppaneita ym. varten heidän maksimaalisen viihtyvyytensä ja turvallisuutensa takaamiseksi. Tapahtumavaihe itsessään on järjestäjien näkökulmasta ohi hyvin nopeasti. Tällöin koko pitkällinen suunnittelun tulos testataan käytännössä. Moni asia, joka paperilla näyttää toimivalta ratkaisulta ei välttämättä käytännössä olekaan sitä. Tällaisessa tilanteessa tapahtumajärjestäjillä ei ole muuta mahdollisuutta kuin pyrkiä minimoimaan järjestelmän puutteellisuudesta aiheutuvat haitat, sillä tapahtuman alkamisen jälkeen ollaan pitkälti kävijäkunnan ja järjestelyjen onnistumisen armoilla. Viimeisten vieraiden lähdettyä alkaa purkuvaihe, joka on usein ajallisesti nopeampaa ja tehokkaampaa kuin rakennusvaihe.

Projektin toteutusvaiheen onnistuminen on mittapuuna niin projektipäällikön kuin koko organisaation onnistumisesta omissa tehtävissään. Projektipäällikkö on loppupeleissä se, joka vastaa koko tapahtuman kulusta. Projektipäällikön tulee olla vapaana, jotta hän pystyy tarkkailemaan tapahtuman sujumista jumittumatta pieniin yksityiskohtiin. Hän ei voi sitoa itseään mihinkään tiettyyn toimintaan, vaan hänen pitää olla vapaana jotta hän voi keskittää ajatuksensa mahdollisten suurten ilmenevien ongelmien ratkaisemiseen. Jokaisen tapahtumaan osallistuvan työntekijän on tiedettävä esimiehensä, jolle raportoida tapahtumista. Jokaisen ryhmän päällikkö on vastuussa omasta vastualueestaan ja hänen vastuullaan on myös päättää mitkä asiat ovat niin

tärkeitä, että niistä on ilmoitettava projektipäällikölle. (Vallo & Häyrynen 2008, 208–210; Iiskola-Kesonen 2004, 11, 38.)

Henkilöstön eri tasojen on tärkeää osata erottaa merkittävät ja merkityksettömämmät ongelmat. Pienet ongelmat, jotka eivät välttämättä vaikuta tapahtuman sujuvuuteen tai osallistujien tyytyväisyyteen, on hyvä jokaisen työntekijän hoitaa itsenäisesti ja ilmoittaa esimiehelleen vasta suuremmasta ongelmasta. Tapahtuman aikana yhteystietojen merkitys korostuu, sillä esimerkiksi yleisöesitteissä ei tule olla ensimmäisenä projektipäällikön yhteystietoja, koska muuten hänelle ei jää vapaata hetkeä hoitaa tärkeitä asioita. (Iiskola-Kesonen 2004, 11.)

Tapahtuman aikana on pidettävä yhteyttä eri viranomaistahoihin. Poliisi, pelastus-, ympäristö- ym. viranomaiset ovat mukana yleensä koko tapahtuman ajan ja heidät on pidettävä ajan tasalla tapahtuman kulusta. He myös ilmoittavat tapahtumajärjestäjälle välittömästi havaitsemistaan puutteista ja parannusehdotuksista. (Lampinen & Välikylä 2009, 12; Iiskola-Kesonen 2004, 87.)

Vaikka tapahtuma olisi järjestetty kuinka hyvin, ei tapahtumanaikaisilta yllätyksiltä välttyä koskaan. Artisti sairastuu viime hetkellä, saniteettitilojen määrä ei ole riittävä, ruoka tai alkoholi loppuu kesken, ääni- ja valotekniikka pettää tai luonnonvoimat sekoittavat koko tapahtuma-alueen. Edelliset esimerkit ovat kaikki tapahtuneet pelkästään Porissa järjestetyissä viime vuosien suur tapahtumissa. Nämä esimerkit ovat suurimpia negatiivisia sattumuksia Porin suur tapahtumissa, mutta tapahtumissa tulee vastaan koko ajan myös pieniä yksittäisiä yllätyksiä. Ennakoinnilla pystytään vastaamaan suurimpaan osaan näistä yllätyksistä, mutta suuret ihmismassat, säätilat, tekniikka ja infrastruktuuri saavat aikaan myös paljon ennakoimattomia yllätyksiä.

5.3 Jälkitoimenpiteet

Reklamaatiot ja palautteiden kerääminen kuuluvat jälkitoimenpiteisiin. Vaikka tapahtumakävijät olisivat pääsääntöisin tyytyväisiä tapahtumaan, on joukossa aina

henkilöitä, jotka eivät ole olleet kokonaisuuteen tyytyväisiä. Palautetta on hyvä kerätä, koska sieltä voidaan saada hyviä vinkkejä seuraavan tapahtuman järjestelyihin. Reklamaatiot on hyvä käsitellä pikaisesti, jotta tyytymättömälle asiakkaalle jää kuva, että hänet on huomioitu ja reklamaatio on otettu todesta. (Vallo & Häyrinen 2008, 171-173.)

Jälkimarkkinointi on syytä aloittaa heti tapahtuman jälkeen. Jälkimarkkinointitoimenpiteisiin kuuluvat kiitoskirjeet, yhteistyökumppanien muistamiset ja informointi seuraavan vuoden tapahtumasta. Yhteistyökumppaneiden kanssa kannattaa pitää tapahtuman jälkeinen palaveri, jossa käydään läpi tapahtuman kulku ja tapahtumajärjestäjän sekä yhteistyökumppanien mielipiteet tapahtuman onnistumisesta molempien osapuolien näkökulmasta. (Kauhanen, Juurakko & Kauhanen 2002, 127.)

Raha-asiat on syytä hoitaa kuntoon heti tapahtuman jälkeen. Työntekijöiden palkat sekä muut tapahtumanaikaiset kulut on syytä hoitaa maksuun heti tapahtuman jälkeen, jotta ne eivät jää roikkumaan tulevaisuuteen. Kaikki rahaan liittyvät asiat on hoidettava huolella kaikissa tapahtumatuotannon vaiheissa. Tilitoimistoa kannattaa käyttää apuna yrityksen kirjanpidon hoidossa. Tapahtuman aikana on syytä käyttää valtuutettua käteisen rahan kuljetukseen erikoistunutta yritystä rahojen siirtämisessä tapahtuma-alueella ja niiden poiskuljetuksessa. (Kauhanen, Juurakko & Kauhanen 2002, 66–67.)

Tapahtumasuunnittelun alkuvaiheessa muodostettu ydinorganisaatio on syytä ottaa palaveriin viimeistään kun jälkitoimenpiteet alkavat olla jokaisen osalta kunnossa. Tällöin voidaan käydä avoin keskustelu koko projektista eli suunnittelusta, toteutuksesta ja jälkitoimenpiteistä. Keskustelussa voidaan avoimesti keskustella onnistuneista sekä epäonnistuneista asioista sekä yhteisesti pohtia seikkoja, joiden vuoksi jokin asia meni hyvin ja toinen asia huonosti. Samalla voidaan sulkea kyseinen tapahtuma projektipäällikön johdolla ja aloittaa puhtaalta pöydältä seuraavan vuoden tapahtuman suunnittelu. (Vallo & Häyrinen 2003, 207.)

6 TOIMINNALLINEN TUOTOS: OPAS YYTERIN ALUEEN TAPAHTUMAJÄRJESTÄJILLE

Opinnäytetyöni toiminnallinen osa muodostuu tapahtumajärjestäjän oppaasta, joka käsittelee Yyterinsantojen aluetta rajattuna Yyterin Surfkeskukselta etelään Yyteri Beach – lomakeskukselle ja idässä Yyteri Top Camping – leirintään (kartta 1 s. 13). Opas on tehty tapahtumajärjestäjän näkökulmasta ja oppaassa tulevat esille myös omat mielipiteeni alueesta tapahtumajärjestämisen näkökulmasta. Olen ollut kaksi vuotta mukana Yyteri BeachFutis – organisaatiossa, joten minulla on henkilökohtainen näkemys alueen soveltuvuudesta tapahtumanjärjestämiseen ja näin ollen voin käyttää omaa aluetuntemustani hyödyksi oppaan tietolähteenä. Olen myös kotoisin aivan Yyterin läheisyydestä, joten olen myös viettänyt paljon aikaani Yyterissä sekä alueen läheisyydessä.

6.1 Toiminnallinen opinnäytetyö

Työni on luonteeltaan toiminnallinen opinnäytetyö ja toteutustapana oppaan luominen. Vilkan ja Airaksisen (2003, 9) mukaan toiminnallinen opinnäytetyö toimii vaihtoehtona ammattikorkeakoulun tutkimukselliselle opinnäytetyölle. Toiminnallinen opinnäytetyö on kaksiosainen kokonaisuus, joka sisältää toiminnallisen osuuden eli produktin ja itse opinnäytetyöprosessin eli prosessin dokumentoinnin ja arvioinnin. Työn toiminnallinen osuus muodostuu käytännön toiminnan ohjeistamisesta, opastamisesta, järjestämisestä tai järjeistamisestä. Työ voi olla esimerkiksi opas, ohjeistus tai tapahtuman suunnittelu ja toteuttaminen. Toiminnallisen tuotoksen toteutustapoja ovat esimerkiksi kansio, kirja, verkkosivut, opas tai tapahtuma.

Toiminnallisessa opinnäytetyössä lähtökohtana on aina työelämälähtöisyys. Toteutukseltaan toiminnallinen työ onnistuu parhaiten, kun sille löytyy tilaaja työelämästä sekä että se vastaa johonkin tiettyyn tarpeeseen (Vilka & Airaksinen 2003, 16–17). Työni tilaajana toimii Top Camping Yyteri, joka vuokraa Yyterin aluetta tapahtumajärjestäjille. Tapahtumajärjestäjän opas Yyteriin palvelee sekä nykyisiä että tulevia alueen tapahtumajärjestäjiä kertomalla heille faktatietoja Yyteristä alueena että omia näkökulmiani alueesta tapahtumatuotannon näkökulmasta.

Pelkkä tapahtuma, opas tai vastaava tuotos ei riitä täyttämään ammattikorkeakoulujen opinnäytetyölle asettamia kriteereitä, vaan tavoitteena on osoittaa kyky yhdistää koulutuksen kautta saatu ammatillinen teoreettinen tieto ammatilliseen käytäntöön. Opinnäytetyö tarvitsee siis toiminnallisen osuuden tueksi alaan ja kyseiseen työhön olennaisesti liittyvää tietoperustaa ja keskeisten käsitteiden avaamista. (Vilkkä & Airaksinen 2003, 30, 41-42) Varsinaisessa opinnäytetyössä on pystyttävä osoittamaan myös itse toiminnallisen työn prosessi sekä pohdittava työtä kokonaisuutena ja valmiina tuotoksena.

6.2 Oppaan luomisen prosessi ja toimeksiantajan terveiset valmiista oppasta

Oppaan luomisen prosessi lähti liikkeelle selkeästä tarpeesta luoda Yyteriin opas alueen nykyisille sekä tuleville tapahtumajärjestäjille. Yyteristä löytyy paljon kirjallista materiaalia, mutta tapahtumajärjestäjän näkökulmasta ei aihetta ole aiemmin käsitelty, vaikka alueella järjestetään vuosittain useita eri kokoluokan tapahtumia.

Oppaan sisältö rakentui yhteistyössä Yyteri Top Campingin kanssa, joka toimii alueen vuokraajana. Muodostin yhteistyössä heidän kanssaan oppaan rungon, josta lähdin työstämään oppaan sisältöä. Rakensin oppaan niin, että siinä käsitellään sekä Yyterin luontoa ja historiaa että tapahtumajärjestämistä yleisenä prosessina ja tapahtumajärjestämistä kohdennettuna Yyteriin.

Kävin työn tilaajan kanssa palaverieita oppaan edistyessä ja pyysin heiltä mielipiteitä ja kehitysehdotuksia oppaan sisältöön liittyen, jotta valmis opas vastaa mahdollisimman hyvin asetettuja tavoitteita. Palautin valmiin oppaan Yyteri Top Campingiin 23.11.2011 ja kävin työn tilaajan kanssa oppaan palautekeskustelun puhelimitse 8.12.2011.

Työn tilaaja oli kokonaisuudessaan tyytyväinen valmiiseen oppaaseen ja se vastasi heidän mielestään siihen tarpeeseen johon kyseinen työ oli tarkoitettukin. Erityiskiihosta oppaassa sai työn tilaajan puolelta se, että aihetta on käsitelty oppaassa hyvin monipuolisesti juuri tapahtumajärjestäjän sekä Yyterin luontoarvojen näkökulmasta.

Työn tilaajan mielestä on hyvä, että oppaassa tulee esille työn tekijän henkilökohtaiset kokemukset alueen tapahtumajärjestämisestä. (Kerokoski henkilökohtainen tiedonanto 8.12.2011.)

Työn tilaajan mielestä kappale 5, joka käsittelee tapahtumajärjestämisen prosessia, jää työssä muita kappaleita etäisemmäksi ja muuhun työhön nähden hieman irralliseksi. Tilaajan mielestä kappale olisi voitu rakentaa niin, että se olisi vastannut paremmin työn yleistä tiivistä sisällöllistä linjaa. Heidän mielestään kappale on kuitenkin sisällöltään hyvä ja he pitävät positiivisena asiana, että tapahtumajärjestämisen prosessi on sisällytetty oppaaseen. (Kerokoski henkilökohtainen tiedonanto 8.12.2011.)

Sain Yyteri Top Camping – leirintäalueen päällikön sijaiselta Jouko Kerokoskelta (henkilökohtainen tiedonanto 8.12.2011) puhelinkeskusteluna käydyin palautekeskustelun lisäksi sähköpostiviestin, jossa on kommentoitu valmista opasta työn tilaajan näkökulmasta seuraavasti;

Jussi Stenroosin Opas Yyterin alueen tapahtumajärjestäjille on kattava paketti informaatiota. Tapahtumanjärjestämistä alueella harkitsevien tahojen on, tapahtuman koko huomioon ottaen, kyettävä huomioimaan oppaan tarjoamaa tietoa. Ennestään alueen tuntemattomaksi kokeva tapahtumanjärjestäjä saa paketin avulla hyvän käsityksen alueen ympäristöstä, kuten palveluista, viemäriverkostosta tai sähköliitännöistä.

Oppaan aluksi on yleistä tietoa Yyteristä ja sen historiasta. Natura-alueen dyynityypit on huomioitu huomattavan laajasti oppaassa. Kirjoittajan kokemus tapahtumanjärjestämisestä alueella näkyy tekstissä, sillä oikeita asioita on pystytty painottamaan.

7 TYÖN YHTEENVETO

Teoreettisessa osiossa olen kertonut Yyterin historiasta, Natura – luonnonsuojelualueesta ja sen vaikutuksista Yyterin tapahtumatuotantoon. Olen kertonut lisäksi tapahtumajärjestämisen projektimuotoisesta järjestämisestä. Olen käsitellyt aihepiirit osioissa ja yhdistän osiot tämän yhteenvedon myötä.

Tapahtumanjärjestäminen vaatii Suomessa pääsääntöisin aina vähintään poliisiviranomaisen hyväksynnän. Enimmillään suurtapahtuman järjestämisessä erilaisia lupia tarvitaan lähes 30 erilaista. Tavallisessa tapauksessa lupamenettely käynnistyy heti kun alueen maanomistaja on antanut tapahtumajärjestäjälle luvan järjestää tapahtuma kyseisellä paikalla kyseisenä ajankohtana. Ytyerissä pelkkä maanomistajan (Porin kaupunki on maanomistaja, mutta Top Camping Ytyeri vastaa alueen vuokrauksesta) lupa tapahtuman järjestämiseksi ei kuitenkaan riitä lupaprosessin käynnistämiseksi, koska alue kuuluu Natura 2000 -luonnonsuojelualueeseen. Poikkeuksena tässä ovat pienimuotoiset tapahtumat, jotka voidaan toteuttaa ilman luonnonsuojeluselvitystä. Epäselvyyden tähän tuo se, että missään ei ole määritetty sitä, minkä kokoluokan tapahtuma vaatii kyseisen luontoselvityksen tekemistä, vaan asia katsotaan aina tapahtumakohtaisesti.

Luonnonarvojen huomioiminen on siis ensisijaisen tärkeää haettaessa lupaa Ytyerissä järjestettävälle tapahtumalle. On huomioitava lisäksi ihmisten ja ajoneuvojen kulureitit, siisteyden ylläpito, melusaasteen määrä, jäteasiat, siirrettävät käymälät, turvallisuus ym. Olen keskittynyt opinnäytetyössäni ja oppaassani pääsääntöisin Ytyerinsantojen rajattuun alueeseen, joka rajoittuu Ytyerin Surfkeskuksesta etelään Ytyeri Beach – lomakeskukselle ja idässä Ytyeri Top Camping – leirintään (kartta 1 s. 13). Valitsin kyseisen alueen, koska se soveltuu Ytyerin alueesta parhaiten tapahtumatuotantoon valmiin infrastruktuurin vuoksi (rakennuksia, teitä, viemärointejä ym.). Alueen läheisyydessä on myös majoitus-, paikoitus- ja ravintolapalveluita, jotka ovat elintärkeitä tapahtumakävijöiden viihtyvyyden ja tapahtumien kokonaisvaltaisen toimivuuden kannalta.

Ytyerissä on kautta aikojen järjestetty suuria tapahtumia. Aiemmin järjestäminen on ollut helppoa ilman suurta lupa- ja lakiviidakkoa. Tapahtuman onnistumisen ja turvallisuuden kannalta on kuitenkin hyvä, että tapahtumien järjestäjällä pitää olla luvat kunnossa ja että luvissa sovittuja asioita noudatetaan. Näin saadaan aikaan vankka pohja pitkäkestoisille tapahtumille. Kokemus on osoittanut, että alueen asukkaat ja yrittäjät kannattaa ottaa heti suunnitteluvaiheessa huomioon, sillä he ovat viime kädessä se taho, joka pystyy halutessaan muuttamaan tapahtuman suuntaa ja järjestäjän suunnitelmia aina viime metreille saakka.

Opas Yyterin alueen tapahtumajärjestäjille on rakentunut osittain samalla tavalla kuin raportointiosio, mutta se on keskittynyt enemmän juuri tutkimusalueeseen ja Yyterin alueen tapahtumajärjestämiseen. Oppaan alussa esitellään Yyteri alueena ja historiallisena tapahtumapaikkana sekä alueen kuuluminen osaksi Euroopan-laajuista Natura 2000 – luonnonsuojeluohjelmaa.

Oppaassa on kerrottu tapahtumajärjestämisen prosessista, joka pitää sisällään tapahtuman suunnittelun, toteutuksen ja jälkitoimenpiteet. Onnistuneen tapahtuman kannalta tärkeää on myös tarkka budjetointi ja onnistunut markkinointi, joilla pystytään takaamaan toivottu kävijämäärä sekä rahojen riittävyys tapahtumatuotannon eri vaiheissa.

Alueen palvelut ja palveluntarjoajat on esitetty oppaassa kaaviona, josta löytyy palveluntarjoajien yhteystiedot sekä tietoa heidän palvelutarjonnastaan. Oppaassa on avattu yleisötilaisuuden lainsäädäntöä ja alueen soveltuvuutta tapahtumatuotannolle. Tapahtumatuotannon lainsäädäntö on moninainen ja pitkälti riippuvainen tapahtuman luonteesta ja kokoluokasta. Tästä syystä jokainen tapahtuma on lainsäädännöllisesti erilainen ja jokaisen tapahtuman lainsäädännölliset seikat tulee tarkistaa alueen viranomaisilta tapahtumasuunnittelun alkuvaiheessa. Mitä suurempi tilaisuus, sitä aiemmin ja tarkemmin lupamenettelyssä edetään.

Valitsemani tutkimusalue sijaitsee Yyterinsantojen alueella surfkeskuksen, leirintäalueen ja lomakylän välisellä alueella (kartta 1 s. 13). Valitsin alueen, koska se on tapahtumajärjestämisen kannalta paras alue Yyterissä alueen valmiista infrastruktuurista johtuen. Alueella on valmis vesi- ja viemäriverkosto, sähköt ja kaukolämpö sekä tietotekniset ominaisuudet. Valmiit tekniset ominaisuudet alueella helpottavat tapahtuma-alueen rakentamista, koska tällöin kaikkea tekniikkaa ei tarvitse rakentaa alusta saakka pelkästään yhtä tapahtumaa varten. Tutkimusalueellani on rakennettuna käymälöitä ja alueelle on helppo järjestää toimiva jätehuolto. Alueen läheisyydessä on paikoitustilaa, majoitusta sekä ravitsemuspalveluita, jotka ovat perusedellytyksiä toimivan suur tapahtuman järjestämisen kannalta.

Yhteistyö eri toimijoiden välillä on avaintekijä toimivan ja jatkuvan tapahtuman synnyssä. Tapahtumatuotannon eri vaiheissa on osattava ottaa huomioon eri toimijoiden erilaiset ja muuttuvat tarpeet. Viranomaiset valvovat lakien ja asetusten toimimista, alueen asukkaat ovat huolissaan oman turvallisuutensa ja omaisuutensa puolesta sekä meluhaittojen minimoinnista ja alueen yrittäjät ovat kiinnostuneita tapahtuman vaikutuksista omaan liiketoimintaansa. Yhteistyökumppanit ovat kiinnostuneita oman tuotteensa maksimaalisesta näkyvyydestä ja työntekijät oman palkanmaksunsa toteutumisesta. Tapahtumakävijällä puolestaan on korkeat odotukset siitä, että tapahtumajärjestelyt ovat toimivia ja ammattimaisesti hoidettuja. Tapahtumajärjestäjällä onkin suuri vastuu ja velvollisuus hoitaa yhteistyönsä hyvin näiden muuttujien välillä, jotta tapahtuma saa jatkoa myös tulevaisuudessa.

Opas Yyterin alueen tapahtumajärjestäjille on liitettyä tämän opinnäytetyöraportin liitteeksi. Se on myös saatavissa Top Camping Yyterin leirinnästä sekä Porin Seudun Matkailu Oy MAISAn toimipisteestä.

8 LUOTETTAVUUSTARKASTELU

Opinnäytetyöprosessiin kuuluu saatujen tutkimustulosten ja teoreettisen tiedon luotettavuuden ja pätevyyden todentaminen sekä arviointi. Tutkimuksen luotettavuuden arvioinnissa käytetään yleisimmin kahta mittaria, jotka ovat reliaabelius eli mittaus- tulosten toistettavuus ja pätevyys eli validius. (Hirsjärvi ym. 2009, 231–232.)

Käsitteinä reliaabelius ja validius liitetään usein määrälliseen eli kvantitatiiviseen tutkimukseen, jonka piirissä kyseiset käsitteet ovat syntyneet. Työni on laadullinen eli kvalitatiivinen tutkimus ja kyseisessä tutkimusmuodossa näitä käsitteitä pyritään välttämään. Laadullisessa tutkimuksessa tutkija voi parantaa tutkimuksen luotettavuutta selostamalla mahdollisimman selkeästi, totuudenmukaisesti ja tarkasti tutkimuksen toteuttamisen. (Hirsjärvi ym. 2009, 231–232.)

Toiminnallisessa opinnäytetyössä luotettavuustarkastelua ei yleensä tehdä, koska saadut mittaus tulokset eivät ole välttämättä toistettavissa uudelleen. Kvantitatiivisessa eli mää-

rällisessä tutkimuksessa luotettavuustarkastelu sen sijaan on helpompaa, koska tutkimuksen mittareina toimivat selkeät numeeriset ja määrälliset mittarit.

Olen pyrkinyt opinnäytetyössäni käyttämään mahdollisimman tuoreita lähdeaineistoja niiltä osin kuin niitä on ollut saatavilla aihepiiriin liittyen, jotta tutkimuksen luotettavuus ja kokonaisuus pysyvät ajantasaisina. Lähdemateriaalin valinnassa pyrin käyttämään vain luotettavina pidettyä materiaalia Yyteriin sekä tapahtumatuotantoon liittyen.

Minulla itselläni on ollut paljon sellaista oman kokemuksen kautta tullutta tietoa tapahtumajärjestämisestä, jota olen joutunut hyvin harkitusti käyttämään. Käytin näitä oman kokemuksen kautta tulleita tietoja vapaammin opinnäytetyön tuotoksessa eli oppaassa ja raportointiosiossa pyrin käyttämään vain luotettavia kirjallisia lähteitä.

Käytin opinnäytetyössäni lähdeaineistona henkilökohtaisia tiedonantaja, lakitekstejä, verkkojulkaisuja, verkkosivuja sekä kirjallisuuslähteitä. Otin kaavioita luotettavina pitämistäni julkaisuista ja osan kartoista piirsin itse. Pyysin Porin kaupunkimittauksesta kartankäyttölupaa piirtämiini karttoihin ja näiden lupanumero on © Porin kaupunki, kaupunkimittaus 2011, lupa nro 382. Kartankäyttölupa LIITE 3.

9 POHDINTA

Yyteri on ollut itselleni rakas paikka jo nuoresta saakka, koska olen asunut lähes koko elämäni aivan Yyterin läheisyydessä ja viettänyt alueella paljon vapaa-aikaani. Halusin olla mukana kehittämässä Yyterin aluetta tapahtumavetoiseksi paikaksi. Pääsin vaikuttamaan alueen tapahtumatuotantoon työharjoitteluni kautta ollessani mukana järjestämässä Yyteri Juhannus 2010 – tapahtumaa sekä Yyteri BeachFutista vuosina 2010 ja 2011. Minulle muotoutui työharjoitteluni ja työni aikana kuva siitä mitä lopputyöltäni halusin. Halusin luoda tuleville alueen tapahtumajärjestäjille mahdollisuuden helpottaa omaa työtään niin, ettei kaikkea tietoa tarvitse lähteä hakemaan monesta eri lähteestä.

Opinnäytetyöni konkretisoitui keskusteltuani Porin Seudun Matkailu Oy Maisan myynti- ja markkinointijohtaja Maria Sunin kanssa (Suni henkilökohtainen tiedonanto 22.9.2010). Keskustelussa kävi ilmi, että oppaalle on todella tarvetta, koska Yyterissä järjestetään nykyisin ympärivuotisesti monia eri kokoluokan tapahtumia.

Lähtiessäni rakentamaan opasta havaitsin suurimmaksi ongelmaksi sen, että Yyterin alueesta on kyllä kirjoitettu aikojen saatossa paljon, mutta alueesta löytyi hirveän vähän sellaista kirjallista lähdemateriaalia, josta oli hyötyä omassa opinnäytetyössäni. Itselleni on kertynyt alueen tapahtumajärjestäjänä myös paljon sellaista tietoa, jota ei välttämättä muilta henkilöiltä edes löydy. Lisäksi olen työharjoittelun ja töiden lomassa käynyt niin monta keskustelua alueen yrittäjien ja asukkaiden, kaupungin päättäjien, tapahtumakävijöiden ja yhteistyökumppanien kanssa, että kyseisten tietojen lähteitä oli mahdotonta eritellä opinnäytetyötä varten. Itselläni olisi siis ollut valtava potentiaali käytettävänäni, mutta opinnäytetyössä ei saanut käyttää itseään lähteenä. Koin tämän valtavana menetyksenä ja potentiaalin hukkaamisena opinnäytetyöni kannalta. Minulla on sellainen olo, että koko työstä jäi puuttumaan hieman opinnäytetyöprosessin alussa hakemaani syvyyttä. Olisin saanut luotua oppaaseen lisää syvyyttä mikäli olisin voinut käsitellä aiheita monipuolisemmin omien kokemusteni ja mielipiteideni kautta.

Halusin luoda oppaasta ja raportointiosiota kaksi erilaista teosta niin, että raportointiosiossa käsitellään asioita pelkän lähdeaineiston pohjalta ja oppaaseen olen sisällyttänyt mukaan omia mielipiteitäni. Mielestäni onnistuin tässä asettamassani tavoitteessa. Oppaassa olen saanut esittää omia kommenttejani aiheista sekä omia ehdotuksiani siitä, miten tietyt asiat kannattaisi alueen tapahtumajärjestämisessä järjestää. Opas on myös rakentunut vapaamuotoisemmin kuin raportointiosio.

Loin kirjoitusprosessin alussa oppaan rungon, jota muokkasimme yhdessä Top Camping Yyterin kanssa kirjoitusprosessin edetessä. Esittelin ja kerroin oppaastani kirjoitusprosessin aikana monille Yyterin alueen tapahtumatuotantoon vaikuttavalle taholle. Ongelma syntyi siitä, että jokaisella keskustelemallani henkilöllä oli mielipiteitä siitä mitä asioita oppaassa pitäisi käsitellä ja miten laajasti mitäkin aihetta tulisi tarkastella. Oppaan ja raportointiosion rajaaminen muuttui näin erittäin haastavaksi, mutta olen itse hyvin tyytyväinen lopulliseen rajaukseen ja työn lopputulokseen.

Olen käsitellyt niitä aiheita enemmän, jotka ovat minun vahvuuksiani ja jättänyt vähemmälle sellaiset osa-alueet, joista minulla on vähemmän tietoa. Jälkikäteen ajatellen olisin voinut rajata aihetta paremmin, jolloin olisin voinut keskittää voimavarani paremmin kyseisten suppeampien aihealueiden käsittelyyn.

Top Camping Yyteri toimi työn tilaajana oppaassani. Teimme Top Campingin kanssa tiivistä yhteistyötä oppaan valmistumisen eri vaiheissa ja sain heiltä kommentteja oppaaseen liittyen sen eri vaiheissa. Sain palautteen valmiista oppaasta 8.12.2011 ja työn tilaajan kommentit olivat mielestäni hyvin linjassa siihen mitä oppaan eri vaiheissa oli oppaasta keskusteltu. Työn tilaajan mielestä opas oli onnistunut ja juuri sellainen kuin sen oli tarkoitus ollakin. Olen itse myös tyytyväinen oppaaseen, vaikkakin olisin voinut joitakin osioita käsitellä valmiissa oppaassa enemmän. Yyteri Top Campingin tehtävänä on jatkossa päivittää valmista opasta ja toimia oppaan jakajana alueen tuleville tapahtumajärjestäjille. Olen valmis myös itse neuvomaan tulevia alueen tapahtumajärjestäjiä mikäli he kokevat hyötyvänsä tiedoistani. Olen antanut Top Campingille luvan jakaa numeroni sellaisille henkilöille, jotka haluavat keskustella kanssani alueen tapahtumajärjestämisestä.

Työn tavoitteena oli selvittää tuleville tapahtumajärjestäjille asiat, jotka kannattaa huomioda järjestettäessä tapahtumaa Yyterissä sekä kertoa alueen tuleville tapahtumajärjestäjille niistä haasteista ja mahdollisuuksista joita Yyteri tapahtumapaikkana asettaa. Onnistuin mielestäni oppaassa hyvin ja monipuolisesti kertomaan Yyteristä alueena sekä alueen kuulumisesta Natura 2000 – verkostoon. Tämän teoriapohjan kautta kerroin asioista, jotka vaikuttavat alueen tapahtumatuotantoon. Olen mielestäni onnistunut siis oppaassa kertomaan hyvin niistä seikoista, jotka alueen tapahtumajärjestäjän on otettava huomioon järjestettäessä tapahtumaa kyseisellä alueella. Toki jokainen tapahtuma on erilainen ja jokaisessa erityyppisessä ja suuruudessa tapahtumassa on omat erilaiset ongelmansa. Tästä syystä opas on tältä osin vajavainen, mutta olisi ollut mahdotonta edes pohtia kaikkia mahdollisia asioita, jotka on otettava huomioon kussakin tapahtumassa. Oppaan tarkoitushan oli kuitenkin keskittyä yleisiin ja suurimpiin alueen tapahtumatuotannollisiin ongelmakohtiin.

Suurimpana tulevaisuuden haasteena Yyterin alueella on sen vapaa-ajan käytön ja luontoarvojen säilyttämisen yhdistäminen. Luonnonsuojelijat ja valtaosa alueen

asukkaista kannattavat alueen rauhoittamista kun taas monet tahot näkevät Yyterin potentiaalisena virkistyspalveluiden ja tapahtumatuotannon keskuksena. Minun tehtävänäni ei ole onneksi päättää alueen tulevaisuuden käytöstä, mutta tässä olisi mielestäni hyvä jatkotutkimuksen paikka.

Yyterin alueen vakituiset asukkaat ja lomalaiset tekivät Porin ympäristölautakunnalle esityksen Yyteri – strategian kehittämisestä. Aloite eteni käytännön tasolle ja Porin kaupunki on kasannut työryhmän, jonka tehtävänä on kyseisen strategian luominen. Työryhmän pitäisi palauttaa raportti Porin kaupungille vielä tämän kuun aikana. Strategian pitäisi sisältää arvio alueen nykytilasta, määritelmät sen tärkeimmistä arvoista, visiot tulevaisuudesta ja uhkakuvista, tavoitteet alueen käytölle ja hoidolle sekä käytännön toimenpide-ehdotuksia kiireellisyysjärjestyksessä. Tämä strategia tulee todennäköisesti yhdessä ELY – keskuksen kanssa määrittämään hyvin pitkälti ne normit ja puitteet, joiden mukaan Yyterin tulevaisuuden tapahtumakehitys tulee etenevän.

LÄHTEET

Ahlman, S. 2010a. Natura-arvio Yyteri BeachFutiksen ja Yyteri juhannuksen vaikutuksista Porin Yyterin Natura-alueeseen. Pori.

Ahlman, S. 2010b. Lausunto Yyteri BeachFutiksen vaikutuksista Yyterin Natura-arvoihin 2010. Pori.

Cilla Bhose. 2011. Konkurssin läpikäynyt Kalle Keskinen järjestee jälleen suurtaapahtumia. Kauppalehden verkkojulkaisu 3.2.2011. Viitattu 20.3.2011.
<http://www.kauppalehti.fi/5/i/yritykset/yritysuutiset/?oid=20110258589&ext=rss>

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen verkkosivut. Verkkotiedote 16.5.2011. Viitattu 24.8.2011.
<http://ely.combo.fi/fi/tiedotepalvelu/2011/Sivut/PorinYyterinsannoillesuunniteltuBeachFutis%E2%80%9333tapahTumaheikentaisialueenluonnonarvoja.aspx>

Euroopan Neuvoston direktiivi luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta. 21.5.1992. 92/43/ETY.

Euroopan Neuvoston direktiivi luonnonvaraisten lintujen suojelusta. 21.5.1992. 79/409/ETY. Kokoon-tumislaki 22.4.1999/530.

Finland Festivalsin verkkosivut. Viitattu 29.5.2011.
<http://www.festivals.fi/resource/files/festivaalien-taloudellisia-avainlukuja-2008.pdf>

Gustafsson, E. ym. 2002. Natura 2000 –alueiden hoito ja käyttö. Helsinki. Edita Prima Oy.

Hellemaa, P. 1998. The development of coastal dunes and their vegetation in Finland. Helsinki. 1999.

Helsingin juhlatiikojen verkkosivut. Viitattu 1.2.2011.
<http://www.helsinginjuhlaviikot.fi>

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita. Hämeenlinna: Kariston kirjapaino Oy.

Iiskola-Kesonen, H. 2004. Mitä, miksi, kuinka? Käsikirja tapahtumajärjestäjille. Suomen Liikunta ja Urheilu ry: Suomen Graafiset Palvelut Ltd.

Johanna Puustinen. 2010. Festarit ovat lama-ajan sirkushuveja. Talouselämän verkkojulkaisu 20.5.2010. Viitattu 5.2.2011.
<http://www.talouselama.fi/uutiset/festarit+ovat+lamaajan+sirkushuveja/a407113>

Katriina Laine. 1982. Rakkaudentunnustus Yyterille. Satakunnan Kansa 25.6.1982, 7.

Kauhanen, J., Juurakko, A. & Kauhanen, V. 2002. YleisötapahTuman suunnittelu ja toteutus. Vantaa: Dark Oy.

Kerokoski, J. 2011. Leirintäalueen päällikön sijainen. Top Camping Yyteri. Pori. Henkilökohtainen tiedonanto 8.12.2011.

Kerokoski, J. Palaute oppaasta. Vastaanottaja: jussi.stenroos@student.samk.fi. Lähetetty 8.12.2011 klo 14.16. Viitattu 8.12.2011.

Kotkan meripäivien verkkosivut. Viitattu 1.2.2011. <http://www.meripaivat.com>

Lampinen J. & Välikylä T. 2009. Yleisötilaisuuden järjestämisopas. Sastamala: Vammalan Kirjapaino Oy.

Mari Julku. 2011. Yyteri on rantojen kuningas. Iltasanomien verkkojulkaisu 3.7.2007. Viitattu 7.1.2011.
<http://www.iltasanomat.fi/kotimaa/Yyteri%20on%20rantojen%20kuningas/art-1288337045679.html>

Metsähallituksen verkkosivut. Viitattu 8.9.2011.
<http://www.metsa.fi/sivustot/metsa/fi/Luonnonsuojelu/Suojelualueet/Kansallispuistot/Selkameritietoa/Sivut/Selkamerellesuunniteltukansallispuisto.aspx>

Metsäkeskuksen verkkosivut. Viitattu 19.8.2011.
http://www.metsakeskus.fi/web/fin/uutiset/2011_uutiset/toukokuu/uu_ls_hk_pistiaistorjunta_alkaa_yyterissa.htm

Metsäntutkimuslaitoksen verkkosivut. Viitattu 19.8.2011.
http://www.metla.fi/metinfo/metsienterveys/lajit_kansi/acpost-n.htm

Nýlen, T. 2009. Yyterin Natura-luontotyytit. Dyynien tila ja hoitotarpeet. Helsinki: Edita Prima Oy.

Oopperajuhlista mallia vuoden ympäri. 2009. Länsi-Savon sanomien verkkojulkaisu 3.7.2009. Viitattu 3.2.2011. http://www.lansi-savo.fi/scripts/edoris/edoris.dll?tem=lsearchart&search_iddoc=9288882

Pori Jazzin verkkosivut. Viitattu 1.2.2011. <http://www.porijazz.fi>

Porin kaupungin verkkosivut. Viitattu 20.2.2011. <http://www.pori.fi>

Porin Seudun matkailu Oy Maisan verkkosivut. Viitattu 24.7.2011.
<http://www.maisa.fi>

Suni, Maria. 2010. Myynti- ja markkinointijohtaja. Porin Seudun Matkailu Oy MAISA. Pori. Henkilökohtainen tiedonanto 22.9.2010.

Tiira, H. 2005. Yyteri – Hiekkarantojen kuningatar. Pori: Ai-Ri Offset.

Vallo, H. & Häyrynen, E. 2003. Tapahtuma on tilaisuus: Opas onnistuneen tapahtuman järjestämiseen. Helsinki: Tietosanoma Oy.

Vallo, H. & Häyrynen, E. 2008. Tapahtuma on tilaisuus: Tapahtumamarkkinointi ja tapahtuman järjestäminen. Tallinna: AS Pakett.

Valtion ympäristöhallinnon verkkosivut. Viitattu 5.12.2010.
<http://www.ymparisto.fi/default.asp?contentid=14041>

Valtion ympäristöhallinnon verkkosivut. Viitattu 13.4.2011.
<http://www.ymparisto.fi/default.asp?contentid=378623&lan=FI>

Watt, D. C. 2001. Event Management in Leisure and Tourism. New York. Addison Wesley Longman Publishing.

YLE Satakunta. 2010. The Baseballs villitsi Yyterissä. Yle Satakunnan verkkojulkaisu 9.7.2010. Viitattu 20.2.2011.
http://yle.fi/alueet/satakunta/2010/07/the_baseballs_villitsi_yyterissa_1819742.html?na-me=useFontSize&path=%2F&value=bigger&redirectUrl=%2Falueet%2Fsatakunta%2F2010%2F07%2Fthe_baseballs_villitsi_yyterissa_1819742.html&refresh=null

Yyteri Beach Volleyn verkkosivut. Viitattu 20.2.2011.
<http://www.yyteribeachvolley.fi>

Yyteri BeachFutiksen verkkosivut. Viitattu 19.2.2011. <http://www.yyteribeachfutis.fi>

Yyteri Juhannuksen verkkosivut. Viitattu 19.2.2011. <http://www.yyterijuhannus.fi>

Yyterin Kylpylähotelli 16.3.2011. Avoin yleisötilaisuus. Tilaisuuden aihe: Yyterin alueen tulevaisuus. Avoin keskustelu.

Yyterin verkkosivut. Viitattu 24.7.2011. <http://www.yyteri.fi/>

OPAS YYTERIN ALUEEN TAPAHTUMAJÄRJESTÄJILLE

Esipuhe

Edessäsi oleva Opas Yyterin alueen tapahtumajärjestäjille on tarkoitettu jaettavaksi Yyteri Top Campingin ja Porin Seudun matkailu Oy MAISAn toimesta. Opas on tarkoitettu sellaisille yksityishenkilöille, yhteisöille ja yrityksille, jotka suunnittelevat tapahtuman tuottamista Yyterinsantojen alueella ja sen läheisyydessä.

Oppaan tarkoitus on kertoa tapahtumajärjestäjille Yyterin alueesta ja sen historiasta sekä sellaisista haasteista ja mahdollisuuksista, joita Yyteri alueena asettaa tapahtumajärjestäjälle. Olen koonnut oppaaseen tietoa alueesta sekä sen historiasta. Toivon että nämä tiedot auttavat alueen tulevia tapahtumajärjestäjiä ymmärtämään alueen ainutlaatuisuuden sekä sen miten alueen historia ja alueella aiemmin järjestetyt tapahtumat vaikuttavat tulevien tapahtumien lupamenettelyihin.

Aihepiirit on rajattu oppaassa niin, että tapahtumajärjestäjä saa alueesta mahdollisimman laaja-alaisen kuvan sekä alueen tarjoamien fyysisten puitteiden ja rajoitteiden että itse tapahtumajärjestämisen näkökulmasta. Oppaassa yhdistyvät faktatieto sekä omat kokemukseni alueen tapahtumajärjestämisestä. Olen kertonut omista kokemistani käytännön ongelmista alueen tapahtumajärjestämisessä sekä niiden mahdollisista ratkaisukeinoista.

Opas on kohdistettu lähes yksinomaan Yyterinsannoilla ja sen ympäristössä järjestettäviä tapahtumia ajatellen. Valitsin kyseisen alueen tutkimuskohteekseni, koska mielestäni alue soveltuu parhaiten Yyterin alueen tapahtumatuotantoon valmiin infrastruktuurinsa vuoksi.

Olen ollut mukana järjestämässä Yyteri BeachFutis – tapahtumaa vuosina 2010 ja 2011 sekä Yyteri Juhannusta 2010. Opas pohjautuu faktatietoihin Yyteristä ja tapahtumajärjestämisestä sekä omista kokemuksistani alueen tapahtumajärjestäjänä. Kohderyhmänä toimivat lähinnä suuremman mittakaavan tapahtumat, mutta opas sopii myös pienimuotoisen tapahtuman tuotannolliseksi oppaaksi, koska Yyterin puitteet pysyvät kuitenkin tapahtuman kokoluokasta riippumatta samanlaisina.

Oppaassa on sivuttu tapahtumajärjestämisen lupamenettelyjä ja lakipykälää. En kuitenkaan ole perehtynyt aiheeseen tarpeeksi, jotta osaisin ottaa monipuolisesti kantaa aihealueeseen.

Lähteinä oppaassa on käytetty sekä Yyterin alueeseen, tapahtumajärjestämiseen että tapahtumien lainsäädäntöön liittyviä kirjallisia lähteitä. Kirjallisten tietolähteiden lisäksi olen tuonut esille omia näkökulmiani kyseisiin aihealueisiin liittyen. Toivon näin, että keräämäni tietopohja yhdistettynä omiin kokemuksiini ja näkemyksiini luovat tuleville alueen tapahtumajärjestäjille hyvän tietopohjan alueesta ja sen mahdollisuuksista tapahtumajärjestämisessä.

Porin kaupunki omistaa suuren osan Yyterinsantojen alueesta ja Yyteri Top Camping hoitaa kyseisen alueen vuokrausta. Tapahtumajärjestäjän on saatava lupa tapahtumajärjestämiseen kyseisellä alueella maanomistajalta ennen tapahtuman järjestämistä. Top Camping vuokraa vuosittain aluetta monelle tapahtumajärjestäjälle ja heillä on valmis hakemuspohja tuleville tapahtumajärjestäjille. Kyseinen lupahakemus on liitteenä oppaan lopussa.

Toivon, että oppaasta on Sinulle apua oman tapahtumasi suunnittelussa ja järjestelyissä. Oppaaseen liittyvät muutos- ja kehitysehdotukset voit esittää Yyteri Top Camping leirintään. Autan sinua mielelläni mikäli sinulla on kysymyksiä oppaan aihealueisiin tai Yyterin alueen tapahtumatuotantoon liittyen. Saat yhteystietoni Yyteri Top Camping leirinnästä tai Porin Seudun matkailu Oy Maisasta. Etukannen kuva on itse ottamani tunnelmakuva, ei tosin Yyteristä, vaan Kreetan saarelta.

Porissa 23.11.2011

Jussi Stenroos

SISÄLLYS

1	YYTERI	5
2	YYTERIN LUONNONHISTORIA	7
3	YYTERI HISTORIAALLISENA TAPAHTUMAPAIKKANA	8
4	YYTERIN NATURA 2000 – ALUE	9
4.1	Alueen Natura –luontotyytit	11
4.2	Deflaatioalueet	16
5	TAPAHTUMAJÄRJESTÄMINEN PROSESSINA	18
5.1	Tapahtuman suunnittelu.....	18
5.2	Budjetointi	22
5.3	Markkinointi	23
5.4	Tapahtuman toteutus.....	24
5.5	Jälkitoimenpiteet.....	26
6	ALUEEN PALVELUT JA PALVELUNTARJOAJAT.....	27
7	YLEISÖTILAISUUKSIEN LAINSÄÄDÄNTÖ.....	30
8	YYTERINSANTOJEN SOVELTUVUUS TAPAHTUMILLE	31
9	TEKNISET VALMIUDET	35
9.1	Vesi- ja viemäriverkosto.....	35
9.2	Sähköt ja kaukolämpö.....	38
9.3	Tietotekniikka ja puhelinyhteydet	40
9.4	Elintarvike- ja alkoholimyynti tapahtumissa	43
9.5	Huoltoreitit ja materiaalivirrat	46
9.6	Käymälät ja hygienia	48
9.7	Liikenne ja pysäköinti.....	50
9.8	Jätehuolto	51
9.9	Melu.....	52
9.10	Turvallisuus	52
9.11	Majoitus.....	55
9.12	Yhteistyö.....	55
	LÄHTEET.....	57

LIITTEET

LIITE 2: LUPAHAKEMUS YYTERIN RANTA-ALUEEN KÄYTÖSTÄ

YLEISÖTAPAHTUMISSA

LIITE 3: KARTAN KÄYTTÖLUPA

1 YYTERI

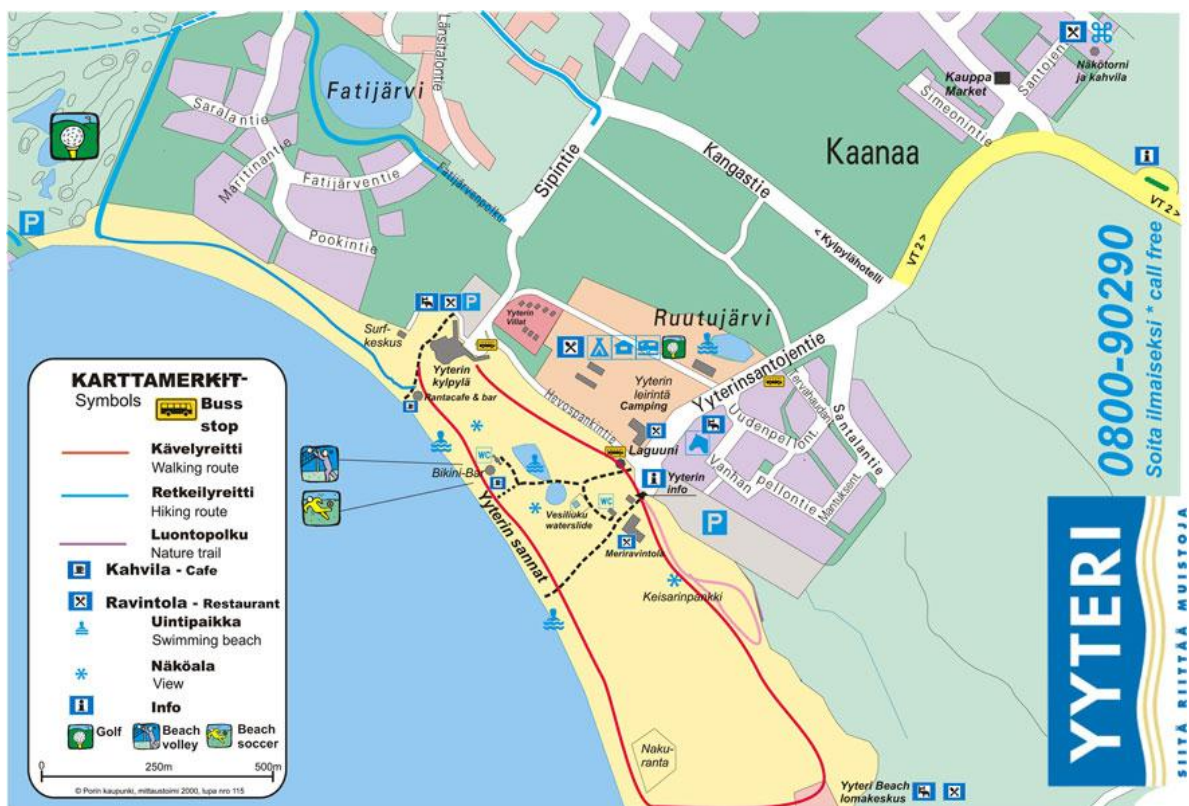
Yyteri sijaitsee Porissa noin 240 kilometrin päässä Helsingistä luoteeseen. Porin keskustasta Yyterin sannoille on matkaa noin 20 kilometriä. Yyteriin pääsee parhaiten 8-tietä pitkin saavuttaessa pohjoisesta (Vaasan suunnasta) tai etelästä (Rauman suunnasta) ja 2-tietä pitkin Helsingin suunnasta saavuttaessa. Tampereelta Poriin pääsee 11-tietä pitkin. Porin keskustasta Yyteriin kuljetaan aina 2-tietä pitkin. Vaasan suunnasta saavuttaessa voidaan tulla myös teiden 272 ja 269 kautta (kartta 1, s. 5).

Kartta 1. Saapuminen Poriin ja Yyteriin (Kartan tehnyt Jussi Stenroos).

Yyteri on suosittu lomanviettopaikka varsinkin kesäisin. Kävijöitä saapuu tuolloin aina Keski-Euroopasta saakka nauttimaan yhdestä Pohjoismaiden pisimmistä hiekkarannoista. Yyterin hiekkarannan kokonaispituus on reilu kuusi kilometriä. Pisimmän yhtenäisen hiekkaranta-alueen muodostaa Yyterinsannat (kartta 2 s. 6), jonka kokonaispituus on reilu kaksi kilometriä. Leveyttä kyseisellä puuttomalla rantakaistaleella on kohdasta riippuen 50–300 metriä.

Yterissä on mahdollista harrastaa monia aktiviteetteja vuodenajasta riippumatta. Paikassa järjestetään kesäisin useita yksittäisiä tapahtumia, joiden lisäksi kesäisin voi harrastaa mm. surffausta ja muita vesiaktiviteetteja, laskea vesiliukua, pelata golfia, frisbeegolfia, tennistä ja lentopalloa. Naturistiranta on luonnon helmassa katseilta suojassa ja se on kovassa käytössä kesäkuusta elokuun puoliväliin saakka. Talvella Top Camping Yterissä voi kokeilla avantouintia (tarkista avantouintipäivä Top Camping -leirinnästä). Runsaslumisina talvina Yterissä voi lasketella mäkiä alas pulkalla tai muulla apuvälineellä. Alueella on myös hyvät huolletut hiihtoladut lumisina talvina. Ympärivuotisina aktiviteetteina on tarjolla mm. Yyterin kylpylähotellin monipuoliset kylpylä- ja virkistyspalvelut, Sinisen laguunin karaoke, hevosratsastus sekä luontopolut.

Kartta 2. Yyterinsantojen ja lähialueen kartta. (Lähde: Yyteri Top Camping.

<http://www.yyteri.fi/camping/yyteri.pdf>.)

2 YYTERIN LUONNONHISTORIA

Yyterin luonnonhistoria ulottuu hyvin kauas historiaan. Tapahtumajärjestäjien on syytä tietää alueen historiasta ymmärtääkseen miten ainutlaatuisesta paikasta on kyse. Ainutlaatuisuutensa vuoksi Yyterin alueen tapahtumatuotannon on lähdettävä aina liikkeelle luontoarvojen kunnioittamisesta, jotta alueen omaleimaisuus säilyy myös tulevaisuudessa.

Yyterinsannat ovat alun perin jääkauden tuotosta. Jään vetäytyessä Yyterin länsipuolella yli 15 000 vuotta sitten jäätikkövirrat kasasivat alueelle hiljalleen hiekkaa. Hienompi aines hieta ja hiesu kulkeutuivat kauemmas jääden tuhansiksi vuosiksi meren pohjaan, josta se on aikojen saatossa paljastunut maankohoamisen ansiosta. Dyynien materiaali on rantavoimien ja tuulen lajittelemaa hienoa harjuhiekkaa ja – hietaa, joka koostuu lähes yksinomaan kvartsista. Santojen pääaines ei siis ole hiekka, kuten ihmisten yleinen käsitys on.

Yyteri nykymuodossaan on syntynyt, kun merenpohjassa levännyt hietamatto on tullut hiljalleen esiin merestä maankohoamisen myötä. Yyterinsannat on Suomen oloissa harvinainen aktiivinen lentohiekka-alue. Harvinaisen alueesta tekee se, että kyseisiä lentohiekka-alueita voi syntyä vain harvoihin paikkoihin Suomessa. Alueiden syntyyn vaaditaan erityiset olosuhteet: maa-aineksen pienirakeisuus, voimakas tuuli ja merivirtaukset sekä seudun vähäkasvisuus, jotta lentohiekka pystyy kinostumaan dyyneiksi.

Yyterinsantojen avoin dyynialue on Etelä-Suomen laajin yhtenäinen ja yhä aktiivinen dyynialue, jonka pituus on noin kolme kilometriä ja leveys 50–300 metriä. Yyterin korkein dyyni, Keisarinpankki, muodostaa noin 2,5 kilometriä pitkän yhtenäisen dyynin. Sen korkein kohta on koko santojen alueen korkein dyyni kohoten 20 metrin korkeudelle merenpinnan yläpuolelle. Kokonsa lisäksi Keisarinpankin erikoisuutena on sen kasvillisuuden sitoma suojanpuoleinen sivu, joka on osittain ylijyrkkä. Yyterinsannoilla on runsaasti edustavia rantadyynejä, rantavalleja ja niiden yhdistelmiä. Alue on yksi harvoista paikoista Suomessa, jossa on nähtävissä kaikki Itämeren hiekkarannan dyynikehityksen vaiheet.

3 YYTERI HISTORIAALLISENA TAPAHTUMAPAIKKANA

Yyterissä on kautta aikain järjestetty erilaisia juhlia ja tapahtumia. Tulevat tapahtumajärjestäjät, jotka suunnittelevat tapahtuman järjestämispaikaksi Yyteriä saattavat kokea vastustusta erinäisiltä tahoilta projektin edetessä. Suuria haaveita tapahtumien muodossa on toteutettu Yyterissä aikalaistensa vastustuksesta huolimatta kuitenkin aiemminkin.

Vanhin merkintä Yyterissä järjestetyistä juhannusjuhlilta on vuodelta 1937. Tuosta vuodesta alkaen Yyterissä on järjestetty perinteikkäitä keskikesän juhlia aina tähän päivään saakka sotavuosia ja niiden jälkeisiä lamavuosia lukuun ottamatta. Toinen tärkeä kesäinen tapahtuma Yyterissä on ollut Miss Yyteri – kauneuskilpailu, joka järjestettiin vuosina 1950–2001. Vuosien 1951–1969 aikana kilpailu kulki nimellä Hiekkarantojen kuningatar. Miss Yyteriksi on valittu mm. Tanja Vienonen (v.1990) ja viimeisimpänä vuonna 2001 Jenni Anttila perintöprinsessoinaan Elina Hurve 1pp ja Henriika Hakamäki 2pp.

Juhannuksena 1965 Rolling Stones esiintyi Yyterissä. Kävijämäärän odotettiin kohoavan 20 000 - 30 000 henkilöön. Supersuosittu yhtye sekä odotettu valtava kävijämäärä vaikutti siten, että tapahtumajärjestäjän oli tehtävä erityisjärjestelyjä alueelle. Yhtyettä varten pystytettiin kahden metrin korkuinen katettu esiintymislava, laajennettiin Keisarinpankin katsomoa ym. Kävijämäärätavoitteesta jäätiin, mutta eri lähteiden mukaan toteutunut kävijämäärä on kuitenkin ollut 15 000 – 20 000 henkilöä.

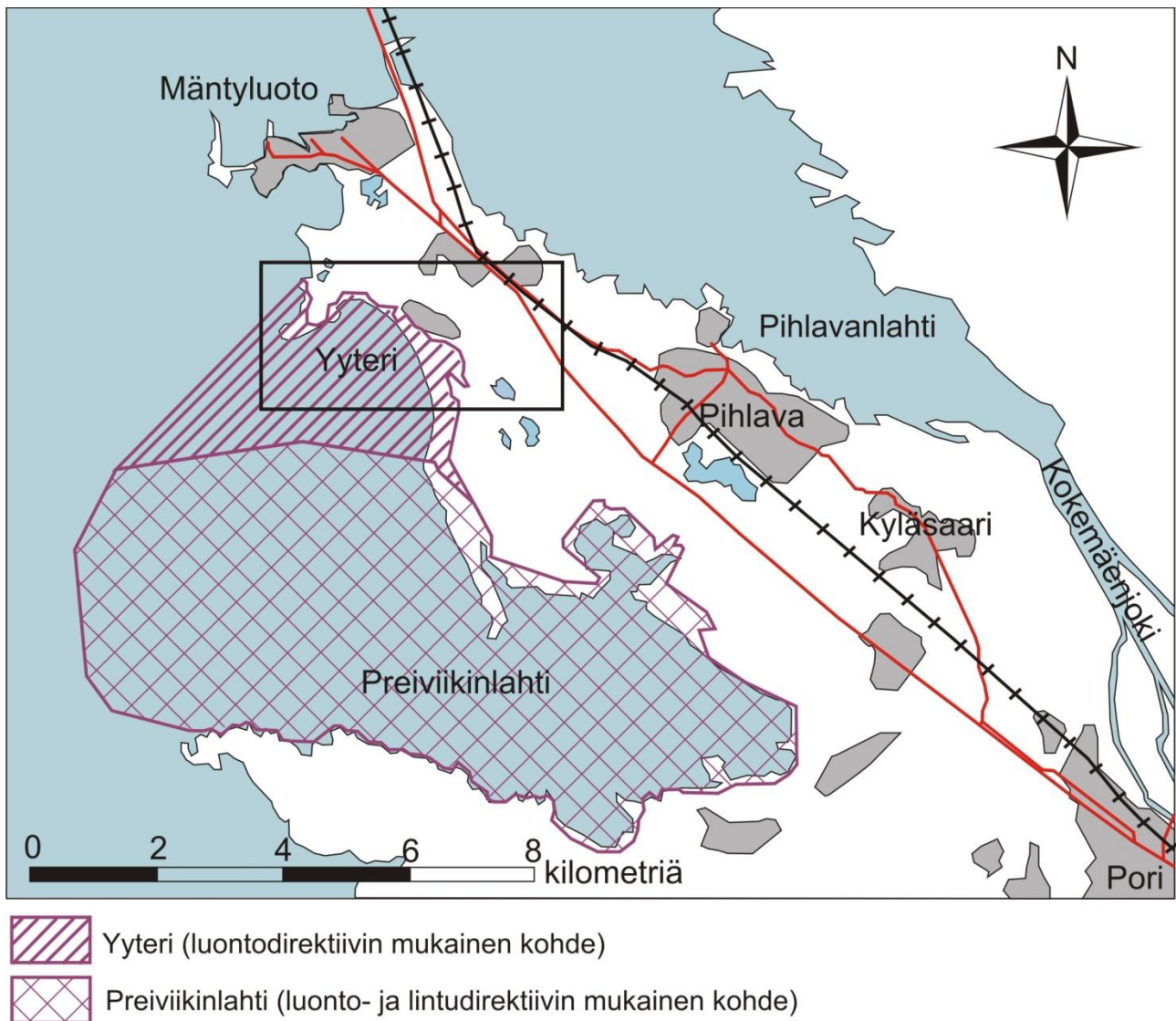
Leningrad Cowboys esiintyi Yyterissä juhannuksena 1994. Kävijäarvio tapahtumassa oli viikonloppun ajalta noin 20 000 henkilöä. Tapahtuman organisointi ei onnistunut aivan oletetulla tavalla. Juhannusjuhlat keräsivät sannoille vuosittain vähemmän väkeä, jonka vuoksi organisoidut juhannusjuhlat lopetettiin lopulta kokonaan.

4 YYTERIN NATURA 2000 – ALUE

Vuonna 1992 Rio de Janeiron ympäristökokouksessa Euroopan yhteisöjen neuvosto päätti antamallaan luontodirektiivillä perustaa yhtenäisen eurooppalaisen ekologisen verkoston nimeltään Natura 2000 – verkosto. Luontodirektiivin (direktiivi 92/43/ETY, Euroopan Komissio 1992) ensisijaisena tavoitteena on edistää luonnon monimuotoisuuden säilyttämistä. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi jäsenvaltiot perustivat suojelualueiden verkoston, jonka nimi on Natura 2000. Tähän verkostoon kuuluvat alueet on valittu kansallisissa instansseissa verkostoehdotusten pohjalta ja niitä on täydennetty tarpeen tullen myöhemmin. Verkoston tehtävänä on varmistaa, että luontotyyppien ja lajien elinympäristöjen suotuisa suojelutaso säilyy. Tarvittaessa kansallisten instanssien tehtävänä on saat-
taa alueen luonto ja linnusto ennalleen niiden luontaisilla elinalueilla erilaisin toimenpitein kuten käyttö- ja päästörajoituksin.

Säädetty direktiivi jakautuu kahtia luontodirektiiviin (direktiivi 92/43/ETY, Euroopan Komissio 1992) ja lintudirektiiviin (direktiivi 79/409/ETY, Euroopan Komissio 1992). Suomi on liitetty jälkeinpäin osaksi Natura – direktiiviä Suomen liittyttyä Euroopan Unioniin vuonna 1995. Suomessa Natura 2000 tarkoittaa käytännössä kansallisten suojeluohjelmien sisällyttämistä eurooppalaiseen verkostoon.

Preiviikinlahden Natura 2000 – alue (kartta 3 s. 10) sijaitsee Porissa, noin 20 kilometrin päässä kaupungin keskustasta luoteeseen. Alueen kokonaispinta-ala on 5552 ha ja se käsittää kaksi erityyppistä suojelualueutta. Preiviikinlahden alue on sekä luonto- että lintudirektiivin mukainen kohde. Yyterinsantojen alue puolestaan luokitellaan SCI -alueeksi (Sites of Community Importance, luontodirektiivin mukaan Natura -verkostossa), eli se on luontodirektiivin mukainen kohde, jossa ei ole merkittäviä linnustollisia arvoja.

Kartta 3. Preiviikinlahden Natura 2000 –alueet. Kartan 4 osoittama alue rajattuna tähän karttaan mustalla laatikolla. (Kartan piirtänyt Jussi Stenroos käyttäen karttapohjana Tua Nýlenin Yyterin Natura –luontotyyppiopasta vuodelta 2009.)

Oppaassa keskityn Yyterinsantojen alueella sijaitsevan Surfkeskuksen, Yyteri Top Camping leirintäalueen ja Yyteri Beach -lomakylän väliselle alueelle (kartta 4 s. 11), sillä kyseisen alueen tarjoamat edellytykset tapahtumajärjestämiselle ovat Yyterin alueen parhaat. Kyseinen alue on rajattu karttaan numero 4 punaisella katkoviivalla. Kutsun tätä aluetta oppaan myöhemmissä vaiheissa tutkimusalueeksi. Tapahtumatuotanto vaatii aina tietynlaisen perusinfrastruktuurin toimiakseen kunnolla ja kyseinen alue on ainoa paikka Yyterissä, jossa tuollainen infrastruktuuri on edes jossain määrin valmiina. Paikassa on järjestetty onnistuneesti monia suuria tapahtumia ja alueen lähistöllä on paljon majoitus- ja parkkitilaa sekä ruokapaikkoja. Koska kyseinen alue luokitellaan vain Natu-

ran luontodirektiivin mukaiseksi kohteeksi, en käsittele oppaassa lintudirektiiviin liittyviä asioita tämän tarkemmin.

Kartta 4. Yyterin alueen kartta. Tutkimusalue on rajattu tähän karttaan punaisella katkoviivalla.

(kartan tehnyt Jussi Stenroos, käyttäen karttapohjaa osoitteesta kartta.pori.fi)

Kartankäyttölupa: © Porin kaupunki, kaupunkimittaus 2011, lupa nro 382.

4.1 Alueen Natura –luontotyypit

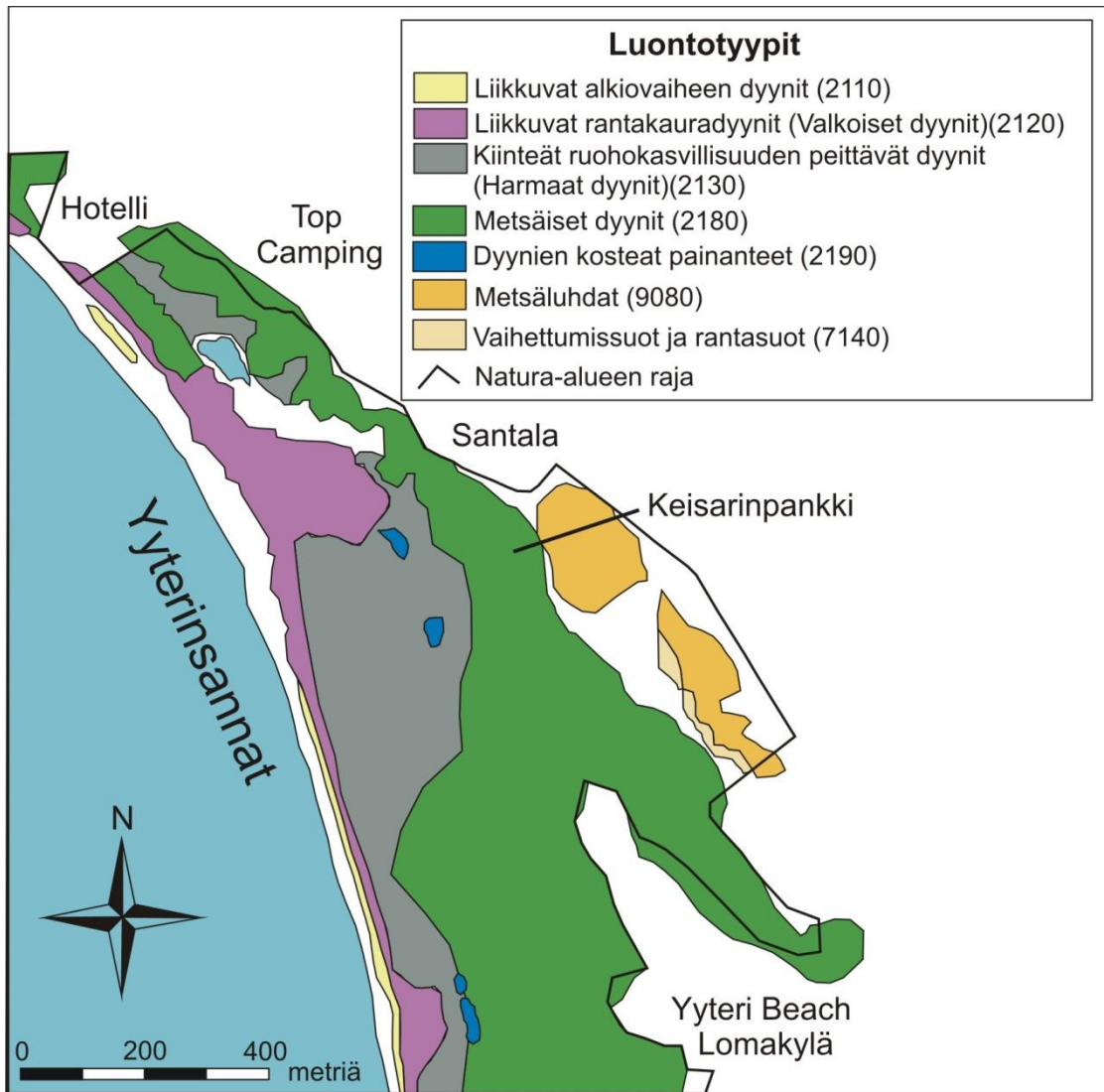
Yyterinsannat liikkuvine hiekkadyyneineen ja hyvin kehittyneine dyynisukessiosarjoineen (dyynisukessio= tietyllä paikalla ajan kuluessa tapahtuva lajiston muutos, joka toteutuu jatkumona tiettyä lajistokaavaa noudattaen) on Etelä-Suomen laajin edelleen aktiivinen dyynialue. Tämän tyyppiset aktiiviset luontoalueet ovat Suomessa harvinaisia ja harvinaislaatuisuus onkin pääsyynä siihen, että alue on liitetty osaksi Natura-verkostoa.

Tutkimusalueellani on löydettävissä viisi erilaista Natura-luontotyyppiä. Tapahtumajärjestäjän on tärkeää tietää ja tunnistaa nämä luontotyypit sekä niiden sijainnit, koska niillä on suuri painoarvo tapahtuma-alueen ja kulkureittien suunnittelussa. Pahimmassa tapauksessa tietämättömyys näistä luontotyypeistä ja Natura-alueen luonnon säilyttämisen tärkeydestä saattaa aiheuttaa sen, ettei suunniteltua tapahtumaa saada järjestää kyseisessä paikassa tai kyseisessä mittakaavassa juuri luontoarvojen huomiotta jättämisen vuoksi.

Alla esitettynä tyyppikohtaisesti tutkimusalueellani esiintyvät Natura-luontotyyppit (taulukko 1 s. 12) sekä niiden sijainnit (kartta 5 s. 13). Jokainen alueella esiintyvä luontotyyppi on esitettynä erikseen tyyppikohtaisesti alkaen sivulta 13. Kunkin dyynityypin esittelyn jälkeen on kerrottu miten tapahtumajärjestäjän toiminta voi mahdollisesti vaikuttaa kyseisen dyynityypin luontoarvoihin.

Taulukko 1. Natura – luontotyyppit Yyterissä ja niiden pinta-alat. Lähde: Nýlen, 2009.

Luontotyyppi	Natura 2000 - koodi	Pinta-ala (ha)	Esiintyvyys tut- kimusalueella
Liikkuvat alkiovaiheen dyynit	2110	2,10	Kyllä
Liikkuvat rantakauradyynit (valkoiset dyynit)	2120	10,30	Kyllä
Kiinteät ruohokasvillisuuden peittämät dyynit (harmaat dyynit)	2130	24,98	Kyllä
Metsäiset dyynit	2180	55,24	Kyllä
Dyynien kosteat soistuneet painanteet	2190	0,41	Kyllä
Vedenalaiset hiekkasärkät	1110	196,17	Ei
Vaihetumissuot ja rantasuot	7140	0,49	Ei
Lehdot	9050	11,09	Ei
Metsäluhdat	9080	4,15	Ei

Kartta 5. Yyterin alueen Natura -luontotyytit. (Kartan piirtänyt Jussi Stenroos käyttäen karttapohjana Tua Nýlenin Yyterin Natura –luontotyyppiopasta vuodelta 2009.)

Liikkuvat alkiovaiheen dyynit

Liikkuvat alkiovaiheen dyynit (kartta 5 s. 13) ovat dyynimuodostuksen ensiasteita Itämeren rannanmuodostuksessa. Ne kasaantuvat lainemaisiksi muodostelmiksi tai kohoumiksi rantatasanteen yläosaan tai korkeampien dyynien merenpuoleisille rinteille. Alkiovaiheen dyyni on rannan jälkeen ensimmäinen dyynityyppi, joka tulee vastaan liikuttaessa mereltä metsän suuntaan. Dyynityyppi on siis dyynisukcession (sukcessio= lajiston muutos) ensimmäinen merenpäällinen vaihe.

Dyynityyppi on melko kestävä kulutukselle, mutta voimakkaasti tallaantunut ranta estää uuden alkiovaiheen dyynin muodostumisen, joka puolestaan estää uuden dyynin muodostumisen. Luonto-

tyyppi kestää kulutusta melko hyvin, sillä sen ominaispiirteisiin kuuluu dynaamisuus ja niukka kasvillisuus. Voimakkaan kulutuksen alueilla alkiodyynejä ei kuitenkaan pääse muodostumaan.

Tapahtuman mahdolliset vaikutukset dyynityyppiin: Tavanomaisesta rannan käytöstä ei ole vaaraa dyynityypille. Vaarana tapahtumissa on voimakas tallaaminen, joka saattaa heikentää dyynityypin kehitystä. Apukeinona voidaan käyttää kyseisten dyynialueiden rajaamista erilaisin aitauksin ja opastein, jolloin ihmisten kulkua kyseiselle alueelle voidaan joko vähentää tai estää kokonaisuudessaan.

Liikkuvat rantakauradyynit

Liikkuvat rantakauradyynit eli ns. valkoiset dyynit (kartta 5 s. 13), ovat dyynisukcession toinen vaihe. Dyynityyppi muodostavaa Yyterissä lähes yhtenäisen rannanmyötäisen esidyynin, jossa kasvaa paljon rantavehnää. Kasvusto ja dyynit yhdessä keräävät ja kasaavat tehokkaasti lentävää hiekkaa.

Tapahtuman mahdolliset vaikutukset dyynityyppiin: Dyynityyppi kestää jonkin verran kulutusta. Voimakas tallaaminen saattaa kuitenkin aiheuttaa kasvillisuuden häviämisen ja hiekan rikkoontumisen myötä polkuuntumista, joka synnyttää dyynien halkaisevia aktiivisia tuulikäytäviä. Aktiiviset tuulikäytävät puolestaan estävät tai ainakin hidastavat myöhempien dyynityyppien syntyä. Aitaaminen ja opastetut kulkukäytävät ovat keino vähentää kulkemista liikkuvien rantakauradyynien alueella.

Kiinteät ruohokasvillisuuden peittämät dyynit

Kiinteät ruohokasvillisuuden peittämät dyynit eli harmaat dyynit (kartta 5 s. 13) ovat nimensä mukaisesti kiinteitä, liikkumattomia dyynejä. Niissä kasvaa pääsääntöisin monivuotista ruohokasvillisuutta sekä erilaista sammal- ja jäkäläkasvustoa.

Kyseinen dyynityyppi on priorisoitu luontotyyppi tarkoittaen, että se on erityissuojelua vaativa kohde. Harmaat dyynit on luokiteltu erityissuojelua vaativaksi kohteeksi, koska sitä on hyvin vähän jäljellä Suomessa ja toisekseen koska se on erittäin altis kulumiselle. Harmaita dyynejä arvioidaan

Suomessa olevan vain noin 300 hehtaaria. Tämä tarkoittaa, että Yteri käsittää noin 8,3 % maamme kyseisestä luontotyypistä.

Tapahtuman mahdolliset vaikutukset dyynityyppiin: Harmaiden dyynien kulutuskestävyys on erittäin heikko ja erityisesti sammaleet ja jäkälät ovat herkkiä tuhoutumaan talleantumisen seurauksena. Dyynityyppiä esiintyy eniten Yterinsantojen eteläpäässä. Alueen käyttöä tulee välttää ja ihmisten kulkua on syytä ohjata niin, ettei harmaiden dyynien alueella tapahdu turhaa läpikulkua.

Metsäiset dyynit

Metsäiset dyynit (kartta 5 s. 13) ovat dyynisukcessiosarjan viimeinen vaihe. Alue sijaitsee yleisimmin avointen dyynialueiden ja varsinaisen metsän välissä kuten Yterissä. Metsäiset dyynit ovat melko vakaita eikä niissä tapahdu suuria muutoksia. Alue on Yterissä laaja ja monin paikoin levinnyt. Metsäisten dyynien humuskerros on kuitenkin hyvin ohut ja se rikkoontuu helposti eikä kestä suurta tallomista. Tämän vuoksi kyseinen dyynityyppi on myös suojeltavien kohteiden listalla.

Tapahtuman mahdolliset vaikutukset dyynityyppiin: Kulkua alueilla tulee välttää, jotta metsäisten dyynien humuskerros ei rikkoonnu pahasti. Metsäiset dyynit eivät kuitenkaan ole alueina kovin houkuttelevia niiden syrjäisestä sijainnista, muurahaiskeoista, varjopaikoista sekä maassa olevista neulasista ja kävyistä johtuen. Näistä syistä johtuen onkin melko epätodennäköistä, että niihin kohdistuisi suurta kulutusta.

Toinen akuutimpi uhka metsäisille dyyneille on Tähtikudospistiäinen (*Acantholyda posticalis*), jonka toukat syövät männynneulasia kutomansa seittikudoksen suojusta. Neulasten syönnin seurauksena syntyy kasvutappioita, puiden kuivumista ja niiden altistumista seuraustuhoille. Tuholaisena Tähtikudospistiäinen on harvinainen, ja Yteri onkin ensimmäinen paikka Suomessa, jossa kyseisen tuholaisen joukkoesiintymä on havaittu. Pistiaisten tuhojen jäljiltä on kaadettu jo yli 200 hehtaaria metsää Yterinsantojen lähialueilta, mutta ainakaan toistaiseksi pistiäiset eivät ole iskeneet joukolla metsäisten dyynien alueelle. Pistiaisten toukkien biologinen torjunta aloitettiin toukokuussa 2011, jolloin alueelle levitettiin noin 210 miljoonaa sukkulamatoa. Sukkulamatojen toimivuudesta Yterissä ei ole vielä takuuarmaa näyttöä, vaikkakin niiden toimivuudesta on jo tehty ensimmäisiä positiivisia arvioita. Toivottavaa onkin, että pistiäiskanta saadaan kuriin, jotta Yterinsantoja ympäröivät mäntymetsät saadaan suojeltua.

Pistiäiset eivät suoranaisesti vaikuta Yyterin tapahtumatuotantoon, mutta jo suoritettut ja vielä tulevaisuudessa tehtävät avohakkuut ja jatkuva pistiäisvaara saattavat tulevaisuudessa vaikuttaa suotuisasti esimerkiksi uuden infrastruktuurin, kuten lisäparkkipaikkojen ja huvialueiden, rakentamiseen Yyterinsantojen läheisyyteen.

Dyynien kosteat painanteet

Dyynien kosteat painanteet (kartta 5 s. 13) ovat dyynien väleihin muodostuneita kosteita painanteita, joissa pohjaveden pinta on lähellä painannetta. Painanteet ovat hyvin ravinteikkaita ja siksi niissä esiintyy monimuotoista sammal- ja heinäkasvillisuutta. Kosteita painanteita on Yyterissä määrällisesti vain kuusi kappaletta. Ne on arvioitu erittäin uhanalaisiksi, koska niiden määrä on valtakunnallisesti hyvin vähäinen.

Tapahtuman mahdolliset vaikutukset dyynityyppiin: Kosteita painanteita esiintyy alueella hyvin vähän ja ne sijaitsevat alueilla, joissa tapahtuu todennäköisesti vain vähän satunnaista läpikulkua.

Muut dyynityypit

Yllä on esitetty Yyterinsantojen yleisimmät ja opinnäytetyön kannalta tärkeimmät luontotyypit. Tämän lisäksi Yyterin Natura -alueen suojeltuihin dyynityyppeihin kuuluvat vedenalaiset hiekkasärkät, vaihettumissuot ja rantasuot, lehdot sekä metsäluhdut. Jätän nämä erikseen käsittelemättä, koska kyseisiä dyynityyppejä ei löydy varsinaiselta tutkimusalueeltani.

4.2 Deflaatioalueet

Yyterinsannoilla on paljon potentiaalista maa-alaa tapahtumajärjestämiselle. Suurin tällainen yksittäinen alue on rannanpuoleinen tasainen hiekkarantakaistale kokonaisuudessaan. Pituutta kyseisellä rantakaistaleella on noin 700 metriä ja leveyttä eri kohdista mitattuna 20-55m. Tutkimusalueella on myös sellaisia tapahtumajärjestämiseen sopivia alueita, joista käytetään nimitystä deflaatioalue. Deflaatioalueet ovat vuosikymmenien voimakkaan tallaamisen seurauksena syntyneitä alueita, jotka eivät sisällä luonnonsuojelun kannalta tärkeitä luontoarvoja. Alueet ovat syntyneet kun kasvipeite

on tallauksen seurauksena rikkoontunut eikä alueelle ole päässyt lentohiekan vaikutuksesta muodostumaan uutta pysyvää kasvillisuutta.

Tutkimusalueeni eli Surfkeskuksen, Top Campingin ja Yyteri Beach lomakylän välisen alueen kuuluneimmat deflaatioalueet on merkitty karttaan numero 6 sivulla 17. Deflaatio on voimakkainta Kylpylähotellin edustalla, uimarannan tuntumassa, uimamontun ympäristössä sekä etelässä nudistirannan ja Yyteri Beach -lomakylän alueella. Deflaatio kuuluu myös luonnontilaisille dyynirannoille, mutta se lisääntyy voimakkaan kulutuksen seurauksena.

Deflaatioalueet ovat alueina hyviä tapahtumajärjestämiselle, koska ne eivät sisällä tärkeitä luontoarvoja eivätkä tämän vuoksi ole luonnonsuojelun kannalta merkittäviä. Deflaatioalueiden osalta luonnonsuojelijat kiistelevät kuitenkin siitä, pitäisikö kyseisten alueiden käyttöä rajoittaa, jotta alueita voitaisiin alkaa ennallistamaan takaisin luonnontilaansa. Yyterissä tätä ennallistamista ei ole vielä ainakaan aloitettu.

Kartta 6. Tutkimusalueen deflaatioalueet. (Kartan piirtänyt Jussi Stenroos käyttäen karttapohjana Tuija Nýlenin Yyterin Natura –luontotyyppiopasta vuodelta 2009.)

5 TAPAHTUMAJÄRJESTÄMINEN PROSESSINA

Tapahtumajärjestäminen on kolmivaiheinen prosessi. Nämä vaiheet ovat tapahtuman suunnittelu, järjestäminen ja jälkitoimenpiteet. Tapahtumajärjestäminen on aina myös prosessi, josta on löydettävissä selkeä alku ja loppu. Vaikka tapahtumasta muodostuisi monivuotinen ja seuraavan vuoden tapahtuman järjestelyt käynnistyisivät päällekkäin vanhan tapahtuman jälkitoimien kanssa, tulee edellisen vuoden projekti jossain vaiheessa päätökseen.

Tarkkaa minimiaikaa tapahtuman suunnittelulle on mahdotonta määrittellä, mutta tässäkin pätee vanha viisaus ”valmiiksi suunniteltu on puoliksi tehty”. Tapahtuman suuruusluokasta riippuen järjestelyt on syytä aloittaa jopa jo vuosia ennen h-hetkeä. Tapahtumajärjestäjä ei tosin todennäköisesti koskaan tule saamaan Elinkeino- Liikenne- ja Ympäristökeskukselta lupaa sellaisen kokoluokan tapahtuman järjestämiseen Yyteriin, joka vaatisi vuosien ennakkojärjestelyt. Kokoluokasta riippumatta kannattaa olla ajoissa liikkeellä, sillä suositut artistit, tilat, laitteet ja rakennelmat voivat jäädä myöhäisen varausajankohdan vuoksi saamatta. Liian lyhyt valmistelu aika aiheuttaa myös sen, että tapahtuman toteutuksesta ja laadusta joudutaan tinkimään eikä kaikkia vastoinikäymisiä pystytä huomioimaan. Hätiköiden valmisteltu tapahtuma ja liian pienet resurssit aiheuttavat usein toteutukseltaan huonon tapahtuman.

5.1 Tapahtuman suunnittelu

Tapahtuman suunnitteluvaiheeseen kuuluvia työvaiheita;

Projektin käynnistys

- tapahtuman ”idean” määrittäminen
- projektipäällikön valinta
- ydinorganisaation luominen ja heidän vastualueidensa määrittely
- ”idean” päälle runko tapahtuman oheispalveluista
- henkisten ja fyysisten resurssien määrittely

Tavoitteiden määrittäminen

Tausta – ja esiselvitykset

Toteutussuunnitelma

- toteutusvaiheet
- aikataulu

- tehtäväluettelo
- riskianalyysi

Budjetointi ja talouden seuranta

- talousarvio
- sponsorointi
- kustannusten hyväksymismenettely
- kustannusseuranta

Ohjaussuunnitelma

- kokoussuunnitelma
- tiedottaminen
- laadunvarmistus

Suunnitteluvaiheen alussa on tapahtuman kokoluokasta riippumatta muodostettava ydinorganisaatio, joka on päävastuussa tapahtuman järjestelyistä. Tämän organisaation on syytä olla tiivis ja heidän on tultava hyvin toimeen toistensa kanssa, sillä he ovat pitkälti vuorovaikutuksessa keskenään suunnittelun ja tapahtuman aikana. Ydinorganisaation tulee olla hyvin perillä kunkin henkilön työpanoksesta ja henkilöiden käytettävissä olevista henkisistä ja fyysisistä resursseista, jotta pystytään varmistamaan jokaiselle ryhmän jäsenelle oikein mitoitettu työtaakka. Tehtävät tulee jakaa ryhmän jäsenille hyvin selkeästi jo suunnittelun alkuvaiheessa, jotta tapahtuman lähestyessä ei synny tilannetta, että jokin asia olisi jäänyt kokonaan hoitamatta huolimattoman tehtävienjaon vuoksi.

Ydinorganisaation lisäksi tapahtuma tarvitsee aina henkilön, joka on päävastuussa koko tapahtuman järjestelyistä. Tämä henkilö kulkee yleensä nimellä tapahtumakoordinaattori, projektipäällikkö tai vastaava. Projektipäällikön oikea valinta on tapahtuman onnistumisen kannalta äärettömän tärkeää. Hänen vastuullaan on koordinoida eri projektiryhmiä sekä varmistaa, että tapahtuman järjestelyt etenevät aikataulun mukaisesti. Projektipäällikkö on lopulta vastuussa koko tapahtuman onnistumisesta.

Organisaation muodostamisen jälkeen on syytä tehdä edellä mainitut projektin käynnistämisen vaiheet. Hyvä toteutussuunnitelma realistisine aikatauluineen auttaa käsittämään, miten tapahtuma oikeasti toteutetaan. Hyvä tapahtumatuottaja ymmärtää, että kaikkea ei pidä eikä kannata tehdä itse. Usein tapahtumajärjestäjä keskittyy pelkän pääpalvelun tuottamiseen ja hankkii oheistuotteet ja fyysisen toteutuksen ulkopuolisista yrityksistä. Omat resurssit kannattaa miettiä realistisesti ja tehdä tarkka rajanveto sille, mitä organisaatio pystyy itse tekemään ja mitkä palvelut on kannattavinta os-

taa ulkopuolisilta toimijoilta. Oma neuvoni on, ettei kannata lähteä tekemään itse sellaisia asioita, joita ei osaa ja joista ei ole aiempaa kokemusta. Uusien aihealueiden opettelu ja toteutus vie amattööriltä turhaa aikaa ja vaivaa, jonka järjestäjä olisi voinut käyttää hyödyksi niissä töissä, joista löytyy omaa tietotaitoa.

Riskianalyysin tekemiseen kannattaa käyttää aikaa, koska hyvin valmisteltu riskianalyysi voi antaa vastaukset jopa lähes kaikkiin suunnitteluvaiheen työvaiheisiin ja ongelmakohtiin. Analyysi voi olla hyvin vapaamuotoinen, mutta etenkin suuremmissa tapahtumissa kannattaa käydä läpi kaikki seuraavat riskityypit (listassa on paljon asioita, jotka saattavat tapahtuman suunnitteluvaiheessa vaikuttaa turhilta, mutta kokemuksesta voin kertoa, että valtaosa näistä ongelmista tulee esille ennen projektin päätöstä);

Ympäristöriskit

- Alueen ennallaan säilyttäminen/ muutostarpeet tapahtumaa varten
- Sääolosuhteiden vaikutus tapahtumaan
- Jätehuollon toimivuus

Tapahtuman vastustus

- Lainsäädännölliset seikat
- Alueen suojeluarvot (historialliset kohteet ja rakennukset, luonto, eliöstö)
- Lähialueen asukkaat ja yrittäjät

Asiakasriskit

- Asiakkaiden määrä (toimintasuunnitelma sekä liian pienestä & suuresta kävijämäärästä)
- Asiakassegmentointi (ikä, koulutus, tulotaso, sukupuolijakauma → vaikuttavat tapahtuman markkinointiin)
- Asiakasvirran liikkuvuus ja majoittuminen

Sopimusriskit

- Epäselvät sopimukset
- Lisävaatimukset
- Asiakkaat ja kuluttajansuojalaki

Toimitusmuutokset

- Sopimuskumppanin luotettavuus

Aikataulutus

- Toimitusajat (etenkin kesälomat ja mahdolliset lakot)
- Haluttujen artistien, tarvikkeiden ja laitteiden saatavuus

- Toimintojen pysyminen aikataulussa sekä toimenpiteet aikataulun pettäessä
- Sopimukset ja luvat
- Resurssiriippuvuuksien huomioiminen

Henkilöstö

- Tarvittavan henkilöstön määrä, laatu ja henkilöstön saanti
- Työt ja vastuunjako
- Vapaaehtoistyöntekijät (luotettavuus ja motivaatio)
- Henkilöstön poissaolot ja mahdollinen vaihtuvuus

Taloudelliset riskit

- Oman maksuvalmiuden mahdolliset hetkelliset ongelmat
- Tappiontakausta
- Omarahoituksen ja tukien riittävyys
- Käteisvarojen säilytys ja kuljetus tapahtumassa (varkaudet)
- Verotus ja vakuutukset

Tekniikka ja logistiikka

- Raskaan kaluston tuonti ja poisvienti alueelta
- Logistiikkaan ja tekniikkaan liittyvät luvat
- Tekniset laitteet ja niiden toimivuuden takaus koko tapahtuman ajan
- ääni-, valo- ja pyrotekniikka, sähkön saanti, Internet-kaapelit
- Etäisyyksien, luonnonolojen ja sabotoinnin vaikutus tekniikan toimintaan
- Varaosat ja huolto
- Käymälöiden toiminta, riittävyys, huolto ja tyhjennys

Turvallisuus

- Liikenne, pysäköinti ja majoittuminen
- Aidat, poistumistiet, ennakoidut turvallisuustilanteet
- Yleinen turvallisuus

Järjestyksenvalvonta

- Ensiapu
- Tuontirajoitukset (terävät esineet, alkoholi..)
- VIP – vieraiden ja artistien turvallisuus

Tiedotus

- Tiedotuskanavien valinta (tiedotuksen reagointinopeus, reklamaatiot, hätätilanteet)
- Media, asiakkaat ja sidosryhmät
- Tiedotuksen hoitaminen tapahtuman aikana (yllättävät muutokset, hätätilanteet)

5.2 Budjetointi

Tapahtumien rahoituspohja on usein melko heikko johtuen tuottojen kausiluontoisuudesta. Tapahtumatuottajalla saattaa tulla vastaan hetkittäisiä maksukyvyttömyyskausia, kun yritys on kiinnittänyt suuren summan rahaa tuotantokuluihin kuten artistipalkkioihin ja alueelle tehtäviin rakenteisiin, vaikka lippu- ym. tuloja ei vielä tuossa vaiheessa virtaakaan omaan kassaan.

Kokemuksesta tiedän, kuinka hankalaa tapahtumien budjetointi on, koska tapahtuman lopullisia tuloja ja menoja on suunnitteluvaiheessa hyvin vaikea ennustaa. Kesätapahtumien tuloihin ja kävijämääriin vaikuttavat muun muassa sääolosuhteet, muut samanaikaiset tapahtumat ja ihmisten viime hetkeen saakka muuttuvat vapaa-ajanviettosuunnitelmat. Tuloja pystyy jokseenkin sitomaan ennakoon myydyillä tapahtumalipuilla, mutta yleensä kaikkia lippuja ei saada enakkoon myytyä. Enakkoon myydyt liput sitouttavat kävijöitä osallistumaan suuremmalla todennäköisyydellä tapahtumaan kuin sellaisia henkilöitä, jotka ostavat lippunsa vasta tapahtumapaikalta.

Tapahtumaa ennen, sen aikana ja jälkeen tulee paljon sellaisia yllättäviä kuluja, joita ei ole osattu budjettia tehdessä ajatella. Tämän vuoksi on mielestäni hyvä laskea budjettiin tällainen ”extra” rahasto ylimääräisiä menoja varten. Rahaston suuruus riippuu paljolti tapahtuman luonteesta, mutta tällaisen puskurirahaston arvon olisi hyvä olla suuruudeltaan ainakin noin 10 % tapahtumatuotannon budjetista. Tällaiset yllättävät kulut muodostuvat pitkälti viime hetken ostoista sekä tapahtuman aikana muodostuvista ylimääräisistä materiaali- ja työntekijäkustannuksista.

Tapahtumatuotannon toimialassa tämän hetken suurimpana ongelmana ovat alati kasvavat tuotantokustannukset sekä artistien nousevat keikkapalkkiot. Tapahtumien tuottamisessa katteet jäävät usein liikevaihtoon nähden todella pieniksi. Yyterissä kannattaa budjetoinnissa huomioida paikan hankalasta sijainnista aiheutuvat tuotannolliset lisäkustannukset. Ylimääräisiä tuotantokuluja muodostuu lähinnä rannan vaikeasta saavutettavuudesta ja infrastruktuurin puutteellisuudesta. Esimerkiksi huoltoliikenne ja rakenteiden toimittaminen rannalle vaativat lisäjärjestelyjä dyynien kulumisen ehkäisemiseksi. Lisäksi rannalle on rakennettava sähkötekniikka sekä kaikki kiinteät rakennelmat kuten vessat ja lavarakenteet kokonaisuudessaan. Alue on myös pinta-alaltaan erittäin laaja. Alueen rajaaminen on siis hankalaa ja vaatii paljon aitakilometrejä sekä runsaasti järjestyksenvälvojiä tapahtuman ajaksi.

Budjetin laatimista helpottava suuntaa antava meno- ja tuloerälista tapahtumajärjestäjälle;

Tapahtuman menoeriä;

- tilavuokrat (esim. toimisto, tapahtumapaikka, varasto)
- vuokralaitteet (esim. sähkölaitteet, myyntikojut, radiopuhelimet, aidat, lavarakenteet)
- ostettavat ulkopuoliset palvelut (esim. vessa- ja jätehuolto, äänentoisto, valotekniikka, turvallisuuspalvelut, vuokratyövoima)
- oman henkilöstön palkat +palkkojen sivukulut
- mainostus ja markkinointi (mm. graafikon työ, painokulut, postitus, mainospaikkakulut)
- tiedotus (sisäinen sekä asiakkaat ja yhteistyökumppanit)
- artistien palkkiot
- Teosto & Gramex (perivät tapahtumassa soitetusta musiikista tekijänoikeusmaksuja)
- kuljetukset ja majoitukset
- somisteet, palkinnot ja kiitoslahjat
- myyntituotteet, ruoka- ja juomaostot
- bensat, puhelinkulut, toimistotarvikkeet ym.
- mahdolliset suuret investoinnit (suuret investoinnit kannattaa merkitä kirjanpitoon poistoina, jolloin investoinnista muodostuvat kulut jaetaan useammalle tilikaudelle)
- luvat ja vakuutukset
- oppaat, opasteet, rannekkeet, näkyvyyselementit tapahtumassa

Tapahtuman tuloeriä;

- lipunmyyntitulot
- tuotemyynti & ruoka- ja juomamyynti
- avustukset (valtio, kunnat, EU, yksityiset)
- myyntipaikat ja tuotepromootiot
- sponsorointi
- muut tuotot

5.3 Markkinointi

Tapahtuman markkinointi on syytä aloittaa heti projektin alkuvaiheessa. Markkinointi ja etukäteen suoritettu myyntityö ovat tärkeässä osassa kävijämäärän maksimoimiseksi ja lipunmyynnin käyntiin saamiseksi sekä potentiaalisten asiakkaiden mielenkiinnon ylläpitämiseksi.

Tapahtuma-alueen asukkaat ja paikalliset yrittäjät kannattaa huomioda heti suunnittelun alkuvaiheesta saakka ja heidät on syytä pitää ajan tasalla tapahtuman järjestelyistä. Esimerkiksi Yyteri BeachFutiksen järjestelyissä oli käytäntönä pitää asukastiedotustilaisuus Yyterin alueen asukkaille aina kaksi kertaa vuodessa ennen tapahtumaa. Tilaisuuksissa käytiin läpi asukkaita koskevia käytännön järjestelyitä ja asukkaat saivat tilaisuuksissa kertoa omia mielipiteitään ja kehitysehdotuksia tapahtuman järjestelyihin liittyen. Tilaisuudet olivat hyvä tapa lähestyä alueen asukkaita ja ottaa heidän mielipiteensä huomioon tapahtuman suunnittelussa. Suotavaa olisi lisäksi huomioda paikallisia asukkaita mahdollisuuksien mukaan jakamalla heille vaikkapa ilmaisia lippuja tapahtumaan.

5.4 Tapahtuman toteutus

Tapahtuman toteutus on se vaihe, kun pitkään hiotut suunnitelmat testataan käytännössä. Monet suunnitelmat, jotka ovat näyttäneet paperilla hyvältä, eivät välttämättä toimikaan käytännössä. Ihmiset ovat nimittäin hyvin arvaamattomia käytöksessään varsinkin festivaaleilla, joissa käy toteen vanha sananlasku ”porukassa tyhmyys tiivistyy”. Festivaaleilla alkoholinkulutus on runsasta ja tämä tunnetusti yllättää ihmisiä kaikenlaisiin hullutuksiin. Ryhmäpaine tekee lisäksi sen, että ”kyllä minäkin voin tehdä noin jos tuo toinenkin tekee.”

Väkimäärä saattaa yllättää tapahtumajärjestäjän. Tällainen tilanne on mahdollinen etenkin silloin, kun tapahtuma-alueelle on vapaa pääsy eikä lippuja alueelle myydä ennakoon. Tällaisessa tapauksessa järjestelyt tulevat olemaan monelta osin riittämättömät. Hyvänä esimerkkinä vuoden 2010 Yyteri BeachFutis – tapahtuma, jonka oletettu kävijämäärä ylittyi kauniin aurinkoisen viikonlopun vuoksi vajaalla 30 000 kävijällä. Suunnitelmat oli tehty 50 000 kävijälle ja tuolle kävijämäärälle kyseiset järjestelyt olisivat olleet riittävät. Odotetun kävijämäärän raju ylitys aiheutti muun muassa sen, että parkki- ja majoitustilat loppuivat kesken, liikenne takkusi eikä linja-autoja ollut liikenteessä tarpeeksi. Yyterissä oli liian vähän siivoojia, järjestysmiehiä ja vessoja kävijämäärään nähden. Nämä asiat yhdessä aiheuttivat luonnollisesti tapahtumavieraille negatiivista mielikuvaa tapahtumasta. Tällaisessa tilanteessa tapahtumajärjestäjällä ei ole muuta mahdollisuutta kuin pyrkiä minimoimaan järjestelmän puutteellisuudesta aiheutuvat haitat, sillä tapahtuman alkamisen jälkeen ollaan pitkälti kävijäkunnan ja suunniteltujen järjestelyjen armoilla. Tapahtuman aikana ei enää ehditä tekemään suuria rakenteellisia uudelleenjärjestelyjä. Viimeisten vieraiden lähdettyä alkaa purkuvaihe, joka on usein ajallisesti nopeampaa ja tehokkaampaa kuin rakennusvaihe.

Projektin toteutusvaiheen onnistuminen on mittapuuna niin projektipäällikön kuin koko organisaation onnistumisesta omissa tehtävissään. Projektipäällikkö on loppupeleissä se, joka vastaa koko tapahtuman kulusta. Projektipäällikön tulee olla vapaana, jotta hän pystyy tarkkailemaan tapahtuman sujumista jumiutumatta pieniin yksityiskohtiin. Hän ei voi sitoa itseään mihinkään tiettyyn toimintaan, vaan hänen pitää olla vapaana jotta hän voi keskittää ajatuksensa mahdollisten suurten ilmenevien ongelmien ratkaisemiseen. Jokaisen tapahtumaan osallistuvan työntekijän on tiedettävä esimiehensä, jolle raportoida tapahtumista. Jokaisen ryhmän päällikkö on vastuussa omasta vastuualueestaan ja hänen vastuullaan on myös päättää mitkä asiat ovat niin tärkeitä, että niistä on ilmoitettava projektipäällikölle.

Henkilöstön eri tasojen on tärkeää osata erottaa merkittävät ja merkityksettömämmät ongelmat. Pienet ongelmat, jotka eivät välttämättä vaikuta tapahtuman sujuvuuteen tai osallistujien tyytyväisyyteen, on hyvä jokaisen työntekijän hoitaa itsenäisesti ja ilmoittaa esimiehelleen vasta suuremmasta ongelmasta. Tapahtuman aikana yhteystietojen merkitys korostuu, sillä esimerkiksi yleisöesitteissä ei tule olla ensimmäisenä projektipäällikön yhteystietoja, koska muuten hänelle ei jää vapaata hetkeä hoitaa tärkeitä asioita.

Tapahtuman aikana on pidettävä yhteyttä eri viranomaistahoihin. Poliisi, pelastus-, ympäristö- ym. viranomaiset ovat mukana yleensä koko tapahtuman ajan ja heidät on pidettävä ajan tasalla tapahtuman kulusta. He myös ilmoittavat tapahtumajärjestäjälle välittömästi havaitsemistaan puutteista ja parannustarpeista. Poliisilla on lisäksi valta keskeyttää koko tapahtuma, mikäli he kokevat tapahtumassa yleisen järjestyksenpidon mahdottomaksi tai mikäli he kokevat työntekijöiden ja festivaalivieraiden olevan jollain tavalla vaarassa. Tapahtuman pakkokeskeytys on kuitenkin niin äärimmäinen teko, etteivät viranomaiset ryhdy sellaiseen kuin erittäin painavista syistä johtuen.

Vaikka tapahtuma olisi järjestetty kuinka hyvin, ei tapahtuman aikaisilta yllätyksiltä välttyä koskaan. Artisti sairastuu viime hetkellä, saniteettitilojen määrä ei ole riittävä, ruoka tai alkoholi loppuu kesken, ääni- ja valotekniikka pettää tai luonnonvoimat sekoittavat koko tapahtuma-alueen. Edelliset esimerkit ovat kaikki tapahtuneet pelkästään Porissa järjestetyissä viime vuosien suur tapahtumissa. Nämä esimerkit ovat suurimpia negatiivisia sattumuksia Porin suur tapahtumissa, mutta tapahtumissa tulee vastaan koko ajan myös pieniä yksittäisiä yllätyksiä. Ennakoinnilla pystytään vastaamaan suurimpaan osaan näistä yllätyksistä, mutta suuret ihmismassat, säätilat, tekniikka ja infrastruktuuri saavat aikaan myös paljon ennakoimattomia yllätyksiä.

5.5 Jälkitoimenpiteet

Tapahtuman päätyttyä ja kävijöiden lähdettyä pidetään yleensä tapahtuman työläisille ”karonkka” eli kiitosjuhla. Se voidaan järjestää heti tapahtuman päätyttyä tai muutaman viikon kuluttua siitä. Tarkoituksena on kiittää kaikkia työntekijöitä työpanoksesta kyseisessä tapahtumassa.

Reklamaatiot ja palautteiden kerääminen kuuluvat jälkitoimenpiteisiin. Vaikka tapahtumakävijät olisivat pääsääntöisin tyytyväisiä tapahtumaan, on joukossa aina henkilöitä, jotka eivät ole olleet kokonaisuuteen tyytyväisiä. Palautetta on hyvä kerätä, koska sieltä voidaan saada hyviä vinkkejä seuraavan tapahtuman järjestelyihin. Reklamaatiot on hyvä käsitellä pikaisesti, jotta tyytymättömille asiakkaille jää kuva, että heidät on huomioitu ja että palautteet on otettu todesta.

Jälkimarkkinointi on syytä aloittaa heti tapahtuman jälkeen. Jälkimarkkinointitoimenpiteisiin kuuluvat kiitoskirjeet, yhteistyökumppanien muistamiset ja informointi seuraavan vuoden tapahtumasta. Yhteistyökumppaneiden kanssa kannattaa pitää tapahtuman jälkeinen palaveri, jossa käydään läpi tapahtuman kulku ja tapahtumajärjestäjän sekä yhteistyökumppanien mielipiteet tapahtuman onnistumisesta molempien osapuolien näkökulmasta.

Raha-asiat tulee hoitaa kuntoon heti tapahtuman jälkeen. Työntekijöiden palkat sekä muut tapahtumanaikaiset kulut on maksettava heti tapahtuman loputtua, jotta ne eivät jää roikkumaan tulevaisuuteen. Kaikki rahaan liittyvät asiat on hoidettava huolella kaikissa tapahtumatuotannon vaiheissa. Tilitoimistoa kannattaa käyttää apuna yrityksen kirjanpidon hoidossa. Tapahtuman aikana on syytä käyttää valtuutettua käteisen rahan kuljetukseen erikoistunutta yritystä rahojen siirtämisessä tapahtuma-alueella ja niiden poiskuljetuksessa.

Tapahtumasuunnittelun alkuvaiheessa muodostettu ydinorganisaatio on syytä ottaa palaveriin viimeistään, kun jälkitoimenpiteet alkavat olla jokaisen ryhmän jäsenen osalta kunnossa. Tällöin voidaan käydä avoin keskustelu koko projektista eli suunnittelusta, toteutuksesta ja jälkitoimenpiteistä. Keskustelussa voidaan avoimesti keskustella onnistuneista sekä epäonnistuneista asioista ja yhteisesti pohtia seikkoja, joiden vuoksi jokin asia meni hyvin ja toinen asia huonosti. Samalla voidaan sulkea kyseinen tapahtuma projektipäällikön johdolla ja aloittaa puhtaalta pöydältä seuraavan vuoden tapahtuman suunnittelu.

6 ALUEEN PALVELUT JA PALVELUNTARJOAJAT

Yyterinsantojen läheisyydessä on paljon majoitus- ja ravitsemuspalveluita sekä ympärivuotisia harrastemahdollisuuksia. Alla lista lähialueen palveluista ja palveluntarjoajista yhteystietoineen.

Majoituspalvelut

Majoitustyyppi	Yhteystiedot	Etäisyys Yyterinsannoilta	Kuvaus
Hotelli+ kylpylä	Yyterin Kylpylähotelli Sipintie 1, 28840 Pori Puh. (02) 628 5300 vastaanotto@yyterinkylpylahotelli.fi www.yyterinkylpylahotelli.fi	0,1 km	Viihtyisä hotelli, jonka yhteydessä on kokous- ja kylpyläpalveluita. Sopii myös lapsiperheille ja liikuntarajoitteisille.
Hotelli	Mäntyluodon Hotelli Merisatamantie 2, 28800 Pori Puh. (02) 637 0779 info@mantyluodonhotelli.fi www.mantyluodonhotelli.fi	5 km	Vanha Jugendrakennus palvelee sekä yksityis- että yritysasiakkaita. Hotellissa on 12 huonetta.
Leirintäalue/ Lomakylä	Top Camping Yyteri Yyterinsantojentie, 28840 Pori Puh. (02) 6245 700 topcamping@yyteri.fi www.yyteri.fi/camping	0,3 km	Mökki-, telta- ja asuntovaunupaikkoja Yyterinsantojen välittömässä läheisyydessä.
Lomakeskus	Yyteri Beach Lomakeskus Hiekkarannantie 189, 28800 Pori Puh. (02) 624 4188 info@yyteribeach.fi www.yyteribeach.fi	0,5 km	Korkeatasoista mökkiasumista lähellä Yyterinsantojen eteläpäättä. Myös asuntoautopaikkoja. Mahdollisuus ostaa mökkejä.
Leirintäalue	Siikaranta Camping Reposaaren maantie 1070, 28900 Pori Puh. (02) 638 4120 info@siikarantacamping.fi www.siikarantacamping.fi	13 km	Luonnonläheinen leirintäalue, joka sijaitsee Reposaaren tuntumassa. 18 mökkiä, 210 leirintäpaikkaa ja 80 sähköpaikkaa asuntoautoille.
Lomahuoneistot	Aamuhuoneistot Yyteri Juhanintie 2-4, 28840 Pori Puh. 044 203 1844 varaukset@aamuhuoneistot.fi www.aamuhuoneistot.fi	1,5 km	12kpl kunnostettuja 4-8 henkilön kerrostalohuoneistoja Kaanaassa palveluiden läheisyydessä.
Matkakoti	Matkustajakoti tiira Santojentie 9, 28840 Pori Puh. (02) 638 3792	1,6 km	Perustasoinen matkakoti Kaanaassa palvelujen läheisyydessä. 17 vuodetta, suihkut ja wc käytävällä.
Matkakoti	Yyterin Kievari Yyterinsantojentie 10 A, 28840 Pori Puh. (02) 638 3922 www.vapaalle.com/yyterinkievari	0,4 km	Kotipihamiljöön aivan rannan tuntumassa. Avoinnna ympäri vuoden.

Ravitsemuspalvelut

Tyyppi	Yhteystiedot	Etäisyys Yyterinsannoilta	Kuvaus
Ravintola	Yyterin Kylpylähotellin Seaside Restaurant Sipintie 1, 28840 Pori Puh. (02) 628 5300 vastaanotto@yyterinkylpylahotelli.fi www.yyterinkylpylahotelli.fi	0,1 km	Tarjolla tasokkaita ja monipuolisia ravitsemuspalveluita. À la Carte, Viinilista, Häämenu, Illallismenut ym.
Baari/ Kahvila	Bikini Bar 0500 538 842	0 km	Rantaravintola keskellä Yyterinsantoja.
Kahvila/ Ravintola	Top Camping Yyterin Kahvilaravintola Ulappa Yyterinsantojentie, 28840 Pori Puh. (02) 6245 700 topcamping@yyteri.fi www.yyteri.fi/camping	0,3 km	Maittava aamupala ja kotiruokalounas. Ravintolassa A-oikeudet. Kesäkauppa ravintolan yhteydessä.
Ravintola/ Karaokebaari	Ravintola Sininen Laguuni Yyterinsantojentie, 28840 Pori Puh. (02) 638 3919 ravintola@sininenlaguuni.fi www.sininenlaguuni.fi	0,3 km	Grilliruokaa ja pientä naposteltavaa. Perjantaisin ja lauantaisin on karaokeilta tai elävää musiikkia.
Ravintola	Ravintola Yyterin Dyyni Hiekkarannantie 189, 28800 Pori Puh. 050 5611 372 eeva.aaltonen.dyyni@gmail.com www.yyteribeach.fi/ravintola	0,5 km	A-oikeuksin varustettu ravintola, jossa järjestetään myös yksityis- ja yritystilaisuuksia.
Tilausravintola/ Kesäkahvila	Yyterin näkötorni Santojentie 4, 28840 Pori Puh. 040 558 8185 jarno.koskela@ohjelmamestarit.fi www.ohjelmamestarit.fi/torni.html	1,6 km	Tilausravintola Yyterin näkötorinissa 60m korkeudessa. Toimii kesäisin myös kahvilana.
Huoltoasema	Teboil Pori, Yyteri Mäntyluodontie 1470, 28800 Pori Puh. (02) 638 3032 www.teboil.fi	2,8 km	Kahvio, Rolls Express, Kotipizza ja Teboil Buffet. Lisäksi autohuolto ja autopesu.
Golfravintola	Yyterin Golf-Ravintola Karhuluodontie 85, 28840 Pori Puh. (02) 630 8323 www.yyterilinks.com	2,7 km	Yyterin Golfkentän päärakenuksessa sijaitseva ravintola.

Harrastukset/Aktiviteetit

Auringonotto Suosituimpia aktiviteetteja Yyterissä. Yyterinsantojen alueella käy eniten auringonpalvojia.	Avantouinti Top Camping Yyteri järjestää avantouintia talvisin kerran viikossa.	Day Spa Rentoutuspäivä Yyterin kylpylässä. Sisältää Buffetlounaan, kylpylän ja kuntosalin vapaan käytön sekä hoidon.	Frisbeegolf Yyterinsannoilla on 10-korinen rata, jonka erikoisuutena ovat runsaat korkeuserot ja tuuliset dyynit. Lähtöpaikkana rannan Bikini Bar.
Golf Yyteristä löytyy loistava 18-reikäinen golfrata. Rata sijaitsee noin 3km päässä Yyterinsannoista.	Grillaus Avotulen teko Yyterissä on sallittu vain sille osoitetuissa paikoissa! Grillauspaikkoja löytyy leirintä-alueilta sekä Yyterinsantojentien päästä Punaisen tuvan vierestä.	Hiihtäminen Yyteriin luodaan lumisina talvina hiihtolatu, jota pitkin on mahdollista hiihtää jopa Porin keskustaan saakka. Hiihtämiselle on runsaasti tilaa myös muualla Yyterin alueella.	Jousiammunta Ohjelmamestarit järjestää ohjattua jousiamuntaa ryhmille. Porin Jousiampujat käyvät lisäksi kesäisin Yyterin Motocrossradan maastossa ampumassa jousella.
Karaoke Yyterinsantojen päässä sijaitsevassa ravintola Sinisessä Laguunissa järjestetään karaokeiltoja pääsääntöisin yhdestä kahteen kertaan viikossa.	Koripallo Top Camping Yyterin leirintäalueelta löytyy koripallokenttä.	Kylpylä Yyterin Kylpylähotellin Kylpylä Merenneito tarjoaa kylpylän sekä kuntosalin käytön samalla kertamaksulla.	Laskettelu Yyterin dyynit ovat suhteellisen matalia lasketteluun, mutta sopivat hyvin esimerkiksi harjoitteluun. Dyynit ovat talvella myös suosittuja pulkkamäkiä.
Lenkkeily Alueella on 1,5km mittainen valaistu pururata. Maasto on myös hyvin tasaista ja sopii hyvin lenkkeilyyn.	Lentopallo Yyterinsannoilla on kaksi paikkaa, joihin on paalutettu lentopalloverkkojen kannattimet. Verkot ovat paikallaan kesäkaudella.	Lintubongaus Yyterin läheisyydessä on paljon suistomaastoa, jossa on runsaasti linnustoa. Tästä syystä alueella on myös paljon lintutorneja.	Luontopolut Preiviikinlahden aluetta kiertää yhteensä noin 20km pitkä luontopolku, jonka varrella on myös monia lintutorneja. Tutkimusalueeni pohjoispuolelta löytyy lisäksi Herrainpäivien luontopolku (1,2km).
Minigolf Yyteri Top Camping- leirinnästä löytyy minigolf-rata. Palloja ja mailoja vuokrataan leirinnän pääarakennuksesta.	Moottorirata Noin 3km:n päässä Yyterinsannoilta löytyy Porin Moottorikerho ry:n ylläpitämä moottorirata, jossa voi nauttia vauhdin huumasta enduron, motocrossin ja speedwayn parissa.	Mönkijääjelu Dyynialueella moottoriajoneuvoilla ajo on kielletty dyynien kuluminen ehkäisemiseksi! Ohjelmamestarit sen sijaan järjestävät mönkijääjeluja ryhmille ja yrityksille Yyterin lähimaastossa.	Naturistiranta Yyterinsantojen eteläpäästä löytyy laaja-alainen naturistiranta, jossa käy kesäkuukausina myös paljon ulkomaalaisia turisteja.
Rantajalkapallo Rannalla on metalliset maalitolpat valmiina rantajalkapalloilijoita varten.	Ratsastus Yyteristä löytyy kaksi erillistä hevostallia, jotka ovat Hevospankin Harrastetalli ja Ratsastuskoulu Castello.	Seinäkiipeily Ohjelmamestarit järjestävät seinäkiipeilyä yrityksille ja ryhmille Yyterin näkötorjissa vajaan 2km päässä Yyterinsannoista.	Surffaas Yyterinsannoilla sijaitseva Surf-keskus tarjoaa Pohjoismaiden parhaat puitteet purjelautailijoille.
Tennis Yyteri Beach- lomakylästä löytyy kaksi tenniskenttää. Palloja ja mailoja voi vuokrata samasta paikasta kenttävuokran yhteydessä.	Vesiliukumäki Yyterinsannoilla on vesiliukumäki, joka on avoinna kesäkausina. Liukumäkiin vaaditaan oma erillinen maksu.		

7 YLEISÖTILAISUUKSIEN LAINSÄÄDÄNTÖ

Tapahtuma on yleisötilaisuus, oli se sitten yksityinen tai yleinen. Kokoontumislaki (530/1999) määrittää yleisötilaisuuden tarkoittamaan yleisölle avoimia huvitilaisuuksia, kilpailuja, näytöksiä ja muita niihin rinnastettavia tilaisuuksia, joita ei pidetä yleisinä kokouksina. Laki ei koske julkisyhteisöjen järjestämiä virallisia tilaisuuksia eikä uskonnollisia tilaisuuksia kuten jumalanpalveluksia. Yksittäistapauksissa poliisi määrittelee voidaanko tapahtumaa pitää yksityis- vai yleisötilaisuutena.

Yleisötilaisuuden järjestämiseen liittyy monta lainsäädännöllistä seikkaa, jotka on aina selvitettävä tapahtumakohtaisesti viranomaisten kanssa. Tarvittavat viranomaisluvut, sopimukset ja viranomaisille tehtävät ilmoitukset ovat samanlaiset paikkakunnasta riippumatta, mutta ohjeistus ilmoitusmenettelyssä vaihtelee paikkakunnittain. Koska opas kohdistuu Yyterin tapahtumajärjestämiseen, keskityn lainsäädännössä Porin viranomaisten ohjeistuksiin.

Seuraavassa on listattuna tapahtumajärjestämisen keskeisin lainsäädäntö ja myöhemmissä kappaleissa lainsäädäntöä on pyritty avaamaan Yyterin tapahtumapaikan näkökulmasta. Tapahtumajärjestämisen lainsäädäntö on hyvin monimutkainen ja laaja enkä ole perehtynyt aiheeseen täydellisesti. Tästä syystä opas onkin lainsäädännön osalta monilta osin puutteellinen. Yleispätevän lainsäädännön kerääminen yhteen oppaaseen on muutoinkin hankalaa, ellei jopa mahdotonta, koska jokaisella tapahtumalla on omanlaisensa lainsäädännöllinen menettely.

Listaus tapahtumajärjestämisen keskeisestä lainsäädäntö (Muista tarkistaa viranomaisilta omaan tapahtumaasi vaadittavat luvat, ilmoitukset ja sopimukset!);

- Alkoholilaki 1143/1994
- Alkoholiasetus 1344/1994
- Elintarvikelaki 23/2006
- Jätelaki 1072/1993
- Kokoontumislaki 530/1999
- Koneiden turvallisuutta koskeva valtioneuvoston asetus (koneasetus) 400/2008
- Laki järjestyksenvalvojista 533/1999
- Laki kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta 75/2004
- Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta 309/2005

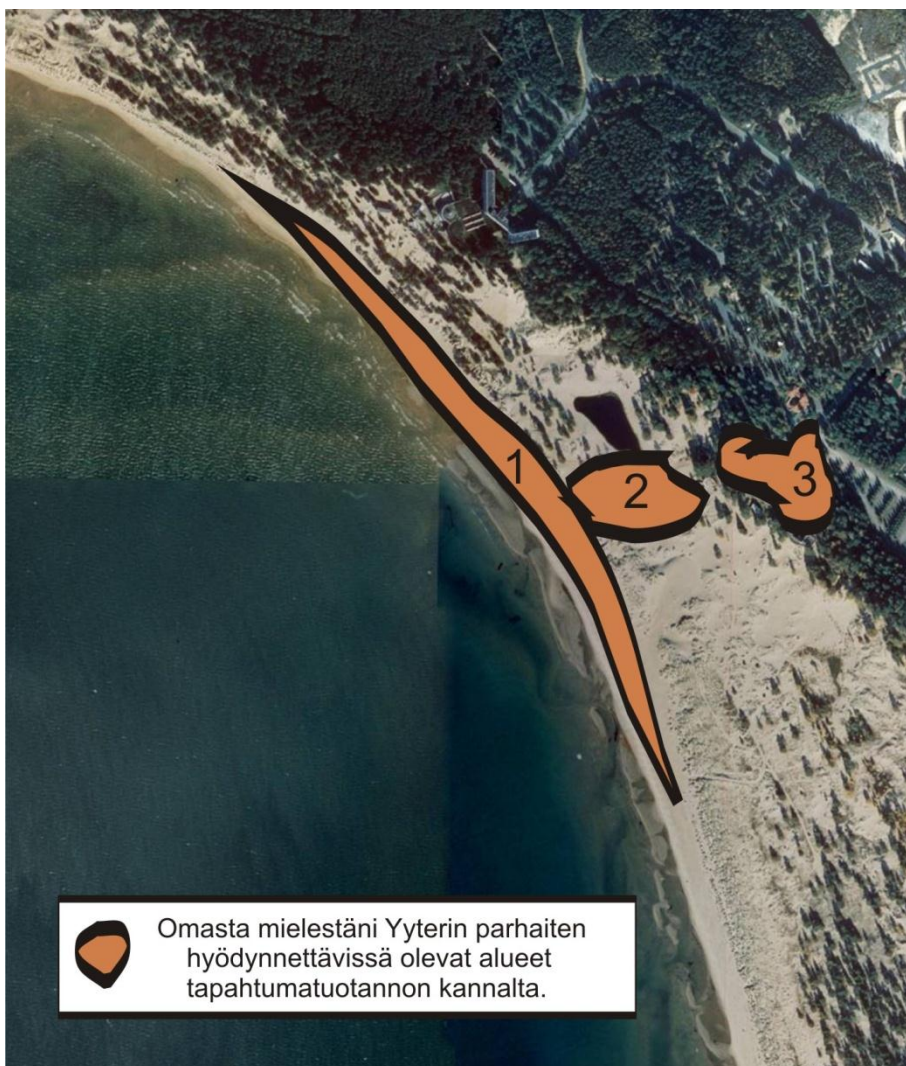
- Laki yksityisistä turvallisuuspalveluista 282/2002
- Luonnonsuojelulaki 1096/1996
- Maa- ja Metsätalousministeriön asetus eräiden elintarvikehuoneistojen elintarvikehygienias-
ta 28/2009
- Maankäyttö- ja rakennuslaki 132/1996
- Maankäyttö- ja rakennusasetus 895/1999
- Maastoliikennelaki 1710/1995
- Panostajalaki 219/2000
- Pelastuslaki 468/2003
- Pelastusasetus 787/2003
- Poliisilaki 531/1999
- Räjähdeasetus 473/1993
- Sisäasiainministeriön asetus poliisin voimakeinojen käyttämisestä 979/2004
- Sosiaali- ja Terveysministeriön asetus elintarvikkeiden myynnistä ulkotilassa sekä suurten
yleisötilaisuuksien hygieenisistä järjestelyistä ja jätehuollosta 731/2007
- Sosiaali- ja Terveysministeriön asetus suurten yleisötilaisuuksien hygieenisistä järjestelyistä
ja jätehuollosta 405/2009
- Terveysturvallisuuslaki 763/1994
- Tupakkalaki 693/1976
- Työturvallisuuslaki 738/2002
- Ulkoilulaki 606/1973
- Valtioneuvoston asetus elintarvikevalvonnasta 321/2006
- Valtioneuvoston asetus pelastustoimesta 787/2003

8 YYTERINSANTOJEN SOVELTUVUUS TAPAHTUMILLE

Oppaan tutkimusalue sijoittuu Yyterinsantojen alueella sijaitsevan Surfkeskuksen, Top Camping leirintäalueen ja Yyteri Beach lomakylän väliselle alueelle (kartta 4 s. 11). Valitsin kyseisen alueen tutkimusalueeksi, koska se on mielestäni soveltuvin paikka Yyterin ja lähialueiden tapahtumien järjestämiselle. Tapahtumatuotanto vaatii nimittäin toimiakseen tietynlaisen perusinfrastruktuurin ja riittävän laajan alueen ja tutkimusalueeni on ainoa paikka Yyterissä, jossa infrastruktuuri on edes

jossain määrin valmiina. Alueen lähistöllä on jonkin verran majoitus- ja parkkitilaa sekä ruokapaikkoja. Nämä ovat asioita, jotka tapahtumakävijä haluaa löytää tapahtuma-alueen läheisyydestä. Paikassa on lisäksi järjestetty monia suur tapahtumia ja näin varmennettu paikan soveltuvuus tapahtumille.

Olen jaotellut tutkimusalueeni kolmeen parhaiten tapahtumatuotantoon soveltuvaan alueeseen. Olen tehnyt aluejaon itse ja se perustuu lähinnä omiin kokemuksiini ja tietoihini Yyterin tapahtumajärjestämisen mahdollisuuksista ja rajoitteista. Olen eritellyt nuo alueet alla olevaan karttaan numero 7.

Kartta 7. Tutkimukseni mukaan tutkimusalueen parhaiten tapahtumajärjestämiseen soveltuvat alueet. Alue 1: Yyterinsantojen alue. Alue 2: Deflaatioalue. Alue 3: Punaisen Tuvan alue. (Kartan piirtänyt Jussi Stenroos käyttäen karttapohjana Tua Nýlenin Yyterin Natura –luontotyyppiopasta vuodelta 2009.)

Alue numero 1 pitää sisällään Yyterinsantojen tasaisen hiekkaranta-alueen kokonaisuudessaan merestä alkiovaiheen dyyneille saakka. Alueen pituus on noin 700m ja leveyttä sillä on 30 - 50m. Ranta soveltuu hyvin tapahtumatuotantoon, koska alue on tasainen eikä siellä ole rakennuksia, rakennelmia eikä puita tiellä. Alueella ei myöskään ole luonnonsuojelullista arvoa. Alueen ongelmana on kuitenkin se, että sinne on hankala päästä raskaan kaluston kanssa, koska dyynien läpi idästä ei saa tulla raskailla kulkuvälineillä. Kaluston kuljetuksen reitiksi jääkin pohjoinen rannan pää, mutta siellä maasto on hankalaa kuljettavaa raskaalle kalustolle. Suosittelenkin sijoittamaan raskasta kalustoa vaativat laitteistot ja rakennelmat mieluummin alueille 2 ja 3, koska niihin on helpommat kulkuyhteydet.

Numero 2 on lähes kokonaisuudessaan deflaatioaluetta, eli aluetta, jolla ei ole luonnonsuojelullisia arvoja jäljellä. Vuoteen 2010 saakka alueesta valtasi suuren osan 1980 – luvulla ruopattu vesimonttu. Vesimonttu täytettiin vuonna 2010 ja alue ennallistettiin tuolloin Porin kaupungin toimesta takaisin tasaiseksi hiekka-alustaksi. Alue on tasaista ja logistisesti helposti saavutettavissa, koska alueen numero 3 läpi kulkee soratie, jota pitkin pystyy tuomaan raskastakin kalustoa kyseiselle alueelle.

Alue numero 3 on Punaisen Tuvan alue. Alue on tasaista, mutta puustoista maastoa. Alue ei ole hiekkapohjaa, kuten alueet 1 ja 2, vaan se on kiinteää nurmi- ja asfalttialuetta. Alueelle on hyvät logistiset yhteydet ja sinne pystytään rakentamaan raskaitakin rakennelmia. Alueen vieressä on myös laaja parkkialue sekä valmis kunnallistekniikka (sähköt, viemärit, laajakaista). Alueella ei ole myöskään luonnonsuojelullisia arvoja.

Näiden kolmen alueen ulkopuoliset alueet kuuluvat Yyterissä pitkälti suojeltuihin alueisiin tai ne ovat epätasaisia ja vaikeakulkuisia eikä niiden läheisyyteen ole rakennettu kunnallistekniikkaa. Näistä syistä luokittelemani kolme aluetta soveltuvat parhaiten Yyterin tapahtumatuotantoon. Alueet ovat myös olleet käytössä jo aiemmissa Yyterin suurtapahtumissa, joissa ne on todettu toimiviksi tapahtumien järjestämisalueiksi.

Yyterin tapahtumatuotannossa kaiken suunnittelun ja toteutuksen on lähdettävä liikkeelle luontoarvojen kunnioittamisesta. Olen käsitellyt Yyterin Natura 2000 – luonnonsuojeluverkostoon kuulumisen ja sen merkityksen jo kappaleissa 4 ja 5. Tapahtumien lupamenettelystä sekä päätösten toimeenpanosta ja valvonnasta vastaa Yyterissä Varsinais-Suomen Elinkeino-, liikenne- ja ympäristö-

keskus (myöhemmin ELY-keskus), joka toimii ensisijaisena valvovana viranomaisena Yyterin tapahtumatuoannossa.

Mittakaavaltaan pienimuotoisten tapahtumien järjestämisestä Yyterissä ei tarvitse ilmoittaa ympäristöasioita valvovalle viranomaiselle eli ELY-keskukselle. Mikäli tapahtuman koko kuitenkin ylittää oletetulta kävijämäärältään sellaisen kynnyksen, jossa oletettavia kävijöitä on useita tuhansia, on syytä olla yhteydessä Varsinais-Suomen ELY-keskukseen ja kysyä heiltä lisäohjeita ja neuvoja etenkin dyynien suojelua koskevissa asioissa.

Mikäli tapahtuma kasvaa mittasuhteiltaan niin suureksi, että ELY-keskus katsoo siitä olevan mahdollista haittaa Yyterin luonnonarvoille, he pyytävät tuolloin tapahtumanjärjestäjää laatimaan ELY:lle kirjallisen puolueettoman tahon laatiman Natura-luontoselvityksen tapahtuman luontoon ja eliöstöön kohdistuvasta kuormituksesta. Luontoselvityksessä esille tuotavat asiat ovat aina tapahtumakohtaisia ja tämän vuoksi ELY-keskukseen on oltava aina yhteydessä asian tiimoilta. ELY:llä on oikeus käsitellä luontoselvitys puolen vuoden kuluessa sen saapumisesta. Tästä syystä mahdollinen tarvittava luontoselvitys on jätettävä hyväksyttäväksi hyvissä ajoin ennen tapahtumaa.

ELY-keskuksen voima valvovana viranomaisena on erittäin voimakas eikä sitä ole syytä aliarvioida. Tämän sai raskaasti huomata vuoden 2011 Yyteri BeachFutis – organisaatio, joka oli hakenut ELY-keskukselta lupaa järjestää jo perinteeksi muodostunut rantajalkapallotapahtuma Yyterissä. ELY-keskus ei myöntänyt lupaa järjestää tapahtumaa Yyterissä mittavista ennakkovalmisteluista ja suunnitelmista huolimatta. Muut viranomaiset eivät voineet myöskään myöntää lupaa tapahtumalle, koska viranomaistahojen on toimittava yhteistyössä keskenään.

Oy Semi Event LTD:n teettämässä Natura-selvityksessä odotetuksi kävijämääräksi oli asetettu viikonlopun aikana 30 000 henkilöä. ELY-keskus ei ottanut tapahtumalle antamassaan kielteisessä päätöksessä kantaa siihen, minkä suuruisia tapahtumia Yyterissä voidaan jatkossa järjestää. ELY-keskus antoi päätöksellään kuitenkin äänettömät suuntaviivat Yyterin alueen tulevien tapahtumien kokoluokalle. En pura kyseisen selvityksen sisältöä enkä ELY:n antamaa lausuntoa tämän tarkemmin, mutta selvitys ja päätös ovat saatavissa kokonaisuudessaan maksutta Varsinais-Suomen ELY-keskuksesta nimellä ”Yyteri BeachFutis 2011 Natura-luontoarvoselvitys”.

On syytä kuitenkin huomata, että ELY vastaa vain ympäristöön liittyvistä asioista eikä se suinkaan ole ainoa viranomaistaho, joka voi kieltää koko tapahtuman toteutumisen. En halua pelotella tulevia

tapahtumanjärjestäjiä aiheella, mutta mahdollisten tulevien tapahtumanjärjestäjien on mielestäni syytä ottaa huomioon viranomaisten valta valvovina viranomaisina etenkin suunniteltaessa suurta-
pahtumaa Yyteriin.

Seuraavissa luvuissa käsittelen tutkimusalueeni soveltuvuuden tapahtumatuotantoon teknisten ominaisuuksiensa (tietoliikenne, viemärointi ym.) sekä infrastruktuurillisten (pysäköinti, saniteettitilat ym.) seikkojen osalta. Monet alaluvuissa käsitellyt tekniset seikat pitää tutkia aina tapahtuma- ja tapahtumapaikkakohtaisesti. Tässä yhteydessä asiat on käsitelty vahvasti tapahtumapaikkapainotteisesti.

9 TEKNISET VALMIUDET

Teknisten valmiuksien (vesi- ja viemäriverkosto, sähkö ja kaukolämpö sekä tietoliikenneyhteydet) on syytä olla edes jossain määrin valmiina suunnitellussa tapahtumapaikassa. Mikäli ne ovat osana kunnallisia verkostoja asiaan kuuluvalla tavalla, on niihin hyvin helppo liittää omat liitännäiset ja saada näin tapahtumatekniikka toimimaan. Mikäli tekniset valmiudet ovat huonot, joutuu tapahtumajärjestäjä rakentamaan omia jatkoja pitkiäkin matkoja. Tästä koituu ylimääräisiä kuluja, jonka lisäksi rakennettu tekniikka on alttiina rikkoutumiselle sekä ilkeivallalle. Yyterissä kartoittamallani tapahtuma-alueella on kokonaisuutena ajateltuna melko hyvät tekniset valmiudet. Seuraavassa on käsiteltyä erikseen omina kappaleina kaikki valmiudet, jonka lisäksi jokaisesta valmiudesta on mukana oma kartta.

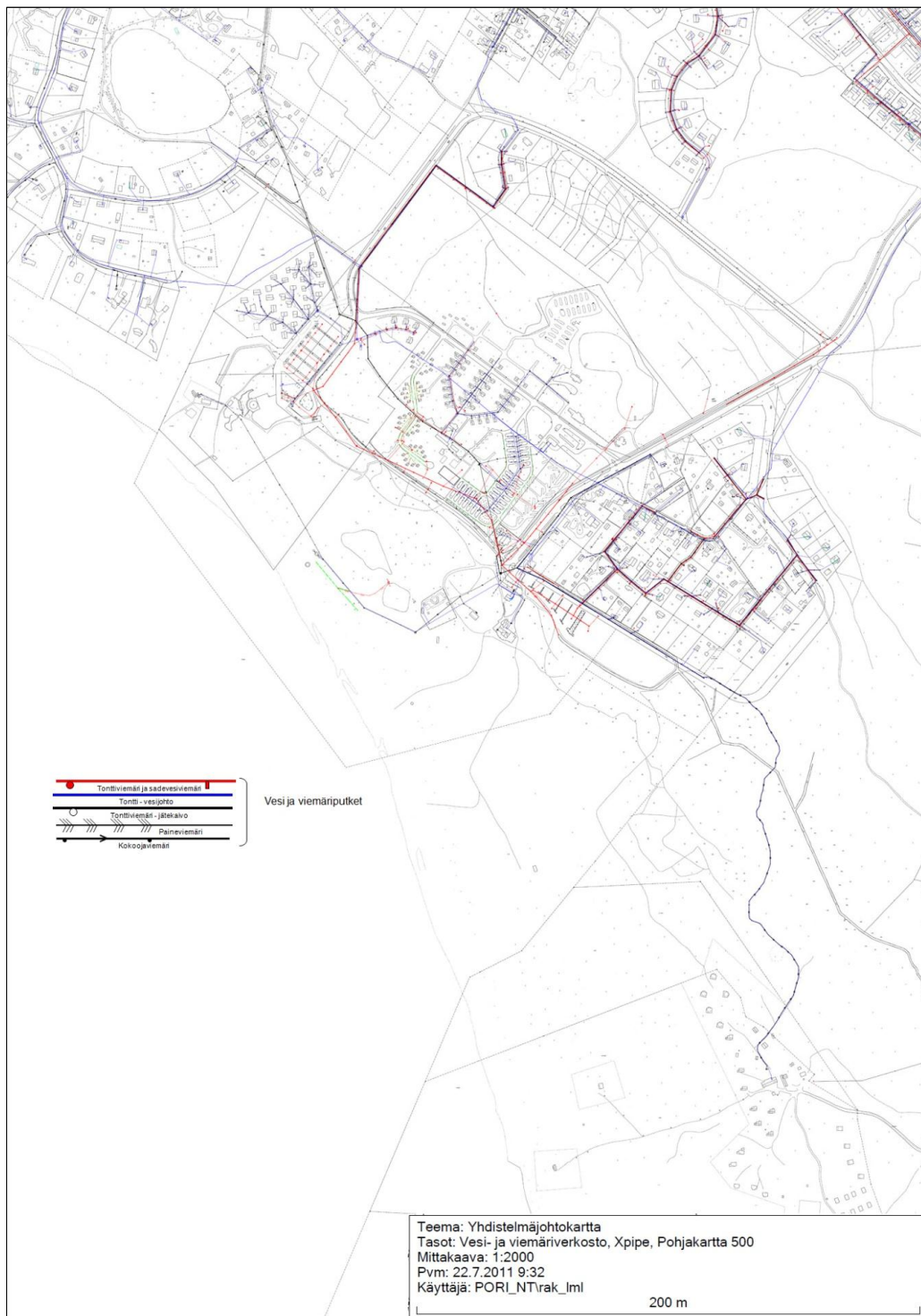
9.1 Vesi- ja viemäriverkosto

Käymälöiden ja suihkujen tarpeellinen määrä tapahtuma-alueella ja sen läheisyydessä riippuu pitkälti tapahtuman pituudesta ja kokoluokasta. Määrään vaikuttaa myös alueella sijaitsevat kiinteään vesijärjestelmään liitetyt saniteetti- ja suihkutilat. Tutkimusalueellani sijaitsee kaksi yleisessä käytössä olevaa rakennusta, joissa on sekä kiinteät sisävesat että suihkut. Toinen näistä sijaitsee rannalla Bikini Baarin läheisyydessä ja toinen vesiliukumäen läheisyydessä. Tapahtumatuotannollisesti en näe mitään syytä rakentaa suihkuja alueelle (ellei alueelle olla rakentamassa tilapäistä leirintä-

aluetta), koska alueella on kiinteät suihkuilat. Yyteri tarjoaa myös itsessään hyvät mahdollisuudet virkistäytyä ja pestä suurimmat pölyt pois.

Pienimuotoisissa tapahtumissa Yyterin kiinteät saniteettitilat ovat riittävät. Mikäli tapahtuman kokuokka kuitenkin kasvaa huomattavasti, pitää ottaa käyttöön ylimääräisiä WC-koppeja. Nämä on mahdollista liittää kunnalliseen viemäriverkkoon, mutta useimmiten festivaaleilla käytetään ns. bajoramajoja, jotka tyhjennetään imukärryn avulla. Tällaiset liikuteltavat WC-kopit eivät vaadi viemärintä.

Kartassa numero 8 s. 37 on esitettyä alueen vesi- ja viemärikartta koossa 1:2000. Kartalta voi lukea, että tutkimusalueellani sijaitsee sekä vesi- että viemäriputkistoa. Näihin kiinteisiin järjestelmiin on halutessaan helppo liittää tilapäisiä saniteetti- ja suihkuiloja ammattilaisten avustuksella. Lisätietoja aiheesta saat Porin Teknisestä palvelukeskuksesta, Yrjönkatu 6 B, 28100 Pori.

Kartta 8. Yhdistelmäjohtokartta. Vesi- ja Viemärikartta, mittakaava 1:2000. Kartta Porin Tekninen Palvelukeskus/ Palvelupiste Porina. (Saat tarkennettua karttaa zoomaamalla asiakirjan kokoa suuremmaksi. Tarkkaresoluutioisen ja päivitetyn kartan saat tilattua Porinasta Aila Lampioiselta, 044 701 4197.)

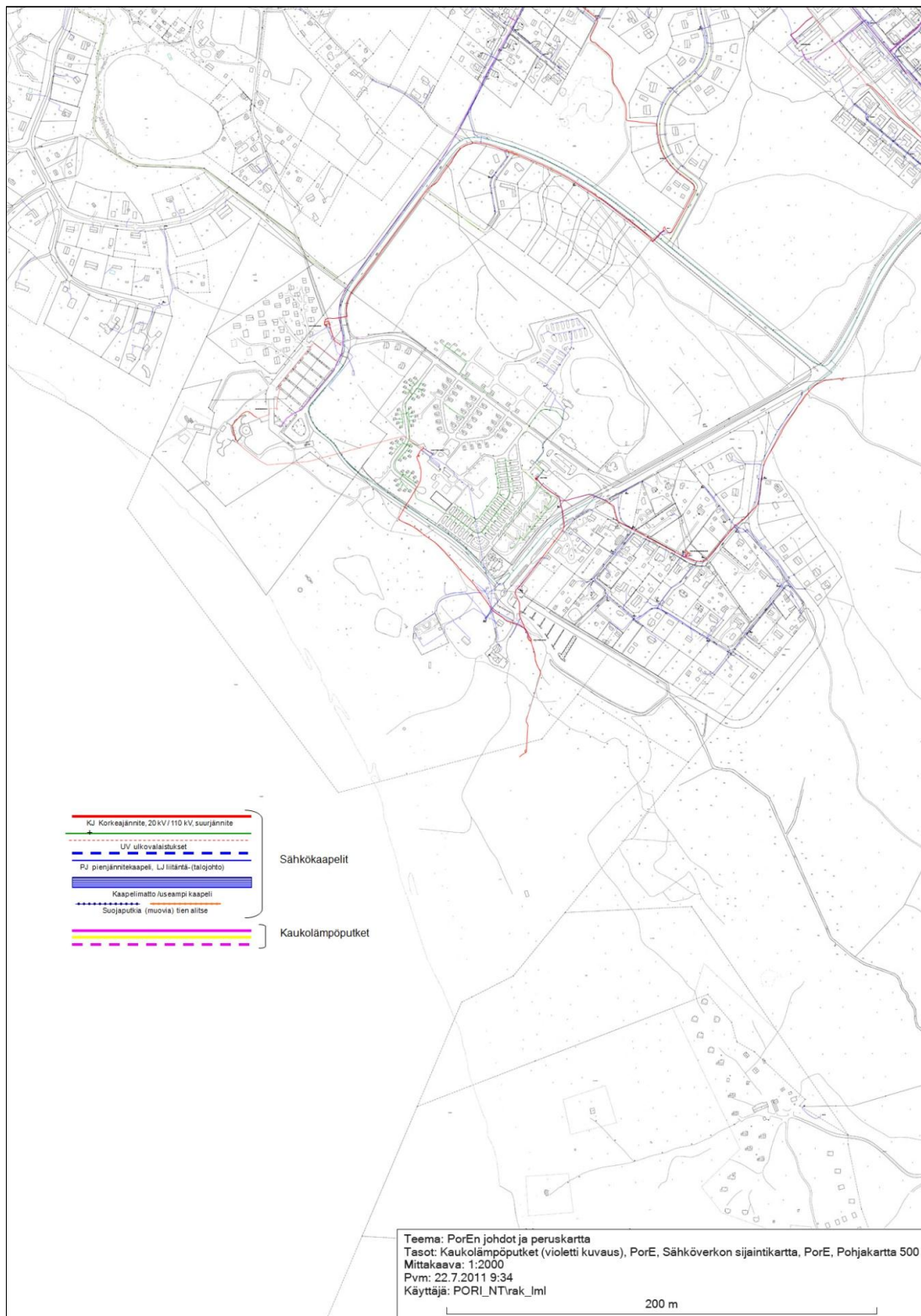
Kartankäyttölupa: © Porin kaupunki, kaupunkimittaus 2011, lupa nro 382.

9.2 Sähköt ja kaukolämpö

Pienimuotoisessa tapahtumassa sähkön saanti ei muodostu ongelmaksi, mutta tapahtuman kokoluokan kasvaessa on mietittävä löytyykö tapahtuman pitopaikasta tarpeeksi sähköä. Etukäteen luodulla tarkalla sähkösuunnitelmalla voidaan ennakoida sähköntarpeen todellista määrää. Tämä tarkoittaa, että selvitetään etukäteen kaikki kohteet, jotka vaativat erillistä sähköistystä (myyntipaikat, tuotepromootiot, teltat, pukuhuoneet, esiintymislavat, valaistukset ym.). Kokemus on osoittanut, että etenkin myyntipaikkojen sähköntarve kannattaa tarkistaa kaikilta toimijoilta huolella etukäteen, jotta tapahtuman aikana vältetään yllättävältä ylimääräiseltä sähköntarpeelta.

Tilapäiset sähkövedot tulee aina rakentaa huolella ja työ kannattaa teettää ammattilaisilla. Sähköve-tojen suojaus on tärkeää, koska niitä koettelevat tapahtuman aikana monet eri tekijät, kuten ilkivalta, sabotaasi ja luonnonilmiöt. Ytyerissä on lisäelementtinä vielä hiekka, joka saattaa tunkeutuaan laitteistojen sisään aiheuttaa oikosulkuja kalliisiin sähkölaitteisiin ja rikkoa niitä.

Tutkimusalueella vesiliukumäen vieressä sijaitsee sähkökaappi, josta voidaan johtaa sähköä melko suurenkin tapahtuman tarpeiksi. Ytyerin Kylpylähotelli on lähialueen ainoa kohde, joka on liitetty osaksi kaukolämpöverkostoa. Kaukolämmön hyödyntäminen tapahtumissa on yleisesti ottaen vähäistä ja etenkin Ytyerissä kannattamatonta, koska yhteyspisteitä on koko alueella vain yksi. Tutkimusalueen sähkö- ja kaukolämpöverkosto on esitettyä alla olevassa kartassa numero 9 s. 39.

Kartta 9. Yhdistelmäjohtokartta. Sähkö- ja kaukolämpökartta, mittakaava 1:2000. Kartta Porin Tekninen Palvelukeskus/ Palvelupiste Porina. (Saat tarkennettua karttaa zoomaamalla asiakirjan kokoa suuremmaksi. Tarkkaresoluutioisen ja päivitetyn kartan saat tilattua Porinasta Aila Lampioiselta, 044 701 4197.)

Kartankäyttölupa: © Porin kaupunki, kaupunkimittaus 2011, lupa nro 382.

9.3 Tietotekniikka ja puhelinyhteydet

Tietotekniikan sekä puhelinyhteyksien toimivuus ja kapasiteetin riittävyys on ensiarvoisen tärkeä huomioida jo tapahtuman suunnittelussa. Tietotekniset valmiudet kuten laitteiden sekä eri ohjelmistojen yhteensopivuus on syytä testata jo hyvissä ajoin ennen tapahtumaa. Tapahtumissa käytetään tosin myös paljon vuokralaitteita, jotka saapuvat paikan päälle vasta juuri tapahtuman kynnyksellä, jolloin etukäteistestausta ei välttämättä ehditä tehdä. Tämän vuoksi pitäisi aina olla varasuunnitelma, mikäli laitteet eivät ole yhteensopivia oman elektroniikan kanssa. Toinen huomioitava asia ovat sähkökatkokset ja muut tietotekniikan häiriöt, joihin on myös syytä varautua ennalta. Paras keino varautua edellä mainittuihin tietoteknisiin ongelmiin on suunnitella toiminnot niin, että ne toimivat myös manuaalisesti (esim. tulostaa tärkeät dokumentit myös paperiversioiksi, ajanotto käsikelloilla, tulosten merkitseminen kynällä ja paperilla..)

Kiinteä puhelin- ja Internet -verkko tapahtuma-alueen välittömässä läheisyydessä vähentää merkittävästi epävarmuustekijöitä, jotka liittyvät langattoman Internet – yhteyden käyttöön. Langaton Internet -yhteys sekä pitkä tapahtuman ajaksi rakennettu langallinen Internet -verkko ovat alttiita luonnonvoimille sekä sabotaasille ja ilkivallalle. Tutkimusalueeni on rakennettuna DNA:n hallinnoima kiinteä lankapuhelin- ja Internet – verkko, jonka liitännöistä löytyy mm. vesiliukumäen, Punaisen Tuvan sekä Kylpylähotellin luota (kartta 10 s. 41). Lisätietoja liitännöistä voi kysyä suoraan kyseiseltä palveluntarjoajalta.

Kartta 10. DNA –kaapeli (puhelin)kartta, mittakaava 1:2000. Kartta Porin Tekninen Palvelukeskus/ Palvelupiste Porina. (Saat tarkennettua karttaa zoomaamalla asiakirjan kokoa suuremmaksi. Tarkka-resoluutioisen ja päivitetyn kartan saat tilattua Porinasta Aila Lampioiselta, 044 701 4197.)

Kartankäyttölupa: © Porin kaupunki, kaupunkimittaus 2011, lupa nro 382.

Suurtapahtumissa puhelinverkon ylikuormittuminen on tavallista. Tällöin puheluiden ja tekstiviestien vastaanotto hankaloituu huomattavasti ja puhelimella saattaa olla lähes mahdotonta saada yhteyttä verkkoon sen ruuhkaisuuden vuoksi. Huomaathan, että hätänumeroon saa yhteyden myös verkon ruuhkaannuttua, koska soitto hätänumeroon vapauttaa automaattisesti datalinjaa kyseiselle soittajalle. Puhelinverkon ylikuormittumisen vuoksi massatapahtumiin hankitaan usein lisää datasiirtovoimaa liikutettavista tukiasemista (kuva 1 s. 42), jotta dataverkkoa saadaan ylläpidettyä myös tapahtuman aikana. Lisätietoa siirrettävistä tukiasemista ja niiden mahdollisesta tarpeesta tapahtumassanne saatte datapalveluiden tarjoajilta.

Vaikka puhelinverkko olisi turvattu ja tuettu siirrettävillä tukiasemilla, voi puhelinliikenne kaikesta huolimatta tukkeutua. Suurtapahtumissa käytetään puhelinten lisäksi usein myös radiopuhelimia, jotka toimivat eri verkossa ja eri taajuudella kuin tavalliset matkapuhelimet. Radiopuhelinliikenne kannattaa pitää selkeänä koko tapahtuman ajan ja jokaisen radiopuhelimen käyttäjän pitää olla tietoinen radioliikenteen mahdollisuuksista ja rajoitteista. Radioliikenne voidaan porrastaa eri kanaville eri tuotannollisten ryhmien kesken. Radioliikenne on syytä minimoida käyttämällä mahdollisimman lyhyitä ja selkeitä viestejä. Radioliikenteen kautta ei saa kertoa tapahtuman kannalta salaista tai muuten merkittävää informaatiota, koska radioliikennettä pystyy halutessaan helposti seuraamaan myös tapahtuman ulkopuoliset tahot. Radioliikenteen viestit kuuluvat lisäksi kaikille radiopuhelimen läheisyydessä oleville ihmisille.

Kuva 1. Siirrettäviä datatukiasemia (DNA, Sonera, Elisa) Yyteri BeachFutis 2011-tapahtumassa. Kuvan ottanut Jussi Stenroos.

9.4 Elintarvike- ja alkoholimyynti tapahtumissa

Tapahtuman suuruudesta ja luonteesta riippuen on määriteltävä, miten elintarvikkeiden myynti ja anniskelu tapahtuvat. Tapahtuman luonteesta ja kestosta riippuu myös se, hankitaanko tapahtumaan lainkaan alkoholianniskelua. Mikäli kyse on pienimuotoisesta ja lyhytkestoisesta tapahtumasta, ei ruoka- ja oheismyyntiä välttämättä tarvita lainkaan. Tapahtuman kokoluokan kasvaessa on syytä kuitenkin miettiä myyntipaikkojen määrää, laatua ja toteutusta.

Tapahtuman monipuolisuuden ja kävijöiden viihtyvyyden kannalta on tärkeää, että ruoka- ja juomapaikkoja sekä oheismyyntipisteitä on riittävästi. Myyntipisteiden määrän lisäksi kannattaa huomioida monipuolinen tarjonta ja hyvä hinta-laatusuhde. Tapahtuman kokoluokan kasvaessa on syytä miettiä, kannattaako anniskelua sekä ruoka- ja oheismyyntiä hoitaa itse vai kannattaako palvelut ja niiden organisointi myydä kokonaan ulkopuolisille palveluntarjoajille.

Myyntipaikkojen ja anniskelualueiden sijainti kannattaa miettiä tarkkaan etukäteen, sillä oikein sijoiteltuna ne tuottavat moninkertaisesti huonoon sijoitteluun verrattuna. Myyntipisteet tulee sijoittaa mahdollisimman näkyville paikoille sekä sellaisiin paikkoihin, joissa ihmisvirta on suuri. Tapahtuma-alueen fyysiset ominaisuudet määrittävät pitkälti myyntipaikkojen sijainnin, sillä myyntikojujen sijoittamisessa on otettava huomioon mm. veden saanti, saniteettitilat, maaperä sekä materiaalitukokset.

Anniskelulupa on haettavissa joko tapahtumajärjestäjälle itselleen tai ulkopuoliselle toimijalle, jolle on jo aiemmin myönnetty anniskelulupa. Alkoholijuomien anniskelulupaa voi anoa Lounais-Suomen aluehallintovirastosta, josta voi kysyä tarkempia lupamenettelyohjeita.

Jokaisen toimijan joka myy, valmistaa tai tarjoilee elintarvikkeita tapahtumassa, on tehtävä kirjallinen ilmoitus lähimmän ympäristökeskuksen ympäristöterveysyksikköön. Ilmoitus on tehtävä kirjallisesti viimeistään 15 vuorokautta ennen tapahtuman alkua. Sosiaali- ja terveysministeriö on tehnyt elintarvikkeiden ulkotiloissa tapahtuvaa myyntiä ja suuria yleisötilaisuuksia koskevan päätöksen (päätös 54/02/95., 22.12.1995). Ministeriön asettamat ulkomyyntiä koskevat terveydelliset edellytykset ovat seuraavat (Määräysten lisäksi ministeriö on antanut ulkomyyntiä koskevia suosituksia, jotka on kirjoitettu *kursiivilla*);

1. Myyntipaikan on sijoitettava siten, ettei myynnistä aiheudu terveydellistä haittaa ympäristölle eikä ympäristöstä aiheudu haittaa myytävien elintarvikkeiden hygieeniselle laadulle. *Ulkomyyntialueen tulee olla asfaltoitu tai muutoin siten päällystetty, että pöly- ym. haitoilta voidaan välttyä. Torien lisäksi ulkomyyntipaikaksi soveltuu esimerkiksi sellainen maantien levähdysalue, joka on hieman etäämmällä varsinaisesta ajoradasta sekä jalankulkualue, mikäli siellä on riittävästi tilaa ja pöly-, pakokaasu-, ym. haitoilta voidaan mahdollisuuksien mukaan välttyä. Valmistettaessa elintarvikkeita tarjoilua varten siitä ei saa aiheutua savu-, noki-, haju- tai muuta terveydellistä haittaa ympäristölle.*
2. Myyntipaikka on suunniteltava, rakennettava, puhdistettava ja pidettävä kunnossa siten, että elintarvikkeiden saastuminen sekä hyönteisten ja muiden vahinkoeläinten pääsy niihin voidaan estää.
3. Toiminnanharjoittajan on huolehdittava nestemäisten ja kiinteiden jätteiden keräilystä sekä jäteastioiden riittävän usein tapahtuvasta tyhjentämisestä ja pidettävä myyntialue siistinä.
4. Elintarvikkeiden kanssa kosketuksiin joutuvat pinnat on pidettävä hyvässä kunnossa. Niiden on oltava kestäviä, helposti puhdistettavia ja tarpeen mukaan helposti desinfioitavia.
5. Elintarvikkeiden valmistukseen, käsienpesuun sekä välineiden ja elintarvikkeiden puhdistukseen on käytettävä sosiaali- ja terveysministeriön päätöksen 953/94 laatuvaatimukset täyttävää talousvettä. *Jätevedet on johdettava viemäriin tai kerättävä umpinaiseen säiliöön, jonka säännöllisestä tyhjentämisestä on huolehdittava.*
6. Henkilökunnalle on oltava käymälät käsienpesupisteineen myyntipaikalla tai sen välittömässä läheisyydessä. *Käsienpesuun on oltava kuumaa ja kylmää tai etukäteen sopivanlämpöiseksi sekoitettua vettä, pesu- ja tarvittaessa desinfiointiaainetta sekä käsien hygieeniseen kuivaamiseen tarvittavat välineet.*
7. Henkilökunnalla on oltava pukeutumistilat myyntipaikalla tai sen välittömässä läheisyydessä.
8. Henkilökunnan on huolehdittava riittävästä käsihygieniasta. *Mikäli myyntivalikoimaan kuuluu pakkaamattomia helposti pilaantuvia elintarvikkeita, on henkilökunnalle oltava käsienpesupiste myyntipisteen yhteydessä.*

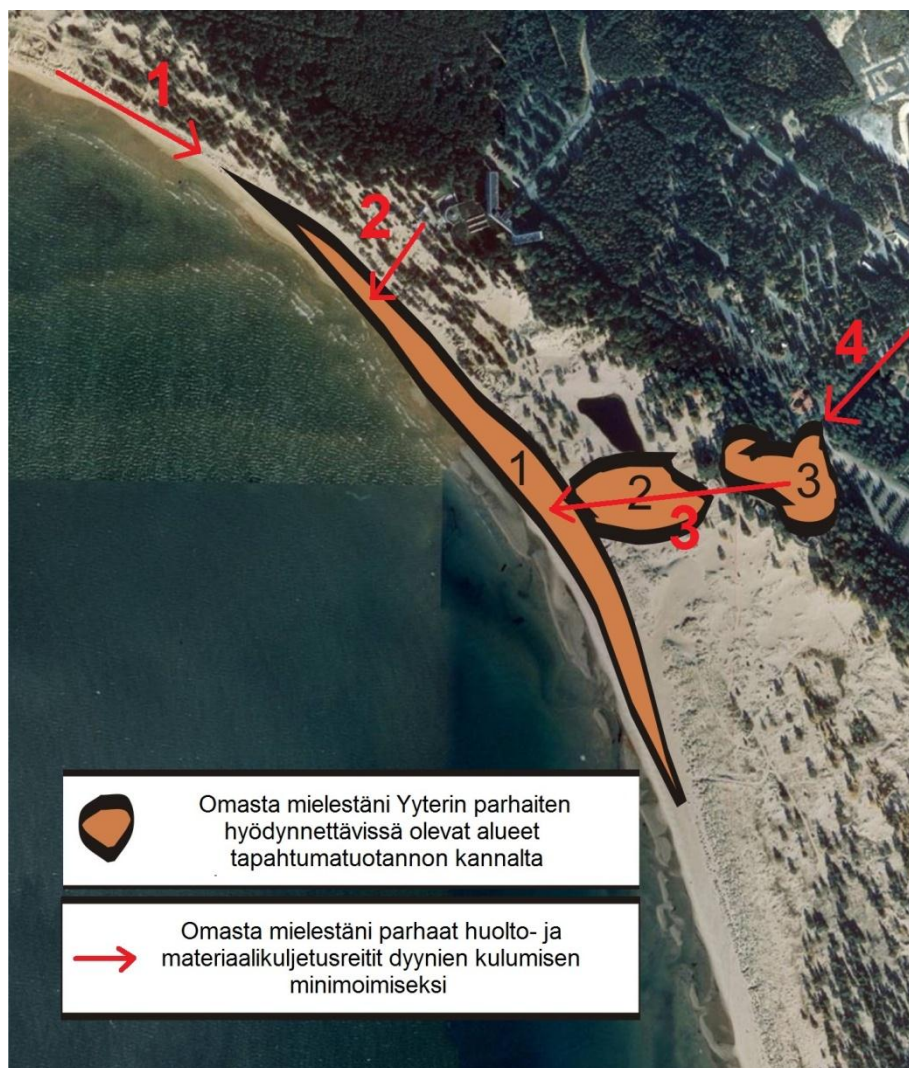
9. Henkilökunnan on pukeuduttava siististi ja työn laadun edellyttämällä tavalla.
10. Henkilökunnan terveydentilan on täytettävä tartuntatautilain (583/86) ja sen nojalla annetut vaatimukset.
11. Myyntipaikalla on oltava työkalujen ja laitteiden puhdistamiseen ja tarpeen mukaan desinfiointiin tarvittavat tilat.
12. Myyntipaikalla on oltava tarvittaessa mahdollisuus elintarvikkeiden puhdistukseen. Elintarvikkeiden puhdistukseen ei saa käyttää käsienpesupistettä.
13. Elintarvikkeiden pitämiseksi säädetyssä lämpötilassa ja lämpötilan valvomiseksi on oltava asianmukaiset tilat ja välineet. *Mikäli myyntivalikoimaan kuuluu helposti pilaantuvia elintarvikkeita tulee myyntipisteessä olla jäähdytyslaitteet. Tämä edellyttää yleensä sähkön käyttöä. Kala ja kala-valmisteet voidaan säilyttää myös jäässä. Kuumennetut tuotteet tulee säilyttää vähintään +60 °C lämpötilassa. Tuotteet tulee suojata jäätymiseltä.*
14. Elintarvikkeet on sijoitettava siten ja niitä on pidettävä sellaisissa olosuhteissa, että saastumisvaara voidaan mahdollisimman hyvin välttää. *Myytävät elintarvikkeet on pidettävä riittävän korkealla ja helposti puhtaana pidettävällä myyntipöydällä tai -alustalla, jollei niitä myydä suoraan aluksesta tai kuormasta, ja suojattava tarkoituksenmukaisesti kosteus-, pöly-, lämpö-, valo- ja muilta haitallisilta vaikutuksilta.*
15. Toiminnanharjoittajalla on oltava toiminnan laajuutta ja laatua vastaava omavalvontasuunnitelma.
16. Myytävät elintarvikkeet on myyntiajan ulkopuolella säilytettävä asianmukaisessa elintarvikehuoneistossa. Terveysturvallisuuslain 34 § 3 momentin tarkoittamassa huoneistossa tuotetut tai valmistetut elintarvikkeet voidaan kuitenkin varastoida kyseisessä huoneistossa.

9.5 Huoltoreitit ja materiaalivirrat

Myyntikojujen on sijoitettava tapahtuma-alueella siten, että ne eivät häiritse yleisön, pelastusajoneuvojen eivätkä huoltoliikenteen kulkua. Materiaalihuollon ja elintarviketoimitusten kannalta kojut on järkevintä sijoittaa yleisöalueen laidoille, jotta tapahtuman aikana huoltoliikenne ja tavaratoimitukset eivät vaadi kulkua yleisöalueen lävitse. Mikäli huoltoliikennettä on pakko suorittaa yleisöalueen lävitse, on huoltokaluston syytä olla mahdollisimman pientä. Huolto voidaan pyrkiä suorittamaan myös sellaisina aikoina, kun tapahtuma-alue on suljettuna.

Olen määritellyt tutkimusalueeltani kolme mielestäni parhaiten tapahtumatuotannolle soveltuvaa aluetta, jotka on esitetty kartassa numero 7 s. 32. Sivulla 33 on tarkempi selvitys kustakin kolmesta alueesta sekä kunkin alueen soveltuvuudesta tapahtumatuotantoon. Olen merkinnyt punaisilla nuolilla karttaan numero 11 s. 47 reitit, joita pitkin tapahtumien huoltoliikenteen ja materiaalitoimitusten tulisi mielestäni kulkea, jotta ne vahingoittavat mahdollisimman vähän dyynialueita. Merkitsemäni reitit ovat myös hyväksi havaittuja aiemmista Yyterin suurtapahtumista.

Kaikkien moottorikäyttöisten ajoneuvojen käyttö Yyterin Natura-alueella on pääsääntöisin kielletty. Pieniä poikkeuksia on, sillä esimerkiksi Yyteri Top Camping leirintä saa kulkea alueella mönkijöiden kanssa huoltoajaja suorittaessaan. Mönkijöiden on tällöin kuljettava tiettyjä niille osoitettuja reittejä pitkin. Tapahtumasuunnittelussa on huomioitava moottorikäyttöisten ajoneuvojen reitit huolella, jotta ne eivät vaikuta haitallisesti dyynikehitykseen.

Kartta 11. Tutkimusalueeni huolto- ja materiaalienkuljetuksiin soveltuvat reitit. Sivuilla 32-33 on käsitelty tarkemmin kartassa näkyvät kolme numeroitua aluetta. (Kartan piirtänyt Jussi Stenroos käyttäen karttapohjana Tua Nýlenin Yyterin Natura –luontotyyppiopasta vuodelta 2009.)

Alueelle 1 kannattaa sijoittaa mahdollisimman vähän suuria rakenteita tai materiaalitoimituksia vaativia toimintoja, koska materiaalitoimitukset ja alueen yleinen kunnossapito ovat haasteellisia järjestää. Huolto alueelle 1 voidaan parhaiten järjestää nuolien 1-3 osoittamista suunnista. Alueen 1 itäosassa eli nuolien 2 ja 3 suunnassa on lähes katkeamaton dyynimuodostelma, jonka läpi materiaalitoimituksia ja huoltoajoa ei Elinkeino-, Liikenne- ja Ympäristöviraston mukaan voida suorittaa. Syynä tähän on se, että dyynien läpiajo saattaisi vahingoittaa dyynejä ja muokata näin kyseistä dyynimuodostelmaa. Poikkeuksena ovat nuolien 2 ja 3 kohdalla sijaitsevat reitit, joista huolto- ja materiaalitoimitukset voidaan mahdollisesti suorittaa. Nuolien kohdalla on dyynimuodostelmaan ihmisen pitkäaikaisesta toiminnasta aiheutuneet ”reiät”, joiden kohdalta huolto- ja materiaalikuljetukset voidaan mahdollisesti suorittaa. Nämä reitit eivät kuitenkaan ole itsestäänselvyys, vaan kyseisten

reittien käytöstä tulee myös keskustella Elinkeino-, Liikenne- ja Ympäristökeskuksen kanssa. Nuolen 1 suunnasta on myös mahdollista suorittaa huoltoajoa alueelle 1. Tällöin dyynit eivät ole esteenä, mutta nuolen 1 suunnassa on metsikköä ja ainoastaan kapeita ja vaikeakulkuisia teitä, joten kyseinen reitti on hankalasti hyödynnettävissä. Alueen 1 maaperä on melko pehmeää hiekkapohjaa, jonka vuoksi sinne on myös hankala rakentaa suuria rakenteita.

Suosittelenkin keskittämään tapahtuman suuret rakenteet, huoltoa sekä materiaalitoimituksia kaipaavat toiminnot alueille 2 ja 3, koska alueiden huoltoliikenne on helpompi järjestää ja alueiden maaperä on kovempi kuin alueen 1. Alue numero 3 on Punaisen Tuvan ympäristössä ja sinne pääsee saapumaan myös raskaalla kalustolla. Alueen pohja on kovaa nurmea ja osittain asfalttia, joten se kestää suurempaakin kuormaa. Alue 2 on kovaa hiekkapohjaa ja alueelle pääsee raskaammallakin kalustolla sepelöityä hiekkatietä pitkin.

9.6 Käymälät ja hygieniat

Tapahtumien elintarvikemyynissä ja anniskelussa noudatetaan omaa lainsäädäntöä, jota on käsitelty edellisessä kappaleessa. Myyjien ja tapahtumajärjestäjien lisäksi tapahtumassa on mukana asiakkaat eli tapahtumavieraat, joille on järjestettävä riittävät peseytymis- ja wc-tilat. Saniteettitilojen riittävyys on tärkeää sekä lakisääteisesti että tapahtuman laatumielikuvan ja kävijöiden viihtyvyyden kannalta.

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus suurten yleisötilaisuuksien hygieenisistä järjestelyistä ja jätehuollosta (405/2009) määrittää mm. käymälöiden määrän tapahtumissa. Asetus määrittää, että mikäli tapahtumaan ennakoidaan osallistuvan kerralla yli 500 henkilöä, on yleisölle varattava riittävä määrä käymälöitä varustettuna käsienpesumahdollisuudella. Kyseinen asetus (405/2009) määrittää käymälätarpeen suuressa yleisötilaisuudessa seuraavasti;

1. Suuressa yleisötilaisuudessa on oltava käytettävissä riittävästi asianmukaisesti varustettuja käymälöitä sekä miehille että naisille. Käymälöiden on sijoitettava tarkoituksenmukaisesti eri puolilla tapahtuma-aluetta. Käymälässä tai sen välittömässä läheisyydessä on oltava mahdollisuus käsihygienian ylläpitoon. Käymälät on tyhjennettävä ja siivottava asianmukaisesti. Alueelle on laitettava opasteet käymälöiden sijainnista.

2. Käymälöitä varataan alla olevan taulukon (taulukko 2) mukaisesti. Liikuntaesteisille on varattava yksi käymälä alkavaa 1 000 henkilöä kohden. Tilaisuuden järjestäjän on varauduttava hankkimaan paikalle tarvittaessa lisää käymälöitä riittävän nopeasti.
3. Miesten käymälöistä voidaan 50 % korvata vastaavalla määrällä virtsa-altaita.
4. Tässä liitteessä (taulukko 2) säädetyistä vaatimuksista voidaan poiketa, jos tilaisuuden luonne ja paikka sitä edellyttävät. Käymälätarvetta vähentävinä tekijöinä voidaan huomioida muun muassa lähistöllä yleisön käytössä olevat muut käymälät taikka osanottajien majoittuminen matkailuautoissa tai – vaunuissa.
5. Tässä liitteessä (taulukko 2) tarkoitetuista ohjeellisista käytettävissä olevien käymälöiden määrästä muissa kuin suurissa yleisötilaisuuksissa voidaan poiketa ottaen huomioon tilaisuuden kesto ja luonne.

Osallistujamäärä	Naisille	Miehille	Näistä liikuntaesteisille
< 50 *	1	1	1
51 – 250 *	2	2	1
251 – 500 *	3	3	1
501 – 750	5	4	1
751 – 1 000	6	5	1
yli 1 000 osallistujaa, jokaista 250 osallistujaa kohden	+ 1	+ 1	1 / 1 000 osallistujaa

Taulukko 2. Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen 405/2009 liite, joka määrittää käymälätarpeen suuressa yleisötilaisuudessa. * = Ohjeellinen käymälöiden määrä

Yyterissä kaupungin vesijohtoverkkoon liitettyjä vessoja ja suihkuja löytyy rannan läheisyydestä, hotellilta, Punaiselta tuvalta ja Top Camping – leirinnästä. Pienimuotoisten tapahtumien järjestämiseen ei siis tarvitse järjestää erillistä vessajärjestelmää. Tapahtuman kokoluokan kasvaessa liikuteltavien vessaelementtien hyödyntäminen korostuu, jotta käymäläkapasiteetti riittää tapahtumakävijöiden tarpeisiin. Esimerkkinä alimitoitetusta käymäläkapasiteetista ja tästä johtuneista lieveilmiöistä voidaan pitää Yyteri BeachFutis 2010 – tapahtumaa. Tapahtuman kävijämäärä kasvoi reilusti odotettua suuremmaksi ja tämän johdosta käymälöiden määrä mitoitettiin alakanttiin. Vessakoppien vähäinen määrä sekä niiden kaukainen sijainti toisiinsa nähden johtivat siihen, että ihmiset tekivät tarpeitaan pitkin dyynialuetta. Ongelma kyseisessä ulostamistapauksessa oli Yyterin Natura – luon-

nonsuojelustatus, joka dyynisuojele puolestapuhujien mukaan heikensi alueen luontoarvoja ja vahingoitti dyynien normaalia kehitystä happamoittamalla dyynialueita.

WC- ja suihkutiloista on tehtävä selvitys suurtapahtumaa varten ja se on liitettävä osaksi tapahtuman turvallisuus- ja pelastussuunnitelmaa. Koska kyseisellä alueella on rajoitettu raskaan kaluston liikkumista vedoten alueen luonnonsuojelullisten arvojen säilymiseen, kehoitan käyttämään tapahtumassa rakenteeltaan kevytrakenteisia ja helposti liikuteltavia bajamajoja sekä pisuaareja. Säiliöiden tyhjentämiseen voidaan käyttää traktoria ja säiliöperäkärryä tai tavallista imuautoa, joka on varustettu pitkällä imuletkulla. Pitkä imuletku mahdollistaa sen, ettei imuauton tarvitse välttämättä ylittää dyynialueita.

9.7 Liikenne ja pysäköinti

Liikenteen sujuvuus on tapahtuman toimivuuden kannalta ensiarvoisen tärkeää. Julkisen liikenteen, yksityiskulkuneuvojen ja tapahtumaa varten järjestettyjen liikennepalveluiden pitää toimia yhdessä niin tehokkaasti, että liikenne ei takkua missään tapahtumankulun vaiheessa. Siirtymät julkisen liikenteen päätepysäkeiltä sekä majapaikoilta ja erillisiltä parkkipaikoilta tapahtumapaikalle pitää järjestää siten, että ne toimivat sujuvasti.

Tapahtuma-alueen ympäristön asukkaat on huomioitava tapahtuman aikaista liikennettä sekä ihmisten kulkureittejä suunniteltaessa. Mikäli yleisiä teitä halutaan sulkea tai muulla tavoin rajoittaa tapahtuman ajaksi, pitää olla jo suunnitteluvaiheessa yhteydessä Porin kaupungin liikenneinsinööri Markku Setälään sekä poliisi- ja pelastusviranomaisiin. Pelastusviranomaisilta tulee selvittää heidän kalustonsa vaatimukset pelastusajoneuvojen kulkureittien mitoittamista ja suunnittelua varten.

Yleisohje on, että pelastusteiden minimileveys on 4m ja niiden tulee kantaa raskaiden pelastusajoneuvojen paino, joka on 16 tonnia.

Ajoneuvojen pysäköinti ja parkkipaikkojen määrä ovat Yterissä suuria jokakesäisiä ongelmia. Aurinkoisena kesäpäivänä Yterinsantojentien päässä Punaisen tuvan vieressä sekä Kylpylähotellilla sijaitsevat parkkialueet ovat ääriään myöten täynnä ajoneuvoja. Aurinkoinen kesäpäivä yhdistettynä tapahtumavieraiden ajoneuvoihin aiheuttaa väistämättä sen, että alue on liikenteenohjauksesta huolimatta aivan tukossa. Tätä ongelmaa Yterin aiemmat tapahtumajärjestäjät eivät ole saaneet mie-

lestäni järkevästi ratkaistua. Pidän itse yhtenä ratkaisuna erillisen parkkialueen rakentamista kauemmas tapahtuma-alueesta, josta ihmiset kulkevat tapahtumapaikalle heiluribusseilla. Toisena ratkaisuna pidän julkisen liikenteen parempaa sekä monipuolisempaa hyödyntämistä tapahtumakävijöiden kuljetuksissa. Tällä kannustettaisiin vaihtamaan oman auton käyttö julkisiin kulkuneuvoihin. Julkista liikennettä voitaisiin hoitaa linja-autojen lisäksi junakyydeillä keskustan ja Yyterin välillä, sillä reilun 3 km päässä tapahtuma-alueesta kulkee junarata.

9.8 Jätehuolto

Siivouksen toimivuus ja jätehuolto ovat suuria tekijöistä tapahtuman laatumielikuvan kannalta. Yyterissä siivouksen toimivuus ja riittävä jätehuolto ovat myös kriteereinä sille, että tapahtumia saa yleisestikään järjestää koko alueella. Roskaantuminen ja roskaaminen kuormittavat Yyterin luontoa ja vahingoittavat luonnollista dyynikehitystä. Roskat myös hautautuvat helposti hiekkaan ja pienten roskien kerääminen hiekan seasta on lähes mahdotonta.

Pienimuotoista tapahtumaa varten ei tarvitse järjestää erillistä jätehuoltoa. Tapahtuman kokoluokan kasvaessa ja laajetessa suuremmalle alueelle tulee roska-astioiden määrää ja tyhjennysväliä lisätä. Aiemmissa Yyterin suur tapahtumissa rannan roskat on tuotu mönkijä-peräkärry-yhdistelmällä kiinteämmällä maaperällä sijaitsevaan jätelavaan, josta ne on kerätty jäteauton kyytiin.

Ekologiseen ajatteluun kiinnitetään tapahtumatuotannossa entistä enemmän huomiota. Konkreettisesti tämä näkyy jätehuollossa ja lajiteltavien jakeiden määrässä. Suunta on hyvä, sillä tapahtumista muodostuu valtavasti jätettä. Omalla kunnalla on jätelain nojalla mahdollisuus antaa halutessaan tarkempia määräyksiä jätteiden lajittelusta. Useimmiten jätehuoltosuunnitelman toimittaminen jätehuoltoviranomaiselle ja siinä mainittujen toimien täytäntöönpano riittävät. Mainostamalla tapahtuman ekologisuutta kohotat samalla tapahtuman imagoa.

Helppoja yksittäisiä vähemmän luontoa kuormittavia tekemisiä ovat esimerkiksi seuraavat;

- anniskelussa siirtyminen kertakäyttötupeista kovamuovisiin polykarbonaattituoppeihin
- joukkoliikenteen tehokas hyödyntäminen
- vähentämällä mainoskuponkien ym. jakoa tapahtumassa
- asettamalla erilaisia jätekeräysastioita alueelle
- keräämällä pullot ja tölkit järjestelmällisesti talteen ennen kuin ne rikotaan ja tallotaan lyttyyn

9.9 Melu

Yleisötapauhtumat aiheuttavat usein normaalista poikkeavaa melua, joka aiheuttaa häiriötä lähialueen asukkaille. Tapahtuman luonteesta ja kestosta riippuen melu voi kestää useiden päivien ajan, sillä itse tapahtuman lisäksi melua syntyy tapahtuma-alueen rakentamisen ja purun yhteydessä.

Melua aiheuttavasta tapahtumasta on tehtävä ympäristönsuojelulain (86/2000) 60§ mukainen ilmoitus kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Lupahakemus tulee tehdä vähintään 30 päivää ennen tapahtuman alkua. Vaikka tapahtuma olisi saanut ympäristönsuojeluviranomaiselta luvan, voivat tapahtuma-alueen lähiasukkaat tai muut tahot vaatia valituskirjelmällä muutosta tehtyyn melupäätökseen lähettämällä asiasta valituskirjelmän Vaasan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa päätöksen antopäivästä.

Aiemmat Yyterin suurtahtumat ovat osoittaneet, että hyvällä ennakosuunnittelulla sekä äänentoiston oikeanlaisella suuntaamisella saadaan vähennettyä asutukseen kohdistuvaa melusaastetta merkittävästi. Ensiarvoisen tärkeää on suunnata kaikki äänentoisto merelle päin, eli pois päin asutuksesta. Vaikka Yyterin alue korkeine dyyneineen muodostaa monia ongelmia tapahtumajärjestämiselle, ovat korkeusvaihtelut hyväksi äänentoiston ja äänimelun hallinnan kannalta. Äänentoisto kannattaa asettaa dyynien pohjalle mikäli mahdollista, koska dyynit imevät itseensä äänimelua sekä minimoivat äänivuotoa asutusalueelle. Tapahtumajärjestäjällä on velvollisuus olla selvillä tapahtumanaikaisen melun tasoista tekemällä omia äänentason ja äänenpaineiden mittauksia tapahtuman aikana. Omat saadut mittaustulokset tulee toimittaa alueen ympäristövirastoon noin kahden viikon kuluessa tapahtumasta.

9.10 Turvallisuus

Tapahtumanjärjestäjällä on aina päävastuu yleisötilaisuuden turvallisuudesta, myös vaikka tapahtumasta ei perittäisi rahaa eivätkä tapahtuman järjestämisen motiivit olisi taloudellisia. Vastuu on sama, oli järjestäjänä sitten yritys, yhdistys, yhteisö, yksityishenkilö tai muu ryhmittymä. Tapahtuman suunnittelun on lähdettävä liikkeelle siitä, että tuleva tapahtuma tulee olemaan kävijöilleen turvallinen. Viranomaisilla on valtuudet jopa tapahtuman keskeyttämiseen, mikäli tapahtuman aikana havaitaan vakavia puutteita yleisessä turvallisuudessa tai turvallisuuden ylläpito koetaan mahdottomaksi. Vakavat luonnonilmiöt ovat yksi yleinen syy tapahtuman keskeytykselle.

Suurtapahtumissa eri alojen turvallisuuspalveluita on ostettava ulkopuolisilta toimijoilta, koska tapahtumajärjestäjältä itseltään löytyy harvemmin tietotaitoa kyseiseltä alalta. Turvallisuuspalveluihin on syytä varata budjettiin reilusti rahaa ja liikkumavaraa, koska tapahtumanaikaisen kävijämäärän kasvun myötä on lisättävä järjestyksenvalvojen määrää. Viranomaiset voivat myös velvoittaa tapahtumajärjestäjää lisäämään turvallisuuspalveluita tapahtuman aikana mikäli kokevat sen tarpeelliseksi tapahtuman yleisen turvallisuuden takaamiseksi.

Suunniteltaessa tapahtuman turvallisuuteen liittyviä asioita kannattaa olla alusta asti yhteydessä sekä viranomaisiin että turvallisuusalan palveluntarjoajiin. Pitäkää palaverieita säännöllisesti sekä palvelun

tarjoajien että viranomaisten kanssa, jotta kaikki tahot ovat tietoisia tulevista turvallisuuteen liittyvistä järjestelyistä. Tapahtuman turvallisuuteen liittyvistä asioista on tehtävä turvallisuus- ja pelastussuunnitelma, joka kokoaa yhteen kaikki tapahtumaan liittyvät turvallisuusasiat. Suunnitelma on toimitettava pelastusviranomaisen hyväksyttäväksi vähintään 14 vuorokautta ennen yleisötilaisuuden alkua. Pelastusviranomaisille on myös annettava tilaisuus tarkastaa tapahtuman turvallisuusjärjestelyt ennen tapahtuman alkua.

Seuraavanlaiset tilaisuudet vaativat pääsääntöisin turvallisuus- ja pelastussuunnitelman laatimista:

- rockfestivaalit
- suuret juhannusjuhlat
- lavatanssit, joissa suuri yleisömäärä
- nuorisofestivaalit
- tapahtumat esim. markkinat, joissa yli 500 henkilöä pienellä piha-alueella
- tapahtumat, joissa yleisöä yli 300 henkeä ja alkoholitarjoilu
- tapahtuma teltassa, jossa yli 200 henkilöä tai yli 100 henkeä ja alkoholitarjoilu
- tapahtumat, joissa yleisönä erityisryhmiä, esimerkiksi vanhuksia tai liikuntarajoitteisia
- tapahtumat, jotka ovat hankalien kulkuyhteyksien päässä, esimerkiksi saarella
- moottoriurheilu ym. – tapahtumat, jossa suurenergisen vammautumisen riski
- tapahtuma, jossa käytetään pyrotekniikkaa

Yleisötilaisuuden turvallisuus- ja pelastussuunnitelman tulee pohjautua Pelastuslain 379/2011 16§:een. Suunnitelma on jokaisessa tapahtumassa erilainen ja määräytyy pitkälti tapahtuman luonteen ja keston mukaisesti. Turvallisuus- ja pelastussuunnitelman laadinnassa kannattaa käyttää apuna alan ammattilaisia ja olla tiiviissä yhteistyössä viranomaisten kanssa. Olen listannut alle asioita, joita turvallisuus- ja pelastussuunnitelmaan voi sisällyttää:

- Tapahtumajärjestäjän (yritys, yhdistys tms.) tiedot
- Tapahtuman nimi
- Vastuullisen järjestäjän nimeäminen
- Järjestävien henkilöiden osaaminen ja vastualueet
- Arvio osanottajamäärästä
- Tapahtuman ohjelmiston sisältö ja tapahtuman aikataulutus
- Lupa- ja ilmoitusasiat sekä kuulutukset
- Vastuuvakuutukset
- Liikenteenohjaus, pysäköinti, huoltoreitit
- Ensiapu- ja ensihoitovalmius
- Viestiliikenneyhteydet
- Riskien arviointi ja mahdollisiin riskeihin varautuminen
- Paloturvallisuus ja pelastustiet
- Poistumis- ja varapoistumistiet sekä kokoontumispaikat
- Toimintaohjeet onnettomuuksissa ja tapaturmissa
- Elintarvikehygienia ja anniskelu
- WC- ja suihkutilat
- Kartat alueesta, sähköistä, vesijohdoista, viemäröinneistä ja muista rakenteista

Kokemus on osoittanut, että Yyteri on haasteellinen paikka turvallisuuden ylläpitoa ajatellen. Alue aiheuttaa mielestäni suurimpana hankaluutena sen, että pelastuskaluston on vaikea päästä rannan tuntumaan, koska reitit ovat hyvin kapeita ja hiekka elementtinä estää pelastusajoneuvojen pääsyn rantaan. Alue on lisäksi erittäin laaja ja tämän vuoksi hankalasti hallittavissa. Korkeuserot puolestaan hankaloittavat järjestyksenvalvonnan tehokasta toimintaa. Nämä ovat asioita, joihin ei ole löydettävissä yhtä yleispätevää ratkaisumallia, vaan tapahtumajärjestäjien on itse pohdittava tapahtumakohtaisesti ratkaisumallit näihin.

9.11 Majoitus

Käsittelimäni tapahtuma-alueen läheisyydessä toimii kolme suurempaa majoitusliikettä, jotka kaikki ovat avoinna ympäri vuoden. Yyterin kylpylähotelli tarjoaa hotellimajoitusta, Top Camping Yyteri karavaani-, telttä- ja mökkimajoitusta ja Yyteri Beach karavaani- ja mökkimajoitusta. Tämä majoituskapasiteetti ei valitettavasti riitä kattamaan kysyntää joka syntyy jos tapahtuman suuruusluokka kasvaa muutamaa tuhatta ihmistä suuremmaksi.

Yyteri BeachFutis – tapahtumassa on yritetty vaihtelevalla menestyksellä sijoittaa tilapäisiä leirintä-alueita tapahtuma-alueen lähimaastoon, jotta alueen majoituskapasiteettia saataisiin tällä tavoin kasvatettua. Yyteri Top Camping teki mm. vuoden 2010 tapahtumaan oman lisäleirintäalueensa normaalisti parkkialueena toimivalle alueelle. Kokemuksia tästä kannattaa kysyä suoraan Top Campingin leirinnästä.

Tilapäisleirintäalueen perustamisessa pätevät samat säännöt kuin jatkuvasti toiminnassa olevaa leirintäalueettakin. Leirintään on osoitettava riittävästi järjestyksenvalvojia, jotka päivystävät tarvittaessa ympäri vuorokauden. Alue on syytä aidata, mikäli alueen läheisyydessä on asutusta tai muuta sellaista, joka voisi häiriintyä tai jollain tavalla vahingoittua majoittujien toimista johtuen. Alueelle on lisäksi rakennettava riittävästi vessoja ja suihkuja sekä järjestettävä toimiva jätehuolto. Kokonaisuutena tilapäisen leirintäalueen perustaminen ei siis ole halpaa. Tapahtumajärjestäjän onkin syytä miettiä tarkkaan tilapäisleirintäalueen perustamista taloudellisesta näkökulmasta.

9.12 Yhteistyö

Monipuolinen ja hyvin valmisteltu tapahtuma syntyy ainoastaan monien tahojen yhteistyöllä ja pitkän yhteistoiminnan tuloksena.

Tapahtumajärjestäjän on syytä olla aktiivisesti yhteydessä kaikkiin viranomaistahoihin tapahtuman alkusuunnittelusta viimeisiin jälkipuinteihin saakka. Järjestäjän on myös pidettävä aktiivisesti yhteyttä tapahtuman eri yhteistyökumppaneihin sekä tapahtuma-alueen lähiasukkaisiin ja lähialueen yrittäjiin. Tapahtuman potentiaaliseen asiakaskuntaan pitää olla aktiivisesti yhteydessä erilaisin markkinoinnin keinoin ennen tapahtumaa ja näin ylläpitää asiakkaiden mielenkiintoa tapahtumaa

kohtaan. Tapahtuman jälkeen on hyvä kerätä asiakkaiden kokemuksia ja tunteita tapahtumasta, jotta esille nousseita asioita saadaan mahdollisesti parannettua seuraavan vuoden tapahtumaan.

Neuvoni on, että avoin keskustelu tapahtumaan liittyvistä toimista eri toimijoiden välillä edesauttaa tapahtuman kaikinpuolista onnistumista.

LÄHTEET

Kartankäyttölupa:

© Porin kaupunki, kaupunkimittaus 2011, lupa nro 382.

Kirjallisuus:

Airaksinen, O. & Karttunen, K. 2001. Natura 2000-luontotyyppiopas. Helsinki. Oy Edita Ab.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2007. Tutki ja kirjoita. Hämeenlinna. Kariston kirjapaino Oy.

Iiskola-Kesonen, H. 2004. Mitä, miksi, kuinka? Käsikirja tapahtumajärjestäjille. Suomen Liikunta ja Urheilu ry. Suomen Graafiset Palvelut Ltd.

Jaakkola, E. & Orava, M. & Varjonen, V. 2009. Palvelujen tuotteistamisesta kilpailuetua. Helsinki, Libris Oy.

Lampinen J. & Välikylä T. 2009. Yleisötilaisuuden järjestämisopas. Sastamala. Vammalan Kirjapaino Oy.

Nýlen, T. 2009. Yyterin Natura-luontotyyppit. Dyynien tila ja hoitotarpeet. Helsinki. Edita Prima Oy.

Tiira, H. 2005. Yyteri – Hiekkarantojen kuningatar. Pori. Ai-Ri Offset.

Vallo, H. & Häyrinen, E. 2003. Tapahtuma on tilaisuus: Opas onnistuneen tapahtuman järjestämiseen. Helsinki. Tietosanoma Oy.

Vallo, H. & Häyrinen, E. 2008. Tapahtuma on tilaisuus: Tapahtumamarkkinointi ja tapahtuman järjestäminen. Tallinna. AS Pakett.

Lakiteksti:

direktiivi 79/409/ETY, Euroopan Komissio 1992

direktiivi 92/43/ECC, Euroopan Komissio 1992

Kokoontumislaki 22.4.1999/530

Pelastuslaki 379/2011 16§

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus suurten yleisötilaisuuksien hygieenisistä järjestelyistä ja jätehuollosta 405/2009

Ympäristönsuojelulaki 86/2000

Verkkojulkaisu:

Ahlman, S. 2010a. Natura-arvio Yyteri BeachFutiksen ja Yyteri juhannuksen vaikutuksista Porin Yyterin Natura-alueeseen. Pori. 2010.

Ahlman, S. 2010b. Lausunto Yyteri BeachFutiksen vaikutuksista Yyterin Natura-arvoihin 2010. Pori. 2010.

Gustafsson, E. ym. 2002. Natura 2000 – alueiden hoito ja käyttö. Helsinki. Edita Prima Oy.

Hellemaa, P. 1998. The development of coastal dunes and their vegetation in Finland. Helsinki. 1999.

Vuoripuro, J. Suurten yleisötilaisuuksien turvallisuusopas. Saatavissa osoitteesta

http://www.ku-pelastus.fi/index.php?option=com_docman&task=doc_view&gid=121

Verkkosivut:

EdiLexin verkkosivut. [Viitattu 4.10.2011] Saatavissa osoitteesta

<http://www.edilex.fi/data/sdliite/sdpdf/stmo-1995-12-22.pdf>

Finland Festivalsien verkkosivut. [Viitattu 29.5.2011]. Saatavissa osoitteesta

<http://www.festivals.fi/resource/files/festivaalien-taloudellisia-avainlukuja-2008.pdf>

Lounais-Suomen ympäristökeskuksen verkkosivut. Päivitetty 11.3.2008. Preiviikinlahti. [viitattu

5.12.2010]. Saatavissa: <http://www.ymparisto.fi/default.asp?contentid=14041>

Metsäkeskuksen verkkosivut. [Viitattu 19.8.2011]. Saatavissa

http://www.metsakeskus.fi/web/fin/uutiset/2011_uutiset/toukokuu/uu_ls_hk_pistiaistorjunta_alkaa_yyterissa.htm

Metsäntutkimuslaitoksen verkkosivut. [Viitattu 19.8.2011]. Saatavissa

http://www.metla.fi/metinfo/metsienterveys/lajit_kansi/acpost-n.htm

LIITE 2

LUPAHAKEMUS YYTERIN RANTA-ALUEEN KÄYTÖSTÄ YLEISÖTAPAHTUMISSA

Tätä ohjetta on hyvä täyttää rinnakkain Satakunnan poliisilaitokselle toimitettavan "Ilmoitus yleisötilaisuuden järjestämisestä"-lomakkeen kanssa.

Lupaprosessi on syytä käynnistää ajoissa kaikilla osa-alueilla. Tämä lupahakemus on jätettävä Top Camping Yyteriin vähintään 1 kk ennen tilaisuutta.

Top Camping Yyteri täyttää:

Lupahakemus on saapunut Top Camping Yyteriin

Luvan hakija täyttää:

Tilaisuuden nimi:	
Ajankohta:	
Vastuullinen järjestäjä:	
Yhteyshenkilön nimi:	
Katuosoite:	
Postiosoite:	
Puhelinnumero:	

Onko tapahtuma maksullinen (kyllä/ei)?

Kävijäkohtainen maksu

€

Yyterin alue kuuluu Natura-luonnonsuojelualueeseen. Alueella järjestettävät tapahtumat tulee järjestää alueen ainutlaatuisuus huomioon ottaen. Yyterin ranta-alueella noudatetaan vuodenajasta riippumatta seuraavia sääntöjä:

- Moottoriajoneuvolla ajo on kielletty sekä rannalla että vesialueella. Lupa vesialueen käyttöön haetaan erikseen Porin kaupungin tekniseltä palvelukeskukselta.
- Yyterin hiekkaranta on yleinen uimaranta. Hevosille ja koirille on rannalla oma merkitty alueensa, muille alueille eläinten tuominen on kiellettyä.
- Nuotion polttaminen ja tulen teko on rannalla kielletty
- Lasipulloja ei saa tuoda rannalle
- Tapahtuman järjestäjän tulee huolehtia tapahtuma-alueen siisteydestä tapahtumansa aikana, roskat tulee kerätä jäteastioihin.

Yyterin käyttöluvan saamisen edellytyksenä on avoin tiedottaminen tilaisuuksista. Tilaisuuden suunnitelmat esitetään ensisijaisesti Top Camping Yyteriin mutta lisäksi myös seuraaville tahoille:

- Alueen asukkaat
- Yyterin kylpylähotelli
- Yyterin Toimintadyynit

Kuvaus tilaisuudesta:

Liitä hakemukseen:

- Kartta, johon on merkitty eri toimintojen sijoittuminen ranta-alueelle
- Tilaisuuden alustava ohjelma aikatauluineen, myös tilaisuuden rakentamiseen ja purkamiseen liittyvät työt

Kuinka paljon yleisöä odotetaan paikalle?

Kuinka monta järjestyksenvälvojaa on paikalla?

ELINTARVIKEMYYNNTI JA ANNISKELU

Mikäli tilaisuudessa myydään elintarvikkeita, tulee tapahtumanjärjestäjän huolehtia hygieniasta asianmukaisesti. Jos tapahtuman aikana on anniskelua, tulee tapahtuma-alueelle järjestää talousvesi sekä erilliset astioiden pesupaikat ja jäteveden keräys sekä käymälät ja käsienpesupisteet.

Miten elintarvikkeiden myynti on järjestetty?

Elintarvikemyynnistä on tehtävä ilmoitus -> <http://www.pori.fi/ter/ymparisto>

Myydäänkö tilaisuudessa alkoholijuomia? Miten se järjestetään?

Anniskeluoikeudet anotaan Länsi-Suomen lääninhallitukselta

Sallitaanko omien elintarvikkeiden tai alkoholijuomien kuljettaminen alueelle?

YMPÄRISTÖN HUOMIOIMINEN

Liikennejärjestelyt

Mikäli tapahtumaan odotetaan runsaasti osallistujia, tapahtumanjärjestäjän on laadittava erillinen liikennesuunnitelma ja hyväksyttävä se Porin poliisilla sekä Porin kaupungin teknisen palvelukeskuksen kadunrakennusosastolla. Liikenteen sujumista helpottaa esimerkiksi opastetaulujen pystyttäminen sekä tarvittaessa liikenteenohjaajien käyttäminen. Tarvittaessa pysäköintialueelle voidaan järjestää pysäköinti tilausliikenteen linja-autoille.

Yyterin ranta-alueelle ei saa ajaa moottoriajoneuvoilla. Liikuntaesteisten autopaikat sijaitsevat Keisarinpankilla olevan Meriravintolan vieressä.

Millaisia liikennemääriä alueelle odotetaan ja tehdäänkö erityisjärjestelyjä?

Huoltoliikenne dyyneillä

Yyterin ranta-alueella on moottoriajoneuvolla ajo kielletty. Tämä tulee huomioida tapahtuman huoltoliikenteen suunnittelussa.

Huoltoliikenteen järjestelyt

Melu

Syntyykö tilaisuudessa melua, milloin (päivämäärät ja kellonajat) ja kuinka voimakasta (db)?

Mikäli melu kantautuu tilaisuuden pitopaikkaa laajemmalle alueelle, tapahtumajärjestäjän tulee tehdä ilmoitus tilapäisestä melusta ympäristötoimistoon <http://www.pori.fi/ymparisto>

Jätehuolto

Tilaisuuden järjestäjän tulee huolehtia tapahtumanaikaisesta jätehuollosta asianmukaisesti. Mahdollisuuksiensa mukaan jätteet tulee lajitella (bio-, energia- ja sekajäte). Tarpeen vaatiessa järjestetään omat astiat paperi/pahville ja metallille. Lasia ei saa tuoda Yyterin ranta-alueelle missään muodossa.

Minkälaista jätettä tilaisuudesta arvioidaan syntyvän, millaisia määriä, jätehuollosta vastaavan yrityksen tiedot?

Suunnitelma jätehuollon hoitamiseksi

Millaiset jäteastiat ovat yleisön käytössä, kuinka monta ja sijoituspaikat?

Jätteiden lajitteluastioissa tulee olla opastemerkinnät astiaan kuuluvasta jätteestä. Jäteastioiden runsaus ja helppo saatavuus edistävät ympäristön siistinä pysymistä. Jäteastiat tulee tyhjentää riittävän usein.

LIITTEENÄ KARTTA JÄTEASTIOIDEN SIOITTELUSTA.

Suurempien tapahtumien jälkeen ranta-alueella on suoritettava hiekan seulonta, jossa maa-aineksesta seulotaan tupakantumpit, pullonkorit, lasinsirut jne. Seulonta voidaan suorittaa vain vesirajan kovan hiekan ja dyynien välisellä alueella, tapahtumanjärjestäjän tulee siivota muu alue käsin. Seulonta tilataan Traktoriura-koitsija Pentikäiseltä, p. 0400 818 864.

Miten tilaisuuden loppusiivous tehdään?

Käymälät

Yyterin ranta-alueella on muutamia käymälöitä. Tapahtuman järjestäjän tulee huolehtia, että ranta-alueella on riittävästi tilapäisiä käymälöitä tapahtuman aikana.

Tarvittavien käymälöiden lukumäärään vaikuttavia asioita:

- Yleisön määrä, ikä- ja sukupuolirakenne
- Tilaisuuden kesto
- Alkoholin myynti

Kuinka monta käymälää tapahtuman aikana tarvitaan ja miten käymälöiden tarve hoidetaan?

Erityisryhmät, vauvat ja lapset saattavat tarvita erillisjärjestelyitä.

Hakemuksen liitteeksi tulee toimittaa kartta, josta käy ilmi käymälöiden sijoittelu.

Maksut

Onko tapahtuma maksullinen (Kyllä / Ei)?

Kävijäkohtaisen maksun määrä

€

Top Camping Yyteri veloittaa Yyterin ranta-alueen käyttöluvan myöntämisestä

€

Top Camping Yyteri veloittaa tapahtumanjärjestäjältä alueen vuokrana

€

Top Camping Yyteri perii alueen käytöstä vakuusmaksun. Vakuusmaksu palautetaan järjestäjälle, mikäli alueen käytön ja siivouksen todetaan olleen käyttöluvan mukaista

€

Hyväksyttynä tämä lupahakemus on osa Top Camping Yyterin ja tapahtumanjärjestäjän välille laadittavaa sopimusta. Sopimusasiakirja laaditaan kahtena samansanaisena kappaleena, ja tämä lupahakemus on sopimuksen liite 1

Tapahtumanjärjestäjän ja Top Camping Yyterin edustajien välinen alueen katselmus järjestetään

ennen tapahtumaa _____ / _____ 201_____ klo _____

ja tapahtuman jälkeen _____ / _____ 201_____ klo _____

Viranomaisten kanssa sovitut palaverit:

Rakennustarkastaja: _____ / _____ 201_____ klo _____

Poliisi: _____ / _____ 201_____ klo _____

Pelastuslaitos: _____ / _____ 201_____ klo _____

Alkoholitarkastaja: _____ / _____ 201_____ klo _____

Terveystarkastaja: _____ / _____ 201_____ klo _____

Muuta huomioitavaa ja muistiinpanoja:

PORIN KAUPUNKI
Tekninen Palvelukeskus/
Hallintoyksikkö/Kaupunkimittaus

Kaupungeingeodeetti 520

Kartan käyttö lupa

Päätöspöytäkirja
§ 85/2011

Päätöspvm
15.12.2011

ASIA: KARTAN KÄYTTÖLUPA

PÄÄTÖS: Myönnetään Porin kaupungin Opaskartan käyttö lupa Jussi Stenroosille, korvauksetta.
Kartta julkaistaan Lopputyössä Satakunnan Ammattikorkeakoulun Matkailun koulutusohjelmalle.
Aiheena: Tapahtumajärjestäjän opas Yyterin tuleville tapahtumajärjestäjille.

Kartan yhteydessä on oltava merkintä:

©Porin kaupunki, kaupunkimittaus 2011, lupa nro 382

ALLEKIRJOITUS:

Kalervo Salonen
Kaupungeingeodeetti 520

TIEDOKSI: Jussi Stenroos
Turvalaaksontie 1 B 6
01740 Vantaa

PORIN KAUPUNKI
Kaupunkimittaus

Käyntiosoite
Valtakatu 4 B
28100 PORI

Postiosoite
PL 95
28101 PORI

Puhelin 044 701 1860
Fax 02 634 9467

www.pori.fi
e-mail: etunimi.sukunimi@pori.fi